

RAKENTAJA

Numero **12**
Perjantai 16.12.2016

MP2 Itella Oyj

10 CLT-hirsiä on helppo latoa seinäksi.

12 Vakuutuslääkärien päätökset ihmetyttävät sairaita rakentajia.

24 Tukilapsitoimintaan tarvittaisiin mukaan ihan tavallisia miehiä.

Luokkayhteiskunta ei ole hävinnyt minnekään

Teksti: Jukka Nissinen
Kuva: Johanna Kokkola

Neljäsluokkalainen oli aivan innoissaan. Englannin kokeista oli tullut tähän asti vain vitosia ja kutosia, mutta nyt oli kotiläksyt tehty ja koenumeroiksi petraantunut seiskapuoli. Onneksi äitimuorin kansakoulupohjalta mietitty kommentti asetti saavutukset oikeaan karsinaan.

– Entäs sitten?

Itä-Suomen yliopiston sosiologian yliopistonlehtori **Mari Käyhkö** on törmännyt samanlaisiin tarinoihin tutkiessaan yliopistossa opiskelevia työläistäustaisia naisia.

– Haastateltavat puhuivat kehumisvajeesta. Vaikka he pärjäsivät hyvin koulussa, he eivät ikinä

saaneet siitä kiitosta. Koulumenestys ei ollut heidän lapsuudessaan keskeinen asia, Käyhkö toteaa.

Kun hyvää koulumenestystä ei noteerattu, työt eivät tajunneet olevansa hyviä oppilaita. Ahkeruutta ja käden taitoja voitiin jopa kehaistakin.

Savonlinalaisen Käyhkön on helppo asettua duunariperheestä opiskelemaan lähteneiden naisten asemaan, sillä hänen taustansa on hyvin samanlainen. Talonmiesperheen tytär tietää myös sen, että parkettiasentajan polvet kestävät harvoin eläkeikänsä asti.

– Isä ryhtyi myöhemmällä iällään parkettiasentajaksi. Polvet on leikattu moneen kertaan ja välillä tuntuu, että hiomakoneen melu on vienyt kuulonkin, Käyhkö kertoo isästään.

Mari Käyhkö muistaa vieläkin, kuinka hän pääsi isän mukaan varmistamaan työmaalle, että

betoni on tarpeeksi kuivaa lattianpäällystystöiden aloittamista varten.

Luokka-asema menee piiloon

Joensuussa tutkimustyötä tekevä Käyhkö palkittiin tänä vuonna Sosiologia-lehdessä julkaistusta Kelpaanko? Riitänkö? Kuulunko? Työläistäustaiset naiset, yliopisto-opiskelu ja luokan kokemukset -artikkelista. Palkintoraadin mukaan artikkeli nostaa esille sen, että yhteiskuntaluokalla ja sukupuolella on merkitystä yliopistomaailmassa pärjäämisessä.

Käyhkön mielestä erityisesti luokka-asema halutaan häivyttää yhteiskunnallisesta keskustelusta. Luokkayhteiskunnan ilmiöitä ei myöskään tutkita kovinkaan paljon.

– Osa ihmisistä ei näe koko ilmiötä, Käyhkö kiteyttää.

Eriarvoisuus on näkyvää ensisijaisesti sen keville, esimerkiksi naisille, köyhille ja syrjäseuduilla asuville. Yleisempi selitys on, että ongelmat johtuvat vain yksilön omista valinnoista.

– Olen huolissani yhteiskunnan rakenteista ja politiikan suunnasta. Esimerkiksi syrjäseudun nuorelta voidaan kysyä, miksi asut siellä? 15-vuotias nuori on vielä sidoksissa vanhempiinsa ja heidän taloudellisiin resursseihinsa. Ongelmat pitäisi nähdä rakenteellisemmalla tasolla ja siksi luokasta tai alueellisesta eriarvoisuudesta puhuminen olisi tärkeätä, Käyhkö sanoo.

Korostunutta yksilöllisyyttä

Käyhkön mukaan nuorten parissa liikkussa näkee hyvin sen, kuinka yksilöllisyyden korostaminen on mennyt läpi kaikessa ajattelussa. Jokai-

sen on vain tehtävä hurjasti töitä oman unelmansa eteen, vaikka toiset pääsevät taustansa takia helpommin eteenpäin opinnoissaan. Yhteiskuntaluokan esille ottaminen aiheuttaa monesti vastareaktion ja vastusta.

– Ihmiset ottavat asian hyvin henkilökohtaisesti, loukkaantuvat ja asettuvat syyllisen asemaan. Vähän samalla tavalla kuin miehet reagoivat, kun puhutaan sukupuolikosyöksistä, Käyhkö vertaa.

Arkipäivän tohinassa yhteiskuntaluokkia ei huomaa, ellei eroja osaa katsoa. Käyhkö kuvittaa ongelmaa kaksien lasien käyttämisellä. Hyväosainen ei osaa kiinnittää ongelmiin huomiota, koska ongelmat eivät tunnu hänen elämässään. Duunari näkee ongelmat, koska hän on joutunut niiden kanssa tekemisiin. Luokka-asemaan myös synny-

– Syrjäytymisen sijaan pitäisi puhua syrjäyttämisestä, sillä syrjäytyminen ei tapahdu itsekseen, Mari Käyhkö muistuttaa.

tään ja ympäristö vahvistaa omaa luokkakuplaansa.

– Ihmisten pitäisi havahtua ja lopettaa kiertoilmaisujen käyttäminen, kuten syrjäytynyt ja köyhyys, Käyhkö napauttaa.

– Syrjäytymisen sijaan pitäisi puhua syrjäyttämisestä, sillä syrjäytyminen ei tapahdu itsekseen. Se on prosessi, jossa koko yhteiskunta on osallisena.

Käyhkön haastattelemissa työläistäustaisilla opiskelijoilla ei puuttunut opiskeluintoa. Heillä oli suorastaan pärjäämisen pakko.

– He ovat hyvin kuuliaisiksi yliopistolle ja yhteiskunnalle, kun he ovat päässeet opiskelemaan.

Tämä näkyy siinä, että opinnot otetaan vakavasti ja suorituspainotteisesti. Myös omien sukulaisten ja tuttavien epäilevän asenteen takia opinnoissa on onnistuttava.

– Eräs haastateltava sanoi osuvasti, että minun tutkintopaperini eivät ole mitään vessapaperia, Käyhkö kertoo.

Haastateltava oli saanut opintomenestyksensä ansiosta stipendin, millä hänen isänsä mielestä voisi pyyhkiä perseensä. Toisen haastateltavan isä oli puolestaan tokaisut tyttärelleen ylioppilasjuhliissa: ”Joo, ei susta koskaan tuu mitään”.

Yliopiston keskusteleva ja väittelevä ilmapiiri on jotain, johon työläisten lapset eivät ole tottuneet. Oman tilan ottaminen ja omien näkökantojen puolustaminen ei luonnistukaan itsestään, kun sitä ei ole opittu kotona.

– Jotkut haastateltavat ovat sanoneet, että he ovat menettäneet luovuutensa, kun he eivät pysty olemaan samalla lailla suorapuheisia kuin aikaisemmin, Käyhkö sanoo.

Maakuntayliopisto tuo tasa-arvoa

Työläistäustaiset opiskelijat hakeutuvat useimmiten maakuntayliopistoihin. Hanken ja Aalto-yliopisto jätetään suosiolla pääkaupunkiseudun eliitin opinahjoiksi.

– Yksi syy siihen on opiskelupaikan läheisyys. Myös henkinen kynnyks, käynpä Joensuussa pyörähtämässä valintakokeissa, on matalampi, Käyhkö muistuttaa.

Tästäkin syystä maantieteellisesti mahdollisimman kattava koulu- ja yliopistoverkosto on tasa-arvon kannalta erittäin tärkeä. Muualla maailmassa eliittiyliopistot, esimerkiksi Oxford tai Harvard, eivät edes sijaitse pääkaupunkiseudulla.

– Koulutuspolitiikkaa ei käsitellä oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta, Käyhkö sanoo.

Mari Käyhkön tutkimustyö sai laajempaa julkisuutta marraskuun alussa, kun Helsingin Sanomat teki Sosiologia-palkinnon ansiosta haastattelun.

– Hesarin artikkelin jälkeen sain paljon palautetta. Ihmisten mielestä on ollut tärkeää, että tämä asia on tehty näkyväksi. Ihmiset ovat kuvitelleet, että he ovat kauhean yksin ja nämä kokemukset ovat vain heidän omia tuntemuksiinsa, Käyhkö iloitsee tuottamastaan vapautumisen tunteesta.

Yhteydenottajien ikähaitari on laaja, opiskelijoista eläkeläisiin. Luokkajosta syntyvät ongelmat eivät ole hävinneet. Tulevaisuudessa ne saattavat tulla vielä räikeämmin esiin, mikäli poliittiset päätökset lisäävät eriarvoisuutta. Tämä näkyy jo itsenäisyyspäivänä julkaistuissa Pisa-tuloksissa: itä- ja pohjoissuomalaiset peruskoululaiset pärjäävät huomattavasti paremmin kuin pääkaupunkiseudun oppilaat.

– Miksi pitää purkaa niitä systeemejä, joiden ansiosta olemme pärjänneet kansainvälisissä vertailuissa? Poliitikoilla ei tunnu olevan historian taju, Käyhkö miettii. ■

Isoja ja pieniä luokkuja

HELSINGIN Sanomat on tällä viikolla käyttänyt reilusti palstatilaansa useampana päivänä pääkaupunkiseudun asuntomarkkinoista uutisointiin. Artikkeleiden johtoteemoiksi ovat nousseet muun muassa vuokrien kalleus, omaan asuntoon sijoittamisen mielekkyys ja jopa vanhusten aktiivointi tarpeeksi suurten asuntojen avulla.

Melkoinen joukko ihmisiä haluaisi asua Helsingin keskustassa, mutta reilut 900 euroa 30 neliön yksiöstä on kova hinta tavalliselle palkansaa-jalle. Oman asunnon ostohalut loppuvat äkkiä, jos hintalapussa lukee 200 000 euroa.

Riittääkö 30 neliötä kunnolliseen asumiseen?

Rakennussuunnittelun professori **Pirjo Sanak-senahon** mielestä 40 neliön asunto on sopivan kokoinen yhdelle ihmiselle. Vantaalle on tarkoitus rakentaa 16,5 neliön yksiöitä, joiden pienuutta hyvitettäisiin laajemmilla yhteisötiloilla.

Miniyksiöihin löytyy varmasti vuokralaisia, mutta asumiseen vaaditaan melkoisen sosiaalista mielenlaatua.

Pääkaupunkiseudulla rakennetaan tällä hetkellä yksiöitä ja kaksioita sellaiseen tahtiin, että eräät asiantuntijat varoittelevat markkinoiden ylikuumentumisesta. Suomeksi sanottuna he puhuvat vuokratason mahdollisesta alenemisestä. Asian-

tuntijoiden kanssa voi olla yhtä mieltä siitä, että isolla velkavivulla vääntävä gryndaaja voi saada näpeilleen. Kohtuullisen riskin ottavalla rakentajalla ei ole hätää, sopivan hintaisille vuokra-asunnoille löytyy markkinoita jatkossakin.

Euroopan järjestelmäriskikomitea ESRB on varoitellut, että pitemmällä aikavälillä suomalaisilla asuntomarkkinoilla voi tulla ongelmia. Kotitalouksien velkataakan uskotaan kasvavan ja seuraava talouslama voi tehdä pahaa jälkeä. Asumisen hintatason alentamisen eteen on siis tehtävä töitä tulevaisuudessakin. ■

Små och stora lokaler

HELSINGIN Sanomat har den här veckan använt mycket spaltutrymme för att under flera dagar skriva om bostadsmarknaden i huvudstadsregionen. Teman för artiklarna har bland annat varit de höga hyrorna, vettigheten i att investera i en egen bostad och till och med att aktivera åldringar med hjälp av tillräckligt stora bostäder.

En anseelig mängd människor vill bo i centrum av Helsingfors, men drygt 900 euro för en etta på 30 kvadrat är ett högt pris för en vanlig löntagare. Viljan att köpa en egen bostad upphör plötsligt, om det står 200 000 euro på prislappen.

Räcker 30 kvadrat till ett skäligt boende? Pro-

fessorn i byggnadsplanering **Pirjo Sanaksenaho** anser att en bostad på 40 kvadrat är lämplig för en person. I Vanda har man för avsikt att bygga ettor på 16,5 kvadrat. De få kvadratmetrarna ska gottgöras med större gemensamma utrymmen. Det finns säkert sådana som hyr också en minietta, men man ska nog ha enorm social läggning för att bo där.

För tillfället byggs det ettor och tvåor inom huvudstadsregionen i en sådan takt att vissa experter varnar för överhettning. För att uttrycka det på svenska: de talar om att hyresnivån eventuellt sjunker. Vi kan vara eniga med experterna

om att en grynder, som jobbar med stora skulder, kan få sig en knäpp på näsan. Det går ingen nöd på en byggare som tar skäliga risker, det finns en marknad för hyresbostäder till lämpligt pris också i fortsättningen. Europeiska systemrisknämnden ESRB har varnat för att det på längre sikt kan uppstå problem på den finländska bostadsmarknaden. Man tror att hushållens lånebörda kommer att öka och att nästa ekonomiska depression kan ge problem. Det behövs alltså också i fortsättningen arbete för att sänka priset för att bo. ■

Kannen kuva: Antti Kirves

Kyösti Suokas
Varapuheenjohtaja

Joulu Hawajissa

Eero Väre lauloi vuonna 1948 merimiehen joulusta Havaijilla. Linnut lauloivat ja päivä paistoi. Silti rinnassa paloi kaipaus kylmään, lumiseen, puutteesta kärsivään pohjolaan.

Nyt kylmään pohjolaan haikailevat muutkin kuin kotiaan ikävöivät merimiehet. Miljoonat ihmiset ovat liikekannalla. Köyhyys ja loppumattomat sodat tekevät ihmisten elämän sietämättömäksi, hengenvaaralliseksi. Pakko ajaa epävarmalle matkalle.

Sodat ja puute ovat aina aiheuttaneet ihmisille suunnatonta kärsimystä. Eikä tälle loppua näy. Johtajat eivät luovu asemastaan, vaikka oma maa muuttuisi savuaviksi raunioiksi. Rikkailla ei koskaan ole tarpeeksi, vaikka naapurissa kuoltaisiin nälkään.

Ei voi edes kuvitella, minkälainen on lasten joulu pakolaisleirien telttakylissä tai hengenvaarallisella epätoivoisella matkalla kohti tuntematonta määränpäätä.

Emme kykene poistamaan maailman vääryksiä. Rahat keräyslippaissa eivät pysäytä Syyrian pommituksia. Ja kohta joku porukka jossakin aloittaa uuden, meistä täysin käsittämättömältä tuntuva sodan.

Siihen voimme vaikuttaa, miten itse elämme. Olemmeko ihmisiä toisillemme. Suomessa on omasta takaa satoja tuhansia työttömiä, työkyvyttömiä, syrjäytyneitä, köyhiä tai yksinäisiä. Suomeen tulleiden turvapaikanhakijoiden tilanne voi olla vielä ohrasempi. Vuosien odottelu epävarmuudessa ja lopulta menolippu takaisin.

Joulu herkistää ihmisten mieltä. Tämän herkkyyden soisi jatkuvan myös joulun jälkeen. Eurooppalainen asenneilmasto kovenee ja vihaa lietsovat puolueet nostavat kannatustaan. Yhdysvaltain presidentinvaalit voitettiin vihalla. Suomessa järjestettiin itsenäisyyspäivänä natsipuolueen marssi.

Poliittisen johdon paalupaikoille, meillä ja muualla, rynnivät tavallisen kansan elämästä vieraantuneet miljonäärit. Löytyykö heiltä viisautta harjoittaa politiikkaa, joka ei lisää ihmisten välistä eriarvoisuutta ja katkeruutta?

Ammattiyhdistysliike on eräiden suomalaisten poliitikkojen tikkatauluna. Hervottomia, perusteettomia, jopa vihapuheeksi luokiteltavia tarinoita julkaistaan varsiharjana.

”Vastakkainasettelun aika on ohi” oli aikanaan löysäksi löpinäksi osoittautunut poliittinen iskulause. Se pitäisi kaivaa naftaliinista. Emme kaipaa tekemällä tehtyjä ristiriitoja. Sosiaalinen ja taloudellinen eriarvoisuus on vakava ongelma ilman sen tarkoituksellista kärjistämistä. Ihmisiä ei pidä kenenkään myös syyllistää, jos he joutuvat henkensä edestä jättämään kotimaansa.

Rakentajille kulunut vuosi on ollut kohtuullinen. Samalta näyttää myös ensi vuosi. Joulun voimme viettää hyvillä mielin, ja ehkä joku viettää sen jopa Havaijilla. Ensi vuodesta teemme tätäkin paremman.

Hyvää joulua kaikille Rakennusliiton jäsenille. ■

Kuukauden kuva

Paikka: Madrid, Espanja
Aika: Joulukuu 2016
Kuvaaja: Johanna Hellsten

Mitä? Madridin kuuluisalle Puerta Del Sol -aukiolle nousee vuosittain komea, metallinen joulukuusi. Tänä vuonna kuusta kehystää taustalla valtava saneeraustyömaa.

RAKENTAJA

Julkaisija
 Rakennusliitto ry

päätoimittaja
 Jukka Nissinen

toimittaja/toimitussihteeri
 Johanna Hellsten
 Heikki Korhonen

taitto
 Aste Helsinki Oy

tiedottaja
 Eeva Pulkkinen

toimituksen sihteeri
 Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
 Siltasaarekatu 4, Helsinki
 Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
 Puhelin, vaihde 020 774 003
 Fax 020 774 3061
 Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
 etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
Tietotalli Oy/Jyväskylä
 Tuomo Kuusiniemi
Puhelin 045 136 0005
Sähköposti:
 tuomo.kuusiniemi@tietotalli.fi

Tilauhint
 12 kk 30 €

Painopaikka
 Sanomapaino, Sanomala Oy
 Helsinki 2016

ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 13.1.2017

Tähän numeroon tarkoitettua materiaalia on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **perjantaina 30.12.2016**.

2017		
1	30.12.2016	13.1.
2	27.1.	10.2.
3	24.2.	10.3.
4	31.3.	to 13.4.
5	28.4.	12.5.
6	2.6.	16.6.
7	30.6.	14.7.
8	28.7.	11.8.
9	1.9.	15.9.
10	29.9.	13.10.
11	27.10.	10.11.
12	1.12.	15.12.

Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on kaksi viikkoa ennen lehden ilmestymistä.

Toimitusosoite:
 Rakentaja-lehti
 PL 307, 00531 Helsinki
 ilmoitukset@rakennusliitto.fi
 Osasto-ilmoitusten hinta 1 €/mm.

Ilmoituksia ei oteta vastaan puhelimitse!

Vuoden vaihteessa on palkallisia arkipyhiä

Jouluna ja vuodenvaihteessa on jälleen tänä vuonna arkipyhiä, joiden korvaaminen vaihtelee eri työehtosopimuksissa.

Rakennus-, maalaus- ja lattianpäällystysala

Työajan lyhennyksestä ja arkipyhistä maksetaan kaikille työntekijöille erillistä 7,7 prosentin palkanosaa jokaisen säännöllisen palkanmaksun yhteydessä.

Palkanosa maksetaan myös lyhennettyä työpäivää tekeville, sitä ei voi sisällyttää työntekijän aika-, urakka- tai palkkiopalkkaan. Palkanosa on aina eriteltävä palkkalaskelmassa. Mikäli työntekijä on töissä arkipyhänä, maksetaan hänelle palkka kuten sunnuntaityöstä.

Itsenäisyyspäivän palkan maksua koskee laki itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä.

Talotekniikka-ala

Talotekniikka-alalla korvattavia arkipyhiä ovat jouluaatto, ensimmäinen ja toinen joulupäivä, uudenvuoden päivä, loppiainen, pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, vapunpäivä, helatorstai ja juhannusaatto.

Korvauserusteena käytetään työehtosopimuksen tarkoittamaa keskituntiansiota. Korvaus maksetaan, mikäli edellä mainitut päivät osuvat työpäiville. Vapaapäiville osuvilta arkipyhiltä ei korvausta makseta.

Korvausta ei kuitenkaan makseta seuraavissa tilanteissa:

- Työsuhde on kestänyt alle 6 viikkoa ennen arkipyhää.
- Työntekijä on luvatta poissa arkipyhää edeltävänä tai lähinnä seuraavana työpäivänä.
- Arkipyhä sijoittuu lauantaille tai sunnuntaille.
- Arkipyhä sijoittuu vanhempain-, perhe tai kuntoutusvapaan sisään.
- Arkipyhä sijoittuu lomautusta seuranneen kahden ensimmäisen viikon ulkopuolelle.

Itsenäisyyspäivä

Tänä vuonna itsenäisyyspäivä on tiistai 6.12. Työpäiväksi sattuvalla itsenäisyyspäivältä maksetaan lain mukaisin perustein määräytyvä palkka, jolloin palkanmääräytymisperusteena on keskituntiansio.

Kun itsenäisyyspäivä sattuu työntekijän sairausloman sisään sille ajalle, jolta työnantajalla on palkanmaksuvelvollisuus, maksetaan työntekijälle työpäiväksi sattuvalla itsenäisyyspäivältä palkka.

Maa- ja vesirakennusala

Maa- ja vesirakennusalaalla vuoden vaihteen arkipyhät korvataan, mikäli ne olisivat olleet työpäiviä.

Jouluaatto, ensimmäinen joulupäivä, uudenvuodenpäivä ja loppiainen maksetaan, mikäli työsuhde on kestänyt vähintään 6 viikkoa. Palkka on ensimmäisessä, toisessa, kolmannessa ja neljännessä palkkaryh-

män mukainen palkka. Muissa palkkaryhmissä maksetaan neljännen palkkaryhmän palkka.

Itsenäisyyspäivän palkan maksua koskee laki itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä.

Asfaltti

Arkipyhäkorvauksen piirissä ovat uudenvuodenpäivä, loppiainen, pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, vapunpäivä, helatorstai, juhannusaatto, jouluaatto, ensimmäinen joulupäivä sekä tapaninpäivä.

Arkipyhäkorvaus on aikapalkan taulukkopalkan mukainen tuntipalkka ilman henkilökohtaista palkanosaa ja ilman ammattitutkinto- ja erikoisammattitutkintolisää, työntekijän työtuntijärjestelmän mukaisilta säännöllisiltä työtunneilta.

Arkipyhäkorvauksen ehtona on työsuhteen jatkuminen yhtäjaksoisesti vähintään kuusi viikkoa ennen kyseistä arkipyhää.

Itsenäisyyspäivältä maksetaan palkka lain mukaisesti. Mikäli työntekijällä ei ole oikeutta sairautensa vuoksi itsenäisyyspäivän palkkaan, maksetaan hänelle siltä päivältä palkkaa sairausajan palkkamääräysten mukaisesti

Vedeneristys

Arkipyhäkorvauksen piirissä ovat uudenvuodenpäivä, loppiainen, pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, vapunpäivä, helatorstai, juhannusaatto, jouluaatto ja ensimmäinen joulupäivä.

Arkipyhäkorvaus maksetaan palkkaryhmä 2:n mukaan.

Arkipyhäkorvauksen ehtona on, että työsuhde on jatkunut yhtäjaksoisesti vähintään 6 viikkoa ennen kyseistä arkipyhää.

Itsenäisyyspäivän palkan maksua koskee laki itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä.

Rakennustuote

Tänä vuonna itsenäisyyspäivä 6.12.2016 on tiistai.

Laissa itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä säädetään, että itsenäisyyspäivän sattuessa arkipäiväksi työt on keskeytettävä, kuten sunnuntaina. Töiden keskeyttämisestä huolimatta työntekijälle maksetaan itsenäisyyspäivältä, jos se muuten olisi ollut työpäivä, täyttä työpäivää vastaava palkka. Edellytyksenä on, että työntekijän työsuhde on jatkunut ennen itsenäisyyspäivää kuusi päivää ja jatkuu edelleen itsenäisyyspäivänä.

Mikäli itsenäisyyspäivä on työntekijän työtuntijärjestelmän mukainen työpäivä, työt tulee keskeyttää ja työntekijälle tulee maksaa itsenäisyyspäivän palkkana täyttä työpäivää vastaava palkka.

Keskeyttämättömässä 3-vuorotyössä työtä ei kuitenkaan keskeytetä ja työssä oleville maksetaan nor-

maalin palkan lisäksi sunnuntaityökorvaus. Rakennustuoteteollisuuden työehtosopimuksen 19 §:n mukaisesti maksetaan itsenäisyyspäivältä keskeyttämättömässä 3-vuorotyötä tekeväälle työntekijälle 8 tunnin palkka keskituntiansion mukaan myös silloin, jos itsenäisyyspäivä sattuu työntekijän työvuorojärjestelmän mukaiseksi vapaapäiväksi.

RTT ry:n ja Rakennusliiton yhteisen kannan mukaan työntekijälle tulee maksaa itsenäisyyspäivän johdosta arkipyhäkorvaus, jos itsenäisyyspäivä on työtuntijärjestelmän mukaan työntekijän vapaapäivä, mikäli työntekijän työsuhde on ennen itsenäisyyspäivää kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään kolme kuukautta.

Sairastuneelle tai lomautetulle työntekijälle ei lähtökohtaisesti makseta itsenäisyyspäivän palkkaa.

Itsenäisyyspäivältä maksetaan kuitenkin arkipyhäkorvaus työehtosopimuksen perusteella, jos sairaus ei ole kestänyt yli 3 kuukautta ennen itsenäisyyspäivää, työntekijä on lakisääteisellä äitiys-, isyys-, tai vanhempainvapaalla tai vuosilomalla tai työntekijä on lomautettuna, eikä lomautus ole kestänyt yli 2 viikkoa ennen itsenäisyyspäivää.

Vuodenvaihteen arkipyhät

Arkipyhäkorvauksia koskevat määräykset ovat työntekijöiden työehtosopimuksen 19 §:ssä.

Jouluaatolta (la 24.12.2016), joulupäivältä (su 25.12.2016), tapaninpäivältä (ma 26.12.2016) ja uudenvuodenpäivältä (su 1.1.2017) maksetaan tes:n mukaan arkipyhäkorvaus riippumatta siitä, mille viikonpäivälle kyseinen arkipyhä sattuu.

Arkipyhäkorvauksen suuruus on työntekijän säännöllistä päivittäistä työaikaa vastaava palkka keskituntiansion mukaan laskettuna.

Loppiaiselta (pe 6.1.2017) maksetaan menetettyä ansiota vastaava korvaus arkipyhäkorvausta koskevien määräysten mukaisesti. Jos loppiaisena ollaan työssä, maksetaan palkan lisäksi sunnuntaityökorvaus.

Keskeyttämättömässä 3-vuorotyössä olevalle työntekijälle ei kuitenkaan makseta arkipyhäkorvausta loppiaisen osalta.

Mikäli yritykselle ei ole laadittu työtuntijärjestelmää, arkipyhäviikolla viikkotyöaika on 40 tuntia – arkipyhät (8 tuntia/arkipäivä). Arkipyhäviikolla viikkotyötä on alennetun viikkotuntimäärän ylittävä osuus. Kyseessä on kuitenkin tes-työ, jota ei 40 todelliseen viikkotyötuntiin saakka tarvitse kirjata yli-työnä työaikakirjanpitoon.

Arkipyhäkorvauksen maksamisen edellytyksenä on, että

- Työntekijän työsuhde on ennen arkipyhää yhtäjaksoisesti kestänyt vähintään 3 kuukautta.
- Työntekijä on ollut työssä työtuntijärjestelmän mukaisesti viime-

senä arkipyhää edeltävänä ja myös sen jälkeen lähinnä seuraavana työpäivänä.

- Jos työntekijä on työssä toisena näistä päivistä ja jos poissaolo on johtunut hyväksyttävästä syystä esimerkiksi työnantajan luvasta tai työntekijän sairaudesta, maksetaan arkipyhäkorvaus.
- Jos työntekijä ei ole ollut työssä ennen eikä jälkeen arkipyhän tai jos poissaololle ennen arkipyhää tai arkipyhän jälkeen ei ole hyväksyttävää syytä, arkipyhäkorvausta ei makseta.

Arkipyhäkorvausta ei kuitenkaan menetä, vaikka työntekijä on poissa työstä arkipyhää edeltävänä ja sitä seuraavana työpäivänä, jos poissaolo johtuu:

- Sairaudesta, joka ei ole jatkunut yli 3 kuukautta ennen kyseistä arkipyhää
- Lakisääteisestä äitiys-, isyys tai vanhempainvapaasta taikka vuosilomasta
- Taloudellisista tai tuotannollisista syistä tapahtuneesta lomautuksesta, joka ei ole kestänyt yli 2 viikkoa ennen ko. arkipyhää

Työntekijöiden palkanmaksun osalta on muistettava työntekijöiden työehtosopimuksen 27 §:n 3. kohta, jonka mukaan silloin kun palkanmaksupäivä siirtyy joulunpyhien vuoksi pyhien jälkeiseen arkipäivään, tilikatkopäivä määritellään normaalia aikaisemmaksi, niin että palkan normaali laskenta-aika huomioon ottaen tili on työntekijän nostettavissa joulunpyhiä edeltävänä arkipäivänä.

Lomautettujen työntekijöiden arkipyhäkorvaukset

Rakennustuoteteollisuuden työntekijöiden työehtosopimuksen 19 §:ssä on säännös arkipyhäkorvauksen maksamisesta lomautetulle työntekijälle. Kuten edellä kohdassa 2. on todettu, arkipyhäkorvausta ei menetä, vaikka työntekijä on poissa työstä arkipyhää edeltävänä ja sitä seuraavana työpäivänä, jos poissaolo johtuu taloudellisista ja tuotannollisista syistä tapahtuneesta lomautuksesta, joka ei ole kestänyt yli 2 viikkoa ennen kyseistä arkipyhää. Tämä säännös koskee arkipyhäkorvauksen maksamista kokoaikaisesti lomautetulle työntekijälle. Jos lomautus on toteutettu vuorolomautuksena tai lyhennettynä työviikkona, edellä mainittu säännös ei sovelu sellaisiin tapauksiin.

Rakennustuoteteollisuus RTT ry ja Rakennusliitto ry ovat yhteisesti vuonna 2009 sopineet seuraavista tulkintaohjeista, joita tulee soveltaa arkipyhäkorvausta maksettaessa työntekijälle, joka on lomautettu muulla tavoin kuin kokoaikaisesti.

Rakennustuoteteollisuus RTT ry:n ja Rakennusliitto ry:n yhteinen tulkintaohje:

Arkipyhäkorvaus maksetaan lomautuksen alkamista seuraavan 2 viikon (yhteensä 14 kalenteri-päi-

vää) sisällä olevista arkipyhistä.

Kun lomautus on toteutettu lyhennettyä työviikkona tai vuorolomautuksena, ja järjestelyä on kestänyt ensimmäisestä lomautuspäivästä alkaen yli 14 kalenteripäivää, arkipyhät maksetaan ainoastaan säännöllisen työtuntijärjestelmän mukaisilta työpäiviltä, mikäli TES: n 19 §:n 2. kohdan korvauksedellytykset täyttyvät.

Työntekijä on lomautettu yhdellä kertaa useammassa pidemmissä

pätkissä (ei kyse vuorolomautuksesta) siten, että ensimmäinen lomautusjakso kestää esimerkiksi 12 päivää ja toinen 20 päivää. Työntekijälle maksetaan arkipyhäkorvaus, jos arkipyhä sattuu lomautuksen ensimmäisen pätkän alkamista seuraavan (alkamispäivä mukaan lukien) 14 kalenteripäivän sisään.

Jos työntekijän lomautus jatkuu saman lomautusilmoituksen perusteella joko yhtäjaksoisesti tai pätkis-

sä, lomautuksen alussa olleen 14 kalenteripäivän korvausajanjakson lisäksi uutta 2 viikon korvausajanjaksoa ei tule.

Mikäli lomautuksen aikana sovi- taan uudesta lomautuksesta ja annetaan uusi lomautusilmoitus, alkaa uuden lomautuksen alusta 14 kalenteripäivän laskeminen, jonka aikana korvataan kaikki arkipyhät riippumatta siitä, onko työntekijä ollut lomautusten välissä työssä. Samoin

menetellään, kun lomautusta jatketaan edellisen lomautuksen kaltaise- na työntekijän käymättä lomautus- ten välissä töissä.

Mikäli työntekijä on ollut lomautettuna tehden lyhennettyä työ- viikkoa ja lomautus keskeytetään väliaikaisesti vähintään 2 viikon kokoaikaisen työskentelyn johdos- ta, lomautuksen jatkuessa alkaa uusi 14 kalenteripäivän korvausajan- jakso. ■

”Työn sankareiden” eläke hyppää esiin vuoden alusta

Heikennetty työkyvyttömyyseläke tulee voimaan tammikuun alusta. Tätä heikennettyä työkyvyttömyys- eläkettä tosin nimitetään ”työuraeläkkeeksi”.

Heikki Korhonen

Työuraeläke räätälöitiin vuoden 2014 eläkeuudistuksessa jonkin- laiseksi lohdutukseksi siitä, että elä- keikää nostettiin reilusti. Rakennus- liitto kävi silloin vahvan kampanjan sen puolesta, että eläkeikä olisi säi- lynyt 63 vuodessa. Samoin vaaditiin, että pitkään työtä tehneille taat- taisiin kunniallinen siirtyminen eläkkeelle.

Ensi vuoden alussa voimaan tu- leva eläkeuudistus nostaa eläkeikää vaiheittain ensin 65 vuoteen. Sen jälkeen eläkeikä nousee kansalaisten eliniän pidentyessä niin, että ennus- teiden mukaan se olisi jossain vai- heessa ainakin 67–68 vuotta.

Tammikuussa voimaan tulee siis ”työn sankareiden” eläke, joka ei kuitenkaan takaa sitä, että sankarit pääsisivät eläkkeelle. Eläkkeelle pääsyn ehdot on nimittäin niitattu ai- ka lailla koviksi.

Työuraeläkkeen alaikäraja on 63 vuotta. Tämän ikäisenä pääsevät muuten ensi vuonna eläkkeelle myös vuonna 1954 syntyneet.

Seuraavana vuonna eli vuonna 2018 eläkeikää aletaankin sitten hivuttaa jo ylöspäin, kunnes vuon- na 1962 syntyneet päästetään elä- keelle 65-vuotiaina. Sankarieläke siis voisi periaatteessa taata elä- keelle pääsyn pari vuotta aikai- semmin.

Sankarieläkettä haettaessa täy- tyy perustella työn raskaus. Sen osoittaminen voi olla vaikeaa. Sa- moin koko työhistorian näyttäminen voi olla vaikeaa esimerkiksi raken- nusosalalla, jossa on tyypillisesti ollut lukuisa määrä työnantajia.

Työuraeläkkeelle voivat päästä henkilöt, jotka ovat todistetusti teh- neet 38 vuoden ajan ”henkisesti tai fyysisesti raskasta työtä”. Raskaita töitä ovat esimerkiksi rakennus-, maanrakennus-, metsätalous-, sii-

vous-, hoito- ja vuorotyöt, henkisel- lä puolella vaativa asiakaspalvelu.

Mutta, mutta

Eläkkeeseen ei kuitenkaan riitä vie- lä pelkkä 38 vuoden palvelus ras- kaassa työssä. Tarvitaan vielä sai- raus, joka heikentää työkykyä. Eikä tässä vielä kaikki. Lopullisen sinetin papereihin lyö eläkeyhtiön vakuu- tuslääkäri. Eläkettä hakiessa työsuh- teen pitää olla voimassa tai työn päättymisestä saa olla kulunut enin- tään vuosi.

Julkisuudessa liikkuneiden arvi- oiden mukaan ”työeläkejärjestelmä kestää enintään 2 000 raskaan työn eläkettä vuodessa.” Toisaalta ehdot voivat olla niin kovat, ettei tähän- kään päästä.

Mikä olisi eläkkeen määrä?

Otetaan tilanne, jossa 63-vuotias ra- kentaja saisi valita työkyvyttömyys- eläkkeen ja työuraeläkkeen välillä. Kumpi kannattaisi?

Vuonna 1962 syntyneen rakenta- jan työkyvyttömyyseläke muodos- tuisi sekä hänen siihen saakka mak- samistaan eläkemaksuista että niin

sanotusta tulevan ajan osasta. Elä- keeseen laskettava ”tuleva aika” oli- sivat ne kaksi työvuotta, jotka työn- tekijä ”menettäisi” ennen 65 vuoden eläkeikää. Näin työkyvyttömyyselä- ke olisi kutakuinkin saman suuruin- kuin lopullinen eläke.

Työuraeläkkeelle jäävä ei sen si- jaan saa lainkaan tulevan ajan osaa. Näin eläke olisi pysyvästi heikompi kuin lopullinen eläke. Raskaan työn raatajan vinkkelistä työuraeläke on siis epäedullisempi kuin työkyvyttö- myyseläke. Työnantajan vinkkelistä taas työuraeläke tulee edullisem- maksi, koska yrityksen vakuutus- maksut eivät nouse. ■

TYÖURAELÄKE

- vaatii 38 vuoden raskaan työuran
- heikentyneen työkyvyn
- työtekoa haittaavan sairauden
- vakuutuslääkärin puoltavan lausunnon

JÄRJES TÖ NURK KAUS

Joulu alkaa olla ovella, vuosi 2016 alkaa olla päätöksessään. Ammattiosastot ovat pääsääntöisesti jo pitäneet omat syys- kokouksensa, jossa on päätetty tulevan vuoden toiminnas- ta ja valittu puheenjohtaja ja muu hallitus yhdistyksen toi- mintaa kalenterivuoden 2017 ajaksi johtamaan.

Sääntömääräisesti tammi-maaliskuun aikana pidettävissä kevätkokouksissa käsitellään hallituksen laatima toiminta- kertomus ja tilinpäätös edelliseltä kalenterivuodelta ja päätetään toiminnantarkastajan lausunnon kuulemisen jälkeen vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille vas- tuuvelvollisille. Kaikilla yhdistyksen jäsenillä on tasavertainen oikeus osallistua sääntömääräiseen kevätkokoukseen.

Jäsenellä on oikeus saada tietoa yhdistyksen toiminnasta ja vastuullisista toimijoista.

Kunnallisvaalit 9.4.2017

Äänioikeus ja vaalikelpoisuus kunnallisvaaleissa määräytyy voimassa olevien väestörekisteritietojen mukaan. Äänioike- us/vaalikelpoisuus on siinä kunnassa missä henkilö on kir- joilla 51 päivää (17.2.) ennen varsinaista vaalipäivää.

Ehdokasasetteluaika päättyy 28.2. Ehdokkaita voivat

asettaa rekisteröityjen puolueiden paikallisyhdistykset/kun- nallisjärjestöt ja äänioikeutettujen perustamat valitsijayh- distykset.

Ennakkoäänestys kotimaassa

29.3–4.4.2017

Varsinainen vaalipäivä sunnuntai 9.4.2017

Rakentajien edun mukaista on, että kunnallisessa päätök- sen teossa on mukana henkilöitä, jotka tuntevat rakentaja- perheen arjen ja miksei myös juhlan. Parhaiten sen luonnol- lisesti tuntevat rakentajat itse.

Rakentajat ja laajemminkin duunari-palkansaajat ovat olleet varsin laiskoja äänestäjiä vaaleissa kuin vaaleissa. Se näkyy luonnollisesti vaalien tuloksissa. KÄÄNNETÄÄN NYT KELKKA – ÄÄNESTETÄÄN JA KEHOTETAAN KAVERIAKIN ÄÄNESTÄMÄÄN

Jukka Asikainen
järjestöpäällikkö
jukka.asikainen@rakennusliitto.fi
020 774 3098
0500 501 274

Lakinaiset vastaavat

Rakennusliiton lakinaiset pureutuvat tällä palstalla jäsentemme visaisiin kysymyksiin joka toisessa Rakentajassa. Seuraavan kerran palsta ilmestyy helmikuussa.

Miten ensi vuoden alusta voimaan tulevat työ sopimuslain koeaikaa ja takaisinottovelvollisuutta koskevat muutokset vaikuttavat rakennusalalla?

Työsopimuslain koeaikaa koskeva ehto muuttuu siten, että enimmäiskoeaika pitenee 4 kuukaudesta 6 kuukauteen. Koeaikaa voidaan pidentää kuukauden verran silloin, jos työntekijä on työkyvyttömyyden tai perhevapaiden vuoksi pois työstä koeajan kuluessa 30 kalenteripäivää. Koeajan pidentäminen edellyttää työnantajan nimenomaista ilmoitusta ennen alkupe- räisen koeajan päättymistä.

Jos työehtosopimuksessa on määräys koeajan enimmäis- ajasta, sitä noudatetaan edelleen työ sopimuslain muutoksen jälkeenkin. Jos työehtosopimuksessa viitataan työ sopimusla- kiin enimmäisajan osalta tai työehtosopimuksessa ei ole mää- räyksiä koeajasta, noudatetaan jatkossa työ sopimuslain 6 kuu- kauden enimmäisaikaa sekä mahdollisuutta pidentää koeaikaa kuukaudella em. poissaolojen vuoksi.

Työsopimuslain takaisinottovelvollisuutta koskeva säännös muuttuu siten, että takaisinottovelvollisuus aika lyhenee nykyi- sestä 9 kuukaudesta 4 kuukauteen. Takaisinottovelvollisuusai- ka on kuitenkin 6 kuukautta, jos työsuhte on jatkunut keskey- tyksettä sen päättymiseen mennessä 12 vuotta.

Takaisinottovelvollisuuden sisältö säilyy ennallaan. Työn- antajan on tarjottava työtä tuotannollisista, taloudellisista tai niihin verrattavista syistä irtisanomalleen, työvoimatoimistosta edelleen työtä hakevalle entiselle työntekijälleen, jos hän tarvitsee työntekijöitä takaisinottovelvollisuusajana samoihin tai samankaltaisiin tehtäviin, joita irtisanottu työntekijä oli teh- nyt. Irtisanotun työntekijän ei tarvitse tällöin olla työtön työn- hakija, vaan pelkkä TE-toimistoon työnhakijaksi ilmoittautu- minen riittää.

Työsopimuslaissa takaisinottovelvollisuusajan laskenta aloitetaan työsuhteen päättymisestä lukien, kun taas joissain työehtosopimuksissa on sovittu, että määräaika lasketaan työn- teon lopettamisesta. Tämä koskee muun muassa tilanteita, jois- sa työntekijä on lomautettu, ehdollisesti irtisanottu tai vapau- tettu työntekovelvollisuudesta irtisanomisaikana.

Jos työnantaja rikkoo takaisinottovelvollisuutta, hän on korvausvelvollinen työntekijälle aiheutuneesta ansionmene- tyksestä. Jos työehtosopimuksessa on määräyksiä takaisinotto- velvollisuudesta, niitä noudatetaan jatkossakin.

1.1.2017 alkaen noudatettavat määräajat ovat kootusti seuraavat.

Rakennusala: Koeaika on enintään 3 kuukautta, kuitenkin enintään puolet määräaikaisen työ sopimuksen kestosta. Uutta koeaikaa ei voida asettaa, jos työntekijä tulee 5 vuoden kulues- sa saman työnantajan palvelukseen vastaavan kaltaisiin tehtä- viin. Takaisinottovelvollisuus työssäkäyntialueella on 4 kuu- kautta työnteon lopettamisesta. Jos työsuhte on päättymishet- keen mennessä kestänyt vähintään 12 vuotta, takaisinottoaika on 6 kuukautta.

Maalausala: sama kuin edellä

Vedeneristysala: sama kuin edellä

Asfalttiala: sama kuin edellä

Lattianpäällystysala: sama kuin edellä

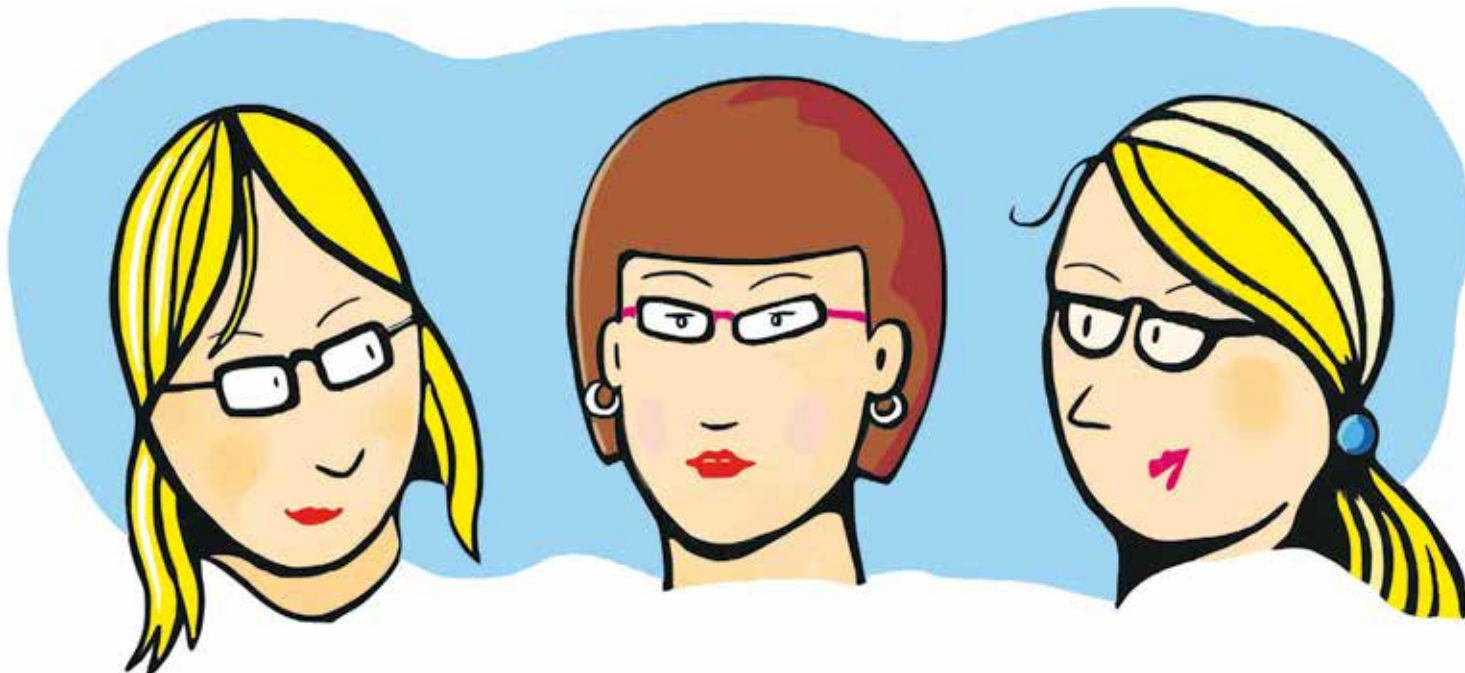
Talotekniikka-ala: Koeaika on enintään 3 kuukautta, kui- tenkin enintään puolet määräaikaisen työ sopimuksen kestos- ta. Takaisinottovelvollisuus on 4 kuukautta työsuhteen päättä- misestä. Jos työsuhte on päättymishetkeen mennessä kestänyt vähintään 12 vuotta, takaisinottoaika on 6 kuukautta.

Rakennustuoteteollisuus: Koeaika on 6 kuukautta. Koe- aikaa voidaan työnantajan nimenomaisella ilmoituksella pi- dentää kuukauden kerrallaan, jos työntekijä on työkyvyttö- myyden tai perhevapaiden vuoksi ollut koeajan kuluessa pois- sa töistä 30 kalenteripäivää. Määräaikaisissa työ sopimuksissa koeaika on enintään puolet työ sopimuksen kestosta, ei kuiten- kaan enempää kuin 6 kuukautta. Takaisinottovelvollisuus on 9 kuukautta työsuhteen päättymisestä.

Maa- ja vesirakennusala: Koeaika on enintään 4 kuukaut- ta. 8 kuukautta lyhyemmissä määräaikaisissa työ sopimuksissa enintään puolet työ sopimuksen kestosta. Uutta koeaikaa ei voi- da asettaa, jos työntekijä tulee 2 vuoden kuluessa saman työn- antajan palvelukseen vastaavan kaltaisiin tehtäviin. Takaisinotto- velvollisuus työssäkäyntialueella on 6 kuukautta työnteon lo- pettamisesta.

Maarakennusala: sama kuin edellä. ■

Apua, neuvoja ja lisätietoja kaikkiin kysymyksiin saa Rakennusliiton aluetoimistoista.

EI!

Oletko sinä tavannut työmaalla tai tehtaalla yksikäsitä tai yksijalkaista työntekijää? Tai törmännyt varastolla käydessäsi tapaturmaisesti vammautunutta kaveria, joka istuu tuolinreunalla sormi vahvasti paketoituna ja katsoo videoita pari viikkoa? Ja samaan aikaan työpaikalla käydään jälleen yt-neuvotteluja siitä, että kuinka monta lomautetaan ja kuinka moni yli 60-vuotias, raskaan työn tekijä irtisanotaan tuottamattomana kuluera. Näin.

Sitä minäkin. Aika monta kertaa viimeisen vuoden aikana puhelin on soinnut ja minulle on kerrottu aika erikoisista viritelmistä mitä yrityksissä ja työterveydenhuollossa on puuhailtu. Lähtökohtana tuntuu nyt olevan se, että työssään vammautunut työntekijä ei parantele haavojaan asianmukaisissa olosuhteissa kotona, vaan hänelle kirjoitetaan sairausloman sijaan korvaavaa työtä. Pahimmissa tapauksissa lausunnon kirjoittava lääkäri katsoo luettelosta mistä yrityksestä on kysymys ja jos nimi on listassa saikkua ei anneta. Kentäväpälinä toimii yrityksen työjohtaja, joka kertoo minne työntekijän voi lähettää.

Onko niin, että yritysten tuottavuus on niin vaakalaudalla, että sairastat ja vammautuneet otetaan työmaille istumaan, vaikka viikoksi? Vai onko kysymyksessä mahdollisesti se, että yritysten tavoitteena on nolla tapaturmaa ja tapaturmataajuuden pienentäminen?

NIIN, jollain muilla aloilla on korvaava työ otettu joko osaksi työehtosopimuksia tai erillisiksi sopimuksiksi. Näillä aloilla on tarkkaan määrätty, että korvaava työ on aina vapaaehtoista ja yhdessä sovittavaa. Jotkut yritykset tuntuvat uskovavan, että näin on myös Rakennusliiton sopimusaloilla. Tähän voisin vastata yhdellä sanalla ja se sana on EI.

Monista uskomuksista poiketen, Rakennusliitto ei ole tehnyt sopimusta korvaavasta työstä. Hahaa, mikä porsaanreikä. Käytännössä voidaan kutsua eri nimellä ja kukaan ei huomaa. Mutta huomaa kyllä. Meillä on erittäin aktiivinen luottamusshenki-

Rakennusliitto ei ole tehnyt sopimusta korvaavasta työstä

löiden joukko, joka kyllä huomaa ja vie asiaa eteenpäin vahvasti. Erilaiset viritelmät ovat kyllä tulleet tässä viimeisten vuosien aikana tutuksi.

Työehtosopimuksen mukaan työtapaturmassa vammautunut työntekijä on oikeutettu sekä sairauslomaan lääkärin määräämän ajan että korvauksiin täyden palkan periaatteen mukaisesti. Laki ei tunne myöskään korvaavaa työtä, ei työehtosopimuslaki, ei sairausvakuutuslaki eikä tapaturma- ja ammattitautilaki.

Lääkärin tehtäviin kuuluvat loukkautuneen tai sairastuneen lääketieteelliset tutkimukset ja hoitosuunnitelmat. Valitettavasti jotkut lääkäripalveluja tuottavat tahot mainostavat sivuillaan korvaavaan työhön liittyvää lausuntopalvelua. Tärkeämpää olisi se, että saisimme laajennetun työterveyshuoltopalvelut kaikki työntekijöille. Siis apua tarvitseville, ei nöyryytystä ja leikkityötä sairaana. Olisikohan nyt aika saada tämä pelleily loppumaan?

KEVENNETTY työ on meille eri asia. Kevennetyllä työllä haluamme auttaa juuri niitä pitkän työuran tehneitä kavereita, joilla työeläke hämöttää lähellä ja jaksaminen on koetuksella. Näille rakentajille haluaisin tarjota kevyempää työtä työuran päätteeksi, jotta kaikilla olisi oikeus elävänä eläkkeelle. Siitähän meillä onkin ollut puhetta jo pitkään.

Surkeaksi lopuksi haluan kuitenkin toivottaa kaikille edes kohtuullista joulunaikaa. ■

Tiina Nurmi-Kokko
sosiaalishteeri

Mauri Kilpeläinen (oik.) porukoineen on valanut väestönsuojaa järjestelmämuottien avulla.

Kuhmossa rakennetaan kestäväää koulua

Kuhmossa pystytetään Suomen ensimmäistä CLT-rakenteista koulua.

Teksti ja kuvat: Merja Haukipuro

Kirvesmies **Mauri Kilpeläinen** on juuri tehnyt järjestelmämuottityöt valmiiksi väestönsuojaan.

– Työnjohdossa ei ole valittamista. Vaihtelevasti on mennyt, Kilpeläinen kertoo.

Kilpeläiselle järjestelmämuottitekniikka on uusi kokemus. Kilpeläisen mukaan järjestelmämuotit nopeuttivat työtä ja muotit ovat kevyempiä siirrellä suurmuotteihin verrattuna.

– On kestävä, Kilpeläinen tuumii, vaikka alussa uusi tekniikka hieman mietityttikin.

Jani Kyllönen on työmaalla raudoittajana.

– Sokkelit ovat valmistuneet juuri tänään. Muottaustekniikka on tässä ollut erilainen, ennen on tehty kappaletavarasta ja nyt järjestelmämuotteilla, Kyllönen toteaa.

Kyllösen mukaan työmaan puitteet ovat olleet hyvät, koneet ovat pelanneet ja nostot sekä kuljetukset ovat olleet aikataulussa.

Työnjohto toimii

Jarmo Tolonen ja **Tuomas Niskanen** ovat tekemässä radonsuojausta.

Heidän mukaansa kaikki on sujunut aika mallikkaasti.

– Työsuorituksen aikana on ollut ahtaita ja mutkikkaita paikkoja, miehet kertovat.

Työnjohto on toiminut heidän mukaansa hyvin.

Seuraavaksi pääsemme katsomaan valmistuvan koulun sisärakenteita. Vastaava mestari **Mauri Pulkkinen** Rakennus Kuoma Oy:stä esittelee pian valmistuvaan Tuupalan kouluun tulevia CLT-rakenteita.

– Tässä pystytetään parhaillaan valmiista seinää. Asennukset alkoivat viikolla 43, Pulkkinen kertoo.

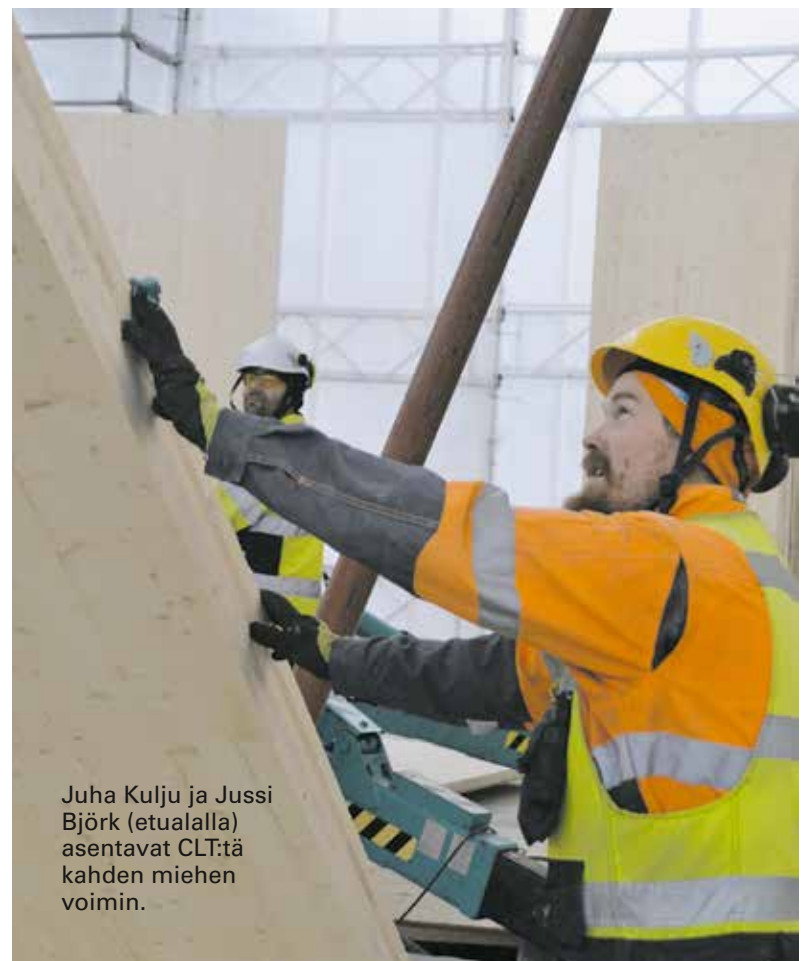
Pulkkinen mielestä nostotekniikka on haastavaa. Asennukset tehdään sääsuojan sisällä, sillä täysin puurakenteinen rakennus ei saa missään vaiheessa kastua.

– Ei kuljetuksessa eikä asennusvaiheessa, Pulkkinen painottaa.

Sääsuoja on tässä tapauksessa tarpeellinen ja isompien nostojen aikana sääsuojaa aukaistaan.

– Ehkä noin 5–10 kertaa puurakenteiden noston aikana, Pulkkinen kertoo.

Sää ei ole päässyt vaikuttamaan työolosuhteisiin muutenkaan tänä syksynä, sillä syyskausi on ollut hyvä rakentamisen kannalta. Talon run-

Juha Kulju ja Jussi Björk (etualalla) asentavat CLT:tä kahden miehen voimin.

ko on CLT:stä ja ulkopuolelle asennetaan eriste ja koolaus. Julkisivuverhous on kuusilautaa. Pulkkisen mukaan koulutyömaalla riittää töitä 1,5 vuodeksi, mikä on kohtuullisen tiukka aikataulu.

Juha Kulju ja **Jussi Björk** Kuopion asennuspalveluista ovat asentamassa koulun C-osaa CLT-tekniikalla.

– Tässä käytetään 50–65 kiloa neliöltä painavaa levyä, Juha Kulju kertoo.

Kulju joutuu vääntämään ruuveja toisissaan, sillä ristiinliimaus vastustaa kunnolla.

– Jos levyille tekisi esireiät, voisi olla helpompaa, Kulju miettii helpotusta 300-millisten asennusruuvien käytössä.

Materiaalia Kulju pitää hyvänä, sillä se on hengittävä, eikä muovia käytetä ollenkaan. ■

Tuupalan koulu on täysin valmis marraskuussa 2017. Anturavalut alkoivat tämän vuoden heinäkuussa. Tuomas Niskanen ja Jarmo Tolonen tekemässä radonsuojausta.

CLT-tekniikka Tuupalan koululla

Oy Crosslam Kuhmo Ltd:n toimitusjohtaja **Juha Virta** kertoo CLT-tekniikan tulleen Kuhmoon 2014 elokuussa.

– Saatiin tuotehyväksyntä, sertifiointi joulukuussa 2014.

CLT-lyhenne tulee englanninkielisestä termistä cross laminated timber. Saksalaisella kielialueella tekniikka tunnetaan termillä Kreuzlagenholz eli KLH. Alun perin massiivipuulaminaatti kehitettiin Itävallassa.

Ensimmäinen CLT-työmaa Crosslamilla oli Maskussa, jonne rakennettiin melusteaitaa reilun kilometrin verran. Yritys on toteuttanut useampia omakotilokohteita ympäri Suomea.

– Tämä on ensimmäinen CLT-koulu Suomessa ja Kainuun sote tilasi meiltä hoivakodin tämän vuoden alussa, Virta kertoo.

Kuhmon kaupunki on satsannut pitkään puuhun ja puurakentamiseen. Kaupunginhallitus toivoi, että koulu tehtäisiin CLT:stä.

– Olen itse ollut sahatavarabusinessissä Euroopassa, jolloin CLT tuli minulle tutuksi. Keskustelimme WoodPoliksen kanssa valmistusmahdollisuudesta, koska heillä oli jo sopivia koneita. Se johti investointipäätöksiin vuonna 2014, Virta taustoitaa.

– CLT:stä tehdään yleensä rakennuksen kantavat rakenteet, jotka voidaan myös jättää näkyviin.

CLT-menetelmällä tehdään myös hirsiaihoita. Tällä tekniikalla syntyy painumattomia hirsiiä, eli hirsien väliin ei jää rakoja, koska hirsii ei muuta muotoaan. Se nopeuttaa niin suunnittelua kuin rakentamista, kun hirsistä voi latoa suoraan val-

mista seinää.

Puurakentaminen on kuivaa, toisin kuin betonirakentaminen, jossa joudutaan käsittelemään kosteutta. CLT on myös huomattavasti kevyempää, viidennes betonielementtien painosta.

– Koulurakennukseen toimitamme valtavia, viimeistelyjä, näkyviin jääviä pintoja, mikä nopeuttaa valmistumista ja rakentamista, Virta kertoo.

Erinomainen paloturvallisuus

– Massiivipuun paloturvallisuudeltaan erinomainen, koska palaminen hidastuu, kun pinta hiiltyy. Tämä ei vaikuta rakenteelliseen kantavuuteen, koska levyn mitoituksia tehtäessä huomioidaan jo hiiltymisen, Virta jatkaa.

Virran mukaan CLT on samalaista massiivipuuta kuin hirsikin. Se kestää käytössä 100 vuotta.

Stora Enso on toteuttanut ensimmäisiä CLT-kohteita Suomessa, esimerkiksi Lakea Oy:n Puukuokkerostalon Jyväskylässä ja Mäihäpuukerostalon Seinäjoella. Lisäksi Nuuksion kansallispuiston luontokeskus Haltia on tehty Stora Enson elementeistä.

– CLT:llä voimme rakentaa korkeampia täysin puurunkoisia kerrostaloja. Suomessa on jo tehty 8-kerroksinen ja Norjassa 14-kerroksinen talo, Virta tietää kertoa.

Virran mukaan 10-kerroksinen ja korkeampikin kerrostalo olisi tällä hetkellä mahdollista rakentaa Suomessa CLT-tekniikalla. Palomääräykset tekevät puurakentamisen betonirakentamista kalliimmaksi korkeissa rakennuksissa. Puura-

kenteiseen taloon pitää tehdä tällä hetkellä sprinklerisammutusjärjestelmä.

– Se tekee rakennuksesta turvallisemman, mutta myös kalliimman. Kaikissa rakennus- ja palomääräyk-

sissä rakennusmateriaalien kohdalla pitäisi olla samat velvoitteet, Virta toivoo.

– Vanha Tuupalan lukio purettiin kosteusvaurioitten takia, Virta muistuttaa. ■

Juha Virta kertoo CLT:n nopeuttavan rakennusprosessia keveiden elementtien ja esivalmistuksen ansiosta.

Mapillinenkaan hoitavien lääkäreiden todistuksia ei välttämättä auta vakuutuslääkärää vastaan.

“Vakuutusyhtiö varmaan toivoisi, ettei minua enää olisi”

Rakennusliiton selvitys tapaturmaisesti syntyneen CRPS II -oireyhtymän korvauskäytännöistä vakuutusyhtiöissä tuo esiin synkkiä tarinoita.

Johanna Hellsten

CRPS II:lla tarkoitetaan vaikeaa kipuoireyhtymää, joka voi syntyä esimerkiksi tapaturman seurauksena. Oireyhtymän oireita ovat alueellinen kipu, tuntomuutokset sekä autonomisen eli tahdosta riippumattoman hermoston toimintamuutokset, kuten muutokset ihon lämpötilassa, hikoilussa ja verenkierrassa. Oireyhtymä saa useimmiten alkunsa vammasta.

Rakennusliiton sosiaalishteeri **Tiina Nurmi-Kokko** halusi tutkia vakuutusyhtiöiden korvauskäytäntöjä liiton jäsenille tapahtuneiden, työtapaturmasta alkunsa saaneiden CRPS II -oireyhtymien hoitojen korvauksissa. Hän keskittyi tutkimuksessaan hylättyjen etuuskorvauskäsittelyyn ja niiden perusteluihin vakuutettujen näkökulmasta.

Nurmi-Kokko haastatteli sekä suullisesti että kyselylomakkeella liiton jäseniä ja asiantuntijalääkäreitä. Lisäksi lähteinä toimivat luennot ja aiheeseen liittyvät artikkelit.

Lausuntoja vaikea ymmärtää

Nurmi-Kokon mukaan vakuutettujen haastatteluissa kävi selkeästi ilmi, ettei vakuutusyhtiöiden päätöksiä ymmärretty eikä niitä hyväksytty. Syyt liittyivät perusteluihin, joita vakuutetut eivät ymmärtäneet.

– Tutkimukseni mukaan vakuutusyhtiöiden päätöksiä perustelut eivät tällä hetkellä täytä kaikilta osin hyvän vakuutustavan ja oikeudenmukaisuuden peruseriaatteita, Nurmi-Kokko sanoo.

Nurmi-Kokon mukaan tutkittujen vakuutettujen vastauksista nousee esille ristiriita, miten vakuutusyhtiöt tulkitse-

vat hoitavien lääkäreiden lausuntoja ja miten toimitettujen lausuntojen sisältö näkyy päätösten perusteluissa. Tämä puute aiheuttaa vakuutetuissa suuttumusta ja epäuskoa vakuutusjärjestelmää ja vakuutuslääkäreitä kohtaan.

– Negatiivinen suhtautuminen päätöksiin ja niiden perusteluihin vaikuttaa oleellisesti vakuutettujen toipumiseen ja kuntoutumiseen, Nurmi-Kokko sanoo.

Nurmi-Kokon mielestä vakuutuslääkäreillä pitäisi olla aikaa ja mielenkiintoa uusiin lääketieteellisiin tutkimuksiin ja lisää aikaa asiakirjojen läpikäymiseen ja perusteluiden miettimiseen.

– Vakuutusyhtiöissä varsinkin kielteisten päätösten kirjoittamiseen tulee paneutua ja perustelujen tulee olla selkokielellä ja ymmärrettävästi kirjoitettuja, hän toteaa. ■

Yksi tarina putkiasentajasta

“Vakuutuslääkäreillä ei ole sydäntä, ei armoa, ei inhimillisyyttä.”

Yksi heistä, joita Nurmi-Kokko haastatteli tutkimuksessaan, on oululainen putkiasentaja, entinen työsuojeluvaltuutettu ja luottamusmies **Perparim Fetahu**.

– Olin töissä saneeraustyömaalla ja sain sähköiskun. Koko talon sähköjen piti olla katkaistuna. Yksi kytkin oli jätetty työmaalle, mutta siinä ei pitänyt olla enää virtaa. Siitä roikkui johtoja. Olin yhdistämässä uusia putkia vanhoihin ja putkipihdit osuivat johtoihin, Fetahu kertoo.

Seuraava muistikuva Fetahulla on siitä, että hän nousee neljän metrin päästä lattialta. Työkalut ovat hujan hajan. Hän soittaa sähkömiehen paikalle katsomaan kytkintä. Sähkömies tulee paikalle ja toteaa kauhuissaan, että virtahan siellä edelleen kulkee. Fetahu menee kahvitaualle ja siinä vaiheessa häntä alkaa pyörryttää. Hän menee lääkäriin, joka määrää Fetahun sairauslomalle.

– Viikon kuluttua kipukohtaukset olivat sellaisia, että työkalut eivät enää pysyneet oikeassa kädessä. Oikea käsi oli todella kipeä ja siinä oli myös leposärkyä. Mitä enemmän kipua ajatteli, sitä enemmän kipua tuntui.

Vakuutusyhtiö ei korvaa kipupsykologia

Kipu on sittemmin levinnyt kaulalle, rintakehälle, vatsalle ja oikeaan alaraajaan. Kunnollisten yönien nukkuminen on kipujen takia ollut mahdotonta. Voimavarat ovat poissa. Kipulääkkeistä ei ole apua. Sekä neurologi että psykiatri ovat todenneet miehen tarvitsevan kipupsykologia. Toimintaterapia ja kipupsykologi helpottaisivat kivun kanssa elämistä. Vakuutusyhtiö kieltäytyi korvaamasta niitä.

– Vakuutusyhtiön kanta on, että sellaista ei tarvita. Minusta tuntuu siltä, että vakuutusyhtiö vain haluaa minusta eroon. En ymmärrä sitä, että jos kaikki minua hoitavat lääkärit kirjoittavat, mitä tarvitsen niin se vakuutuslääkäri minua näkemättä ilmoittaa, että sellaista ei tarvita. Vakuutuslääkärillä ei ole sydäntä, ei armoa, ei inhimillisyyttä. Heille ei ole väliä, olenko elossa vai kuollut. Olisivat varmasti mielissään, jos tekisin itselleni jotain, Fetahu toteaa.

Fetahu on miettinyt elämänsä lopettamista. Jatkuvan kivun kanssa eläminen on niin raskasta.

– Joskus mietin, miksi en vain kuollut siihen. Olisiko se ollut parempi kaikille. Olen vasta 36-vuotias ja minun pitäisi miettiä näitä kipuja 30 vuotta eteenpäin ja elämistä niiden kanssa. Minulla on kaksi pientä lasta. Rakastan heitä yli kaiken ja haluan antaa heille kaiken. Heitä minun pitää ajatella.

Fetahu olisi valmis matkustamaan ihan mihin tahansa, jos vakuutuslääkäri haluaisi nähdä hänet.

– Mutta eivät he välitä. En tiedä, mitä tekisin ilman **Jyrkiä ja Tiinaa** (Jyrki Ojanen, Rakennusliiton johtava lakimies ja Tiina Nurmi-Kokko, sosiaalisihiteeri). Minun ei ole tarvinnut taistella yksin vakuutusyhtiön kanssa.

Hän sanoo olevansa hirvittävän pettynyt vakuutusyhtiöön.

– Suomesta aina sanotaan, että tämä on oikeusvaltio, mutta ei se aina mene ihan niin kuin pitäisi, hän toteaa.

Synkistä ajatuksista huolimatta kaikki toivo ei ole kuitenkaan poissa. Haastattelusta seuraavalla viikolla Fetahu otetaan sisään Oulun yliopistollisen sairaalan kipuosastolle. Toivottavasti apu löytyisi vihdoinkin. ■

NJ Rebar on yksi Suomen johtavista raudoitusalan yrityksistä. Toimimme asiakaslähtöisesti ja joustavasti, toimialaa jatkuvasti kehittäen.

Työnjohtajana vastaat raudoitus töiden projektijohdosta huolehtien aikataulusta yhdessä tilaajan, suunnittelijoiden ja muiden urakoitsijoiden kanssa. Lisäksi työkuvaasi kuuluu työmaan kannattavuuden ja budjetin seuranta yhdessä johdon kanssa. Nokkamiehenä työtehtäviisi kuuluu ensisijaisesti raudoitus töiden johtaminen työmaalla.

Koulutamme sinut esimiestyöskentelyyn ja projektijohtamiseen. Kilpailukykyisen palkan ja tulokseen sidotun bonusjärjestelmän lisäksi tarjoamme monipuoliset mahdollisuudet oman osaamisen kehittämiseen.

Lue koko työpaikkailmoitus hakuohjeineen osoitteessa njrebar.com/ajankohtaista

The hearts of steel

NJ Rebar (Nousujohde Raudoitus Oy) on erikoistunut vaativiin raudoitus töihin asuinrakennuksissa, kauppakeskuksissa, logistiikkatiloissa sekä muissa infrastruktuurikohteissa. Asiakastyytyväisyys, henkilöstön kokonaisvaltainen hyvinvointi sekä avoimuus ohjaavat kaikkea toimintaamme.

Ilman sääteltyä työt olisi jouduttu jo osin keskeyttämään marraskuulle tultaessa.

Sääsuoja helpottaa työskentelyä paloasematyömaalla

Kotkan keskustaan, Kotkansaareen, valmistuu ensi kesänä uusi paloasema. Se täydentää nykyisen aseman toimintaa siellä, missä tehtäviä on eniten.

Teksti ja kuvat: Eeva Vänskä

Kotkan kaupungin rakennuttajainsinööri **Juha Kaunola** vastaa tilaajan edustajana kohteen rakennuttamisesta ja valvonnasta.

– Tarveselvityksestä on reilut kolme vuotta. Alun perin etsimme muitakin sijoituspaikkoja paloasemalle, mutta lopulta päädyttiin Kotkansaaren Ratapihankadulle.

Pelastusalan ammattilaisten kannalta keskeinen sijainti oli tärkeää ja loppukäyttäjän toive ratkaisi.

– Jo suunnittelun tarjouspyyntökierroksella rakentamiseen sisällytettiin sääteltyä. Halusimme välttää mahdollisilta kosteusongelmilta ja taata pelastajille terveen työympäristön.

Suoja mahdollistaa monien työvaiheiden yhtäaikaisen etenemisen. Haastatteluhetkellä esimerkiksi rapaustyöt olisi jo jouduttu keskeyttämään, kun Kymenlaakson peitti talven ensimmäinen kunnon lumipyry.

Vaihtelua pohjatoissa

Kotkansaaren paloaseman sisätyöt on tarkoitus saada loppuun huhtikuussa 2017. Koko kohde on luovutusvalmis toukokuun lopussa.

Kaunola kertoo, että uuden paloaseman rakentaminen on ollut haasteellista, vaikka hanke ei pinta-alaltaan ole kovin iso: reilut 1 000 neliötä.

– Perustamisolosuhteet olivat monipuoliset. Meillä oli louhintaa,

paalutusta, massanvaihtoa ja pilaantuneen maa-aineksen puhdistusta.

Mistä epäkelpo maa on peräisin?

– Kerrotaan, että kohteen paikalla on palanut puutalo. Lisäksi alueella on varastoitu ratapöllejä. Pahiten pilaantunut alue ei kuitenkaan ollut laaja, pikemminkin pistemäinen.

Urakoitsija **Mika Suntio** lisää haasteisiin vielä yhden työvaiheen, nimittäin maanaukauksen.

– Ilmeisesti tämä on ensimmäinen kerta, kun Kotkassa käytetään maanaukausta.

Rakennuksen alle oli tehtävä myös maapohjan kevennys, jotta vältyttiin painumiselta.

– Sen seurauksena massanvaihdon alueelle lattian alle olisi voinut syntyä hallitsematon tyhjä tila kantavan betonilaatan ja maan väliin. Siksi käytimme kevytsoraa kevennyskerroksena.

Työmaasta ei ulkoapäin välttämättä erota, että tässä rakennetaan uutta toimipistettä pelastusalan am-

mattilaisille. Nosto-ovet saattavat paljastaa asian tarkkaavaiselle henkilölle.

Puhdas paloasema

Entä mitä loppukäyttäjä tuumaa paloaseman rakentamisesta, tekninen palopäällikkö **Jukka Ruuskanen**?

– Keskeinen toiveemme oli, että saamme terveen työtilan, ettemme joutuisi kamppailemaan sisäilmaongelmien kanssa.

Entä paloaseman kompakti koko?

– Tilaa ei ole yhtään turhaa neliötä, ne ovat tehokäytössä. Ensilähtöjen kannalta tämä asema on erittäin hyvä, valmiudessa on esimies, kolme pelastajaa ja kaksi sairausautossa. Kotkansaaren paloasema täydentää toimintaamme, ei korvaa Kotkan olemassa olevaa paloasemaa.

Uudelle paloasemalle tulee käyttöön niin sanottu puhdas paloasema-konsepti. Mitä se tarkoittaa?

– Tarkoitus on olla levittämättä pöppöjä, jotka kulkeutuvat palo- ja

onnettomuuspaikoilta. Koska henkilöstö altistuu, ja kalustoon tarttuu lika, on paloasema jaettu likaiseen ja puhtaaseen puoleen.

Kaikki siis kulkevat pesutuvan ja -hallin kautta, likaiset vaatteet ja varusteet jäävät yhteen tilaan. Koska kiinteistö on suunniteltu konseptia silmällä pitäen, puhdasta paloasemaa on helpompi ylläpitää.

– Ennen saattoi olla vähän sellainen kulttuuri, että mitä likaisemmat vaatteet, sitä kovempi jätkä, mutta tässä tarvitaan asennemuutosta.

Pöly minimiin

Marraskuussa työmaalla pellitettiin vesikattoa ja julkisivujen rappaukset olivat käynnissä. Ovet ja ikkunat ovat tulossa parin viikon päästä ja väliseinämuuraukset ovat hyvässä vauhdissa. Sen jälkeen käynnistyvät IV-kanava-asennukset osastoiduissa tiloissa.

Lähiajan tavoitteena on saada lämmöt päälle ja ulkovaippa kuntoon niin, että peite voidaan purkaa vielä marraskuun aikana.

Paloasema on niin sanotun P1-puhtausluokan kohde, eli esimerkiksi IV-asennuksia ei tehdä pölyvässä tilassa. Vastaava mestari **Samuli Kaivonurmi** tiivistää, että rakennusaikainen pöly minimoidaan kohteessa. Hän kommentoi

myös tilaajan edellyttämää sääsuojan käyttöä.

– Suojan alla työskentely on rakentajien kannalta hieno asia, kun työaikaisesta suojaamisesta ei tarvitse huolehtia, vaan voi keskittyä töiden tekemiseen. Nyt yhtään eristettä ei asenneta ilman sääsuojaa, eli betonielementeissä ei ole kiinni villoja, vaan villoitetaan teltassa.

Työmaa on tosiaan kuin herran kukkarossa. Katolla voi kävellä, eikä loska liukastuta. Tapaan myös työsuojeluvaltuutettu, kirvesmies **Hannu Taponen**.

– Onhan se hienoa asia, ei tarvitse lumi- tai vesisateessa työskennellä, Taponen sanoo.

Kymenlaaksolainen Taponen tuli alalle 1987. Viime aikoina töitä on ollut eniten Kotkan seudulla. Paljonko työntekijöitä tällä työmaalla on?

– Keskimäärin 20. Meillä on täällä hyvä porukka, tunnetaan toisemme.

Taponen paljastaa, että koko työurallaan hän on joutunut olemaan vain kaksi viikkoa vailla työtä.

– Edellinen työkohteeni oli koulu, tämä paloasema on ollut paljolti samanlaista julkisen kohteen rakentamistyötä. Nyt olen villoittamassa ja sen jälkeen isketään levyjä pintaan. ■

Työsuojeluvaltuutettu Hannu Taponen kertoo, että paloaseman rakentaminen on pitkälle perustyötä. – Paperikoneen vaihto tovi sitten Kotkamillsillä oli erilainen kokemus, hän kuvaa.

Kotkansaaren paloaseman kerrosala on 1 044 neliötä, mutta kompaktiin tilaan saadaan mahtumaan kaikki tarvittava.

Kun teet töitä kotitalouksille, kokeile uutta palkkalaskuria!

Tehdystä työstä ei jää epäselvyyttä, kun lähetät palkkalaskelman palkkalaskurin avulla työnantajalle maksettavaksi.

- Mukana ovat myös TESin erät, sekä kulut ja kilometrikorvaukset.
- Palvelu on työntekijälle ilmainen, eikä käyttö velvoita sinua mihinkään.
- Muutaman euron palvelumaksun maksaa työnantaja.

1

REKISTERÖIDY ILMAISEKSI

2

LÄHETÄ LASKELMA TYÖNANTAJALLE

3

OSAAJAPROFIILI: TYÖNANTAJAT LÖYTÄVÄT SINUT

REKISTERÖIDY ILMAISEKSI OSOITTEESSA:

WWW.PALKKAUS.FI

Rakennusliitto

palkkaus.fi

Tampereen kirvesmiesten kokousta johti Jani Virtanen ja pöytäkirjaa piti Pentti Saharinen. Kummaltakin homma hoitui taidokkaasti.

Ay-kokouksessako tylsää?

Tampereen kirvesmiesten palaverissa oli nauru herkässä.

Valot loistivat ikkunasta pimeään iltaan, kun tamperelaiset kirvesmiehet pitivät kokoustaan.

Teksti ja kuvat: Esa Tuominen

Marraskuun lopun ilta on kostea ja pimeä. Tampereen märillä kaduilla ihmiset vetävät palttootaan paremmin päälle ja kiiruhtavat työpäivän jälkeen kotiinsa.

Sorinkadulla vanhan, tyylikkään rakennuksen ikkunoista paistaa kirkas valo. Jos kurkistaa ikkunasta sisään, näkee ryhmän miehiä istumassa pitkien pöytien ääressä eikä heillä tunnu olevan kiire mihinkään.

Rakennusliiton suurimman ammattiosaston, Kympin kirvesmiesjaoston yleinen kokoushan se siellä on koolla. Rakentaja kävi paikan päällä seuraamassa, millaista on ay-aktiivien kokouksessa. Ovatko ammattiyhdistysasiat niin tylsiä kuin monet luulevat? Miksi 8 raavasta miestä uhraa iltansa ay-kokoukselle?

Kahvipöydän kautta

Kokouksen on määrä alkaa kello 16.30, mutta suurin osa on paikalla jo hyvissä ajoin. Talon puolesta on sivupöydälle katettu kahvia ja voileipäaineksia. Suomalaiset perusmiehetkin laittavat leipänsä päälle terveellisiä tomaatin ja paprikan viipaleita.

Kun kahvit on juotu, korottaa jaoston puheenjohtaja **Jani Virtanen** äänensä ja toivottaa tervetulleiksi. Hänen vierellään istuu jaoston sihteeri **Pentti Saharinen** kannettavaa tietokonetta näp-

räten. Käsiteltävät asiat heijastetaan seinälle ja pöytäkirja täydentyy reaaliajassa sitä mukaa kun päätöksiä tehdään.

Kokousväki antaa Virtaselle ja Sahariselle luottamuksensa, he toimivat myös tämän kokouksen puheenjohtajana ja sihteerinä. Kokousrutiinit tuntuvat olevan kirvesmiehillä hyvin hallinnassa: vauhdikkaasti valitaan pöytäkirjantarkastajat, mutta ääntenlaskijat päätetään valita ”jos tarvitaan”.

Jo kahvinjuonin aikana on keskusteltu yleisistä asioista epäviralliseen sävyyn. Miesten mieli on korkealla, koska Tampereella on menossa suuria rakennushankkeita eikä kirvesmiesten juuri tarvitse kärsiä työttömyydestä näillä main. Ensi keväänä on tarkoitus aloittaa valtava työmaa aivan rakentajien kokouspaikan ikkunan takana: ohi kulkevan radan päälle rakennetaan kansi, areena ja korkeita kerrostaloja. Se tietää paljon työmahdollisuuksia rakentajille.

Kokoushuoneessa olisi tilaa useammallekin ay-aktiiville. Mutta jos kirvesmiesjaoston kaikki noin 700 jäsentä tulisivat paikalle, kävisi tila ahtaaksi. Mutta eivät he tule. Viime vuosien suurimmassa kokouksessa on ollut paikalla 14 aktiivista.

– Kokouskutsuja lähtee satoja. Niitä menee Helsinkiin ja Lappiin asti, koska jotkut jäsenemme ovat töissä kaukana. Joku on jopa ulkomailla, Saharinen tietää.

Henkilövalintojen suma

Tällä kertaa tamperelaiset kirvesmiehet eivät niinkään keskustele suurista linjoista tai tee tilanneanalyysia vaan keskittyvät henkilövalintoihin. Valitaan edustajia ja tehdään esityksiä valinnoista syyskokoukselle. Isompaa kiihtymystä eivät henkilövalinnat näytä aiheuttavan. Hyväntahtoista herjanheittoa ja sutkauksia sitäkin enemmän.

Osasto Kymppin puheenjohtaja **Mika Kivioja** on kirvesmiesjaoston omia miehiä. Niinpä kokousväelle ei tuota vaikeuksia ehdottaa hänelle jatkopestiä Rakennusliiton suurimman ammattiosaston, 3 000 jäsenen Kymppin johtoon. Valinta on looginen sikäläkin, että kirvesmiesjaosto on suurin osaston jaostoista.

Kun ryhdytään valitsemaan kirvesmiesjaostolle työvaliokuntaa, käydään läpi tähänastisten jäsenten aktiivisuutta. Pentti Saharisella on tietokoneensa muistissa tarkat tiedot siitä, kuinka jäsenet ovat käyneet kokouksissa. Ahkerimmat kävijät valitaan uudelleen, mutta harvakseltaan käyneitä tiputetaan pois joukosta. Uutta, nuorta vertakin halutaan jaoston työvaliokuntaan.

Osasto kymppin hallitukseen esitetään omia kavereita. Sitäkin pohditaan, olisiko osaston hallitusta syytä pienentää.

– Vaatii sääntömuutoksen, Kivioja huomauttaa.

Se hankaloittaa pienentämistä. Yhtä mieltä ollaan siitä, että aktiivisuus ratkaisee valinnoissa eikä jaostojen rajoja tarvitse tuijottaa liikaa.

Puheenjohtajan tekemä nuija

Jani Virtanen johtaa kirvesmiesten ay-kokousta tottuneesti. Hän lyö päätökset kiinni nuijalla, joka ei olekaan mikään kaupasta ostettu standardinuija.

– Se on tehty kahdesta puusta, Mika Kivioja avaa erikoisen näköisen nuijan taustoja.

– Varsi on leppää ja nuijaosa pihlajaa.

Kysymykseen, kuka noin komean nuijan rakentajille on tehnyt, Kivioja vastaa vaatimattomasti itseään peukalolla osoittaen. Tällä nuijalla kuulemma syntyy vain hyviä ja kauaskantoisia päätöksiä.

Pimeänä syksyisenä iltana pihlajasta ja lepästä tehdyllä nuijalla kopautettiin esimerkiksi sen merkiksi, että jaoston kiinteistövästavaavaksi valittiin **Kari Järvinen**. Hänen vastualueeseensa kuuluvat ammattiosaston mökki Vilppulassa ja toimilat Sorinkadulla.

Rikkumattoman yhteisymmärryksen vallitessa kirvesmiehet valitsivat edustajansa niin Hämeen aluejärjestön kuin SAK:n paikallisjärjestönkin kokoukseen. Myöskään tilien ja toiminnan tarkastajien nimeämisessä ei tarvinnut ryhtyä äänenlaskijoita valitsemaan.

Lisää yhteyksiä

Kun kokous alkoi jo kääntyä loppupuolelle, oli käsiteltävä vielä toimin-

Juha-Pekka Rintalalle maistui kokouskahvi niin hyvin, että hän päätti ottaa santsikupinkin.

tasuunnitelma. Siinä painotetaan yhteyksien solmimista sellaisiin yrityksiin, joissa ay-toimintaa ei vielä ole. Yhdessä toimintasuunnitelman kohdassa luvataan ensi kevään kuntavaaleissa tukea Rakennusliitolle myönteisiä ehdokkaita. Ja ensi syksynä osallistutaan viiden kaupungin kirvesmiesten perinteiseen kokoukseen.

Jonkin verran keskusteltiin työpaikkaohjaamisesta. Kun maaliskuussa työpaikoille odotusten mukaan alkaa ilmestyä kuuden euron kavereita, on heitä ohjattava. Toimintasuunnitelmaan lisättiin kohta, jossa heidän ohjaamiseensa varaudutaan.

– Työmaiden luottamusmiehillä on oltava listat ohjaajista. Ilman ohjaajia ei kuuden euron kavereita voida ottaa, muistutti **Reini Helassalo**.

Vaikka asiat olivat vakavanpuoleisia, ja ehkä jonkun mielestä jopa kuivia, syntyi kirvesmiesten palaverissa myös naurunremakkaa ja vähän väliä joku heitti muiden suut hymyyn vetävän nassautuksen. Erityisesti **Veli Hietakoiviston** ensi vuonna odotettavissa oleva eläkkeelle siirtyminen herätti naljailua puolin ja toisin.

– En taida jäädäkään eläkkeelle. Tulen töihin ihan muiden kiusaksi, Vellu nauratti muita.

Lopullisesti kielenkannat irtosivat, kun puheeksi tulivat pikkujoulujuhlat. Kun kävi ilmi, että muurarit olivat jo ehtineet varata juhlapaikan saunan, päätettiin yksimielisesti mennä muurarien lämmittämään saunaan. ■

RAKENNUSLIITTO LÄNSI-SUOMI JÄSENHANKINTAKILPAILU

*Ole sankari ja hoida kaverisi
Rakennusliiton jäseneksi, niin olet
mukana kilpailussa!*

PÄÄPALKINTO AURINKOLOMA KAHDELLE

+ joka kuukausi jaossa Holiday Club viikonloppumajoitus.
Tarkat ohjeet kilpailuun: www.jasenhankintakilpailu.rakennusliitto.net
Kilpailuun voi osallistua kaikki Rakennusliiton jäsenet (Länsi-Suomi).
Kilpailuaika 19.12.2016-31.5.2017

Skanska aikoo avata työmaahavaintoaineistonsa myös aliurakoitsijoiden kommentoitavaksi.

Iso talo XXL:lle

Skanska avaa työmaakomentoinnin myös aliurakoitsijoiden käyttöön. Työvoimaviranomaiset kokeilevat Jyväskylän seudulla vuokratyöfirmoja työnvälityksessä.

Jukka Nissinen

Skanska rakentaa parhaillaan Jyväskylän Seppälän kaupunginosaan kauppakeskus Seppää. Työmaan henkilöstövahvuus on 170, joista 20 on Skanskan toimihenkilöitä, työntekijöitä Skanskan palkkalistoilla on 20. Aliurakoitsijoita on 130 henkeä.

– Työnantaja perustelee aliurakointia sillä, että rakentamisessa on täällä nyt niin suuret volyymit. Tämä on oravanpyörä, jos emme ota tarpeeksi miehiä töihin, emme voi rakentaa omalla työllä, Skanskan alueyksikön varapäälähtöasiamies, kirvesmies **Kalle Orell** harmittelee projektinjohtoon tyytyvää urakointitapaa.

Kauppakeskuksen päävuokralainen on XXL-urheiluliike, joka avataan syksyllä 2017. Kauppakeskuksen rakennustyöt jatkuvat, joten XXL joudutaan eristämään muusta kauppakeskuksesta väliaikaisesti palo-osastoivilla seinillä. Kaup-

pakeskuksen kokonaispinta-ala on 55 000 m², joista liiketilojen osuus on 24 000 m².

Orell on tullut tontille helmikuussa yhtä matkaa työmaakoppien kanssa. Näillä näkymin töitä tulevassa kauppakeskuksessa riittää ensi syksyyn asti.

– Saa nähdä, olemmeko me heidän tiellä vai heidän touhut meidän tiellä, Orell miettii.

Työnvälitys siirretty vuokratyöfirmoille

Jyväskylässä työvoimaviranomaiset ovat ulkoistaneet kokeilumielessä rakennusalan työpaikkojen välittämisen vuokratyöyrityksille.

– Jos joutuu lomautetuksi ja vuokratyöyritys tarjoaa töitä, onko työ otettava vastaan, muurari **Vesa Nevalainen** kysyy.

Rakennusliiton työsuojelusihteeri Tapio Jääskeläisen mukaan työ on otettava vastaan, mikäli työtarjous vastaa ammatillista osaamista ja on rakennusalalta.

Päälähtöasiamies Hannu Gladin mielestä uudet televisioilmoitustaulut parantavat merkittävästi työmaatiedotuksen perillemenoaa.

Työsuojeluvaltuutettu Kalle Orell opastaa harjoittelija Ville Salosta seuraavan työtehtävän toteutuksessa.

– Erityisammattitutkinnot saattavat turvata sen, että millä palkalla tahansa ei ole pakko lähteä töihin, Rakennusliiton toimitsija Raimo Pohjola arvioi.

Tästä ei kuitenkaan ole olemassa vielä ennakkopäätöksiä.

Tulevan talven pakkasrajoista ei ole vielä keskusteltu Skanskassa. Rajana on yleensä pidetty -20 astetta.

– Tällä työmaalla vaippa on todennäköisesti ummessa ennen pakkaa, alueyksikön päaluottamusmies, kirvesmies **Hannu Glad** uskoo.

Glad haluaisi Skanskan helsinkiläiset alamieskäytännöt myös Jyväskylään.

– Helsingin isommilla työmailla on nykyään alamies, joka hoitaa tavaran vastaanoton ja kuormien kiinnityksen nosturiin. Täällä tätä käytäntöä ei vielä ole.

Alamies lisäisi merkittävästi työturvallisuutta.

Tieto kulkee telkkarin kautta

Skanskan TR-mittaukset tehdään mobiilisti InstaAudit-sovelluksessa. Sen kautta näkyy myös muiden Skanskan työmaiden TR-mittausten tulokset. Lähitulevaisuudessa järjestelmää avataan niin, että aliurakoitsijat pystyvät lisäämään omat havaintonsa järjestelmään. Esimerkik-

si ilmoittamaan, että työkohte on vielä edellisen tekijän jäljiltä siivoamatta.

Mobiililaitteilla tehtävä ja paikakatiedolla terästetty TR-mittaus helpottaa niin mittauksen tekemistä kuin epäkohtien korjaamista. Skanskassa aueyksikön työsuojeluvaltuutettu **Kirsi Hiljanen** kiertää kaikki alueen työmaat ja yhteismitallista TR-mittausten tason.

– Laajan alueen läpikäyminen on hyvä asia. Kuulee ja näkee muiden näkemyksiä, oppii tuntemaan ihmisiä. Vaikka TR:n tekeminen tabletilla takkuuakin, on se silti älyttömän kätevää. Jos tämän kokoista työmaata rupeaisi tekemään paperilla, siitä ei tulisi mitään. Kuvat kertovat enemmän. Kun rupeaa kirjoittamaan samasta asiasta, siihen menee paljon aikaa, Hiljanen kiittää parempaa vaikuttavuutta.

Jokaiselle Skanskan alkavalle työmaalle tulee sosiaaliloihin taulutelevisio, jossa näkyvät sekä työmaan ilmoitustauluasiat että kokoomaan tiedotteet ja TR-mittaukset.

– Ilmoitustaulu toimii, jos sitä päivitetään tarpeeksi usein. Se ei haittaa mitään, vaikka välillä taululla lukee Lappeenranta. Porukka on yllättävän kiinnostunut siitä, mitä muualla maassa tapahtuu, Glad sanoo. ■

Kuorma-auton alustalle rakennettu torninosturi on harvinainen näky Suomessa.

Vaivatonta torninosturin asentamista

Jukka Nissinen

SEPÄN TYÖMAALTA löytyy mielenkiintoinen vekotin. Torninosturi, joka on asennettu Daf-kuorma-auton alustalle.

– Maksimissaan tämä nostaa 6 tonnia 13 metriin. Kärkikuorma on 42 metriin 1,4 tonnia, Turun Elementtiosot Oy:n osakas, nosturinkuljettaja Mika Karjalainen esittelee työkonettaan.

Nosturi on helposti liikuteltava, se menee kasaan yhden miehen töillä. Karjalaisen mukaan uudemmissa malleissa purkaminen onnistuu yhtä nappia painamalla. Mikä nostokyvyyssä menetetään, saadaan ta-

kaisin liikkuvuuden ja ulottuvuuden ansiosta.

– Muilla yrityksillä ei ole vastavia nostureita Suomessa.

Karjalaisen mielestä nosturialan vanhoillisuus on iso syy, miksi autolavetilla liikuteltavat torninosturit eivät ole yleistyneet Suomessa. Tosin tämäntyyppisen nosturin ajaminen vaatii myös ammattitaitoa.

– Tämä nosturi vaatii oman kuskinsa, sillä se tilittaa helposti. Ei tässä mitään ihmeellistä ole, tämä vaatii hieman enemmän perehtymistä, Karjalainen pohtii.

Keski-Euroopassa autoalustaiset torninosturit ovat hyvin yleisiä. ■

Keskusjärjestöt muistuttavat:

yli 30 hengen työpaikoilla oltava vuoden alusta yhdenvertaisuussuunnitelma

SAK, Akava ja STTK muistuttavat työnantajien velvollisuudesta edistää yhdenvertaisuutta työpaikoilla. Vuoden 2015 alussa uudistuneen yhdenvertaisuuslain mukaan isoimmilla eli vähintään 30 henkeä työllistävillä työpaikoilla on oltava kirjallinen yhdenvertaisuussuunnitelma viimeistään ensi vuoden alussa.

– Suunnitelman toteutumiseen liittyvä suunnitteluprosessi on työnantajille erinomainen keino kartoittaa ja arvioida oman työpaikan yhdenvertaisuustilannetta yhdessä henkilöstön kanssa.

Samalla työpaikalle on mahdollista laatia sopivia toimenpiteitä yhdenvertaisuuden edistämiseksi, järjestöt korostavat.

Palkansaajakeskusjärjestöt laskevat satsausten kannattavan, sillä työhyvinvoinnin parantuessa myös työpaikan tuottavuus kasvaa.

– Yhdenvertaisuuteen panostettu hyöty on suurempi kuin siihen mennyt aika ja sen aiheuttama työ. Se hyödyttää kaikkia – sekä työnantajia että työntekijöitä, SAK:n lakimies Anu-Tuija Lehto sanoo.

Yhdenvertaisuuden edistäminen ei ole työyh-

teisöissä irrallinen tai erillinen asia, vaan sen pitäisi olla luonteva osa työpaikan jokapäiväistä toimintaa.

Syrjintää on, jos ihmistä kohdellaan toisia huonommin henkilökohtaisten ominaisuuksiensa takia. Tällaisia henkilökohtaisia ominaisuuksia ovat ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet, terveydentila, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen tai muu henkilöön liittyvä peruste. ■

Herttoniemen valkopäätiainen matkalla ruokinnalle. Se on sinitiaisen lähisukulainen ja ne voivat risteytyä.

Lintulaudan erikoisvieraat

Lintulaudan ruoka kelpaa tutuille tiaisille ja punatulkuille. Siemenet ja pähkinät ruokkivat monia muitakin lajeja suoraan tai välillisesti.

Teksti ja kuvat: Antti Koli

Talviruokintaa seurattaessa näkee satunnaisia talvehtijoita, kuten rautiaisia tai punarintoja. Maahan pudonneita siemeniä jyrsvät hiiret, rotat ja myyrät. Mielenkiintoisimpia kävijöitä ovat pedot.

Ohutnokkaiset siemensyöjät eivät näytä kovin pirteiltä lumiseen aikaan. Ne ovat väsähtäneet muuttomatallaan ja sinnittelevät lintulaudalla. Usein höyhenet ovat pörhistettyinä kylmän karkottamiseksi. Rautiainen hiippailee piileskelen, punarinta on näkyvämpi, mutta talvella paljon arempi kuin tiaiset.

Rautiainen ja punarinta ovat varhaisia paluumuuttajia, ne tulevat suunnilleen jo maaliskuun loppupuolella. Samoin pikkuruinen peukaloinen, joka sekin yrittää toisinaan talvehtia. Näiden satunnaisten vierailijoiden selviytymisestä ei ole tietoa, mutta yleensä ne kyllä katoavat ennen talven loppua.

Pähkinänakkeli on hieman tiaista rotevampi kiipeilijä. Se menee puunrunkoa myös alaspäin. Niitä pesii Suomessa parikymmentä, mutta talvehtii enemmän. Etenkin vaellusvuosina idästä tulee tuhansia lintuja. Pähkinänakkeli pärjää lintu-

laudoilla hyvin. Se myös piilottelee ruokaa ahkerasti puun runkojen koloihin pahan päivän varalle.

Pähkinähakkeja käy metsänreunan ruokintapaikoilla. Se on närhen kokoinen ja kottaraisen värinen varislintu. Kuuluisa hakkiruokintapaikka on Fiskarsissa, missä 20–30 lintua käy talvisin aurinkokukan siemeniä nokkimassa. Niin hakki kuin nakkelikin ovat kesällä lehtimetsien lajeja.

Petoja paikalla

Varpushaukka on kanahaukkaa pienempi ja myös syö pienempiä saalislintuja. Varpushaukka vaihtopaikka on toisinaan aivan lintulaudan vieressä, vaikka pihapuussa. Tavallisesti tähytyspaikka on kauempana ja ne syöksyvät parhaansa mukaan pikkulintujen kimppuun. Aika usein turhaan. Lintulauta tulisi sijoittaa esimerkiksi oksien suojaan, ettei haukalla ole aivan suoraa linjaa ruokapöytänsä. Kanahaukat syövät lintulaudan linnuista muun muassa puluja ja mustarastaita.

Tiaiset eivät niin pelkää kanahaukkaa. Niillä on hyvä lajintunnistus, mekkala varpushaukan lähestyessä on paljon voimakkaampi kuin kanahaukan kohdalla. Tiaiset siirtyvät yläoksien suojaan haukan lähestyessä, eikä niiden tarkkailu tai kuvaus enää onnistu.

Varpushaukan tapainen lintulautojen käyttäjä on varpuspöllö. Pihalla ne ovat harvinaisia, mutta vähänkin puustoisemmassa ympäristössä ne ilmaantuvat syksyllä ruokintalautojen lähelle. Minipöllö on aika vaikea nähdä, mutta pikkulintujen mekkalointi paljastaa pedon.

Varpuspöllöt syövät jyrsvijöitä, mutta nappavat kyllä tintin, jos nälkä pääsee liian pahaksi. Lintujen saalistajina ne ovat hurjia, saalistavat itseään

Kannelmäen lapinpöllö Keskuspuiston laidalla. Nälkäisinä ne ovat aktiivisia myös päivällä.

Oravat syövät linturuokinnoilta kaikkea mahdollista.

Peltohiiri asui ruokintapaikan alla olevassa kannossa.

> Lumikko ja metsämyyrä joulukuulta. Tässä lumikko palasi hakemaan saaliinsa ensin kuvaajaa väistettyään.

>> Varpuspöllö nappasi myyrään. Se tappaa saaliin nostamalla niskasta ja pitämällä jaloilla kehosta kiinni. Tämä vietiin varastoon puun koloon.

isompia rastaista. Varpuspöllöt ovat samanlaisia hamstereita kuin nakkelit, ne varastoivat saaliitaan koloihin, kuten pönttöihin. Osa ruhoista jää syömättä.

Ihmisen ei pitäisi laittaa linnuille ruokaa maahan, vahingossa ja toisaalta siemeniä valikoissaan. Maassa olevat einekset elättävät iloisen määrän jyrsojia. Ne käyvät jopa päivisin koloistaan siemeniä hakemassa. Osa vieään varastoon poskipusseissa.

Valkoinen kuolema

Myyrät ovat petojen onni. Lumikko on pieni, mutta tehokas myyränpyydys. Nappaa se linnunkin, jos kiinni saa. Saalislistalla ovat myös kanit ja jäniksenpoikaset. Talvella lumikko on kokonaan valkoinen, vanhemmalla karpällä on pitempi, mustapäinen häntä. Kummatkin ovat vikkelinä ja kurkkivat erilaisista rakosista tarkkailijaa, ehkä arvioiden voisikohan tuon ihmisen kimppuun hyökätä ja sitten syödä.

Valkea kärppä ja puoli senttiä lunta.

Lumikko ja kärppä elävät samoilla alueilla, mutta lumikot lähempänä kulttuurista eli ihmistä. Kärppän ruokalistaan kuuluvat myös lumikot.

Syksyllä päivien lyheneminen vähentää tummaa väriainetta lumikon tai kärppän turkista. Väriaineen tilalle tulee ilmaa, mikä parantaa turkin eristävyttä. Lumiaika on nykyisin lyhyt, niinpä syksyn lopussa ja kevään alussa näkee valkoisia eläimiä tummalla maalla. Taajamissa voi käydä toisin päin katuvalojen sekoittaessa rytmin.

Huonoina myyrävuosina pöllöt tulevat asutuskustusten lintulautojen lähelle. Ne ovat nälkäisiä ja saalistavat myös päivällä, kuvaajalaumoista välittämättä. Lapinpöllö ja helmipöllö ovat pelottomia, viirupöllöt varovaisempia. Sarvi- ja lehtopöllöt osaavat jo olla ihmisten kanssa. Tunnettu talvinen sarvipöllöalue on Hietaniemen hautausmaa. Tänä vuonna etelän taajamissa on jo näkynyt lapin- ja hiiripöllöjä, ehkä ruokinnat houkuttelevat lisää talven mittaan. Nälkä antaa mahdollisuuden mennä lähelle komeaa petoa ja tutkailla sen pään kääntyilyä. ■

Fastholman ruokinta ja katsojat

VIIME talvena Helsingin Herttoniemessä Fastholman linturuokinnalla eli valkopäätiainen. Katselijoita tuli kaukaakin Suomesta. Lopulta ruokintapaikka ympäröitiin naruaidalla, jotta innokkaimmat kuvaajat eivät häiritsisi ruokailua.

Kauas länteen harhautuneesta valkopäätiäisestä tuli Suomen kuvatuin lintu. Linturuokinta elätti ja lihotti sopivasti rotia, hiiriä ja myyriä. Vieressä pesivä lehtopöllö teki 7 poikasta. Ruokinnan ja sen vaikutuksia hyödynsivät talven mittaan myös varpuspöllö, rautiainen sekä valkoselkä- ja pikkutikka.

Ruokinta oli anarkistien valtaamaan ja sittemmin puretun talon paikalla. Anarkistit karkottivat alueelta eläimet, mutta onneksi ei liian kauas.

HALUAN TURVAKYPÄRÄN JA ISOT SAAPPAAT INAN KUIN ISÄLLÄ!

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A. Manninen

3	9	5	3		1	2
3	6					
	8		9	4	3	
9	4	7	8			
			4			
			6	9	4	3
	6	4	2		3	
					2	1
2	9		1	3	6	

6		7	5		4
	5		3		1
2					7
	2				5
	8			1	
7					9
4					1
	8		2		3
7		9	6		5

		7	8	5	
		4		8	
3	6				
4					3
7	5				1
					6
		2		5	
		1	9	2	

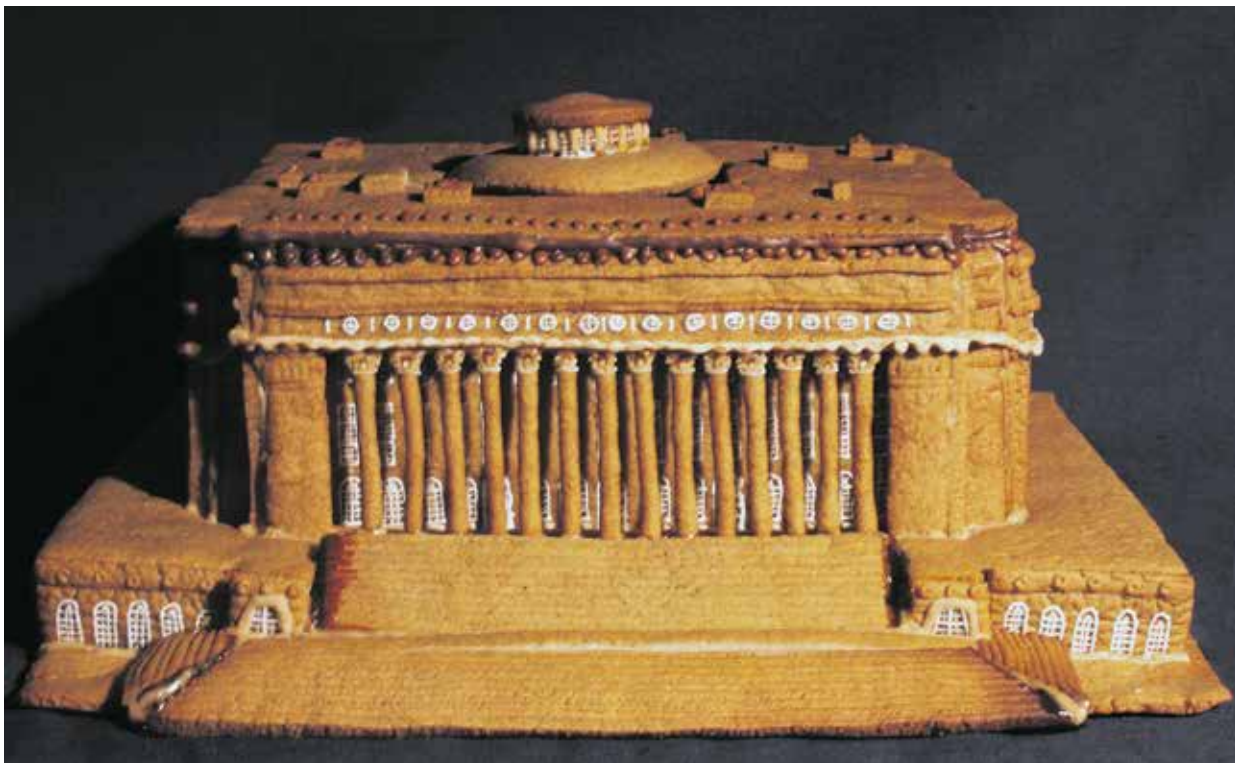
1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16
17	18	19	20
21	22	23	24

18	14	4	13	8	18	19	18	1	3	18	14	21	18	22	14	21	6	3
16	13	2	15	14	4	19	20	2	18	11	4	5	14	8	8	1	3	14
1	21	14	3	22	15	13	2	14	2	18	7	6	20	14	16	3		
3	18	18	8	4	13	18	14	8	13	18	3			9	1	15	16	18
13	7		2	14	3	5	18	3	19	22	16	13	22	3	18	14		
6	16	3	14	15	14	3	18	7	3	6	14	4	18	18	3	1	21	6
4	18	14	3	18		22	21	18	14	18	9	6	8	8	14	18		3
9	8	18	1	5	18	3	4	18	7	18	15	1	3	13	18	8	8	18
1	2	1	3	22	18	1	4	3	14	7	21			19	6	7	8	18
1	13	11	18	15	23	14	18			14	14	7	18					
3	13	2	5	13	1	20	14	18	3	13								
14	14	21	1	2	9	1	4	2	6	21	24							
7	12	10	2	14	14	3	1	16	18	14								

18	19	6	15	18	18	19	24	18	17	3	18	23	4							
	13	18	4	12	12	3	13	6	5	18	18	2	18	3						
14	5	18	2	3	3	3	18	4	4	14	2	7								
19	14	14	21	21	6	4	3	18	18	23	14	6	3	14	13	20	13			
18	2	7	6	2	18	14	20	16	12	4	3	14	3	13						
7	6	14	7	21	14	10	4	15	6	6	2	13								
17				2	18	18	20	6	21	21	14	7	13	7	4					
18	14	4	13	8	18	19	18	1	3	18	14	21	18	22	14	21	6	3		
16	13	2	15	14	4	19	20	2	18	11	4	5	14	8	8	1	3	14	7	18
1	21	14	3	22	15	13	2	14	2	18	7	6	20	14	16	3				
3	18	18	8	4	13	18	14	8	13	18	3			9	1	15	16	18	3	
13	7		2	14	3	5	18	3	19	22	16	13	22	3	18	14				
6	16	3	14	15	14	3	18	7	3	6	14	4	18	18	3	1	21	6	4	
4	18	14	3	18		22	21	18	14	18	9	6	8	8	14	18			3	
9	8	18	1	5	18	3	4	18	7	18	15	1	3	13	18	8	8	18		
1	2	1	3	22	18	1	4	3	14	7	21			19	6	7	8	18		
1	13	11	18	15	23	14	18			14	14	7	18							
3	13	2	5	13	1	20	14	18	3	13										
14	14	21	1	2	9	1	4	2	6	21	24									
7	12	10	2	14	14	3	1	16	18	14										

Parlamentaarisia piparkakkuja

Etuseinät, kaksi kappaletta sivuseiniä, takaseinä, jalusta, portaat, välitasanne, katto, salin kattoikkuna. Soittaako kelloja, mistä on kyse? Annetaanpa lisävinkki: 14 kappaletta pilareita. Rakennusmateriaalit sisältävät muun muassa siirappia, voita, neilikkaa, inkivääriä ja sokerikuorrutetta.

No eduskuntatalohan se siinä, pian koittavan Suomi 100 -juhlavuoden kunniaksi, ja joulun iloksi pipariversiona, mittasuhteessa 1:1000. Jos jauhopeukalosi syyhyää päästä leipomaan eduskuntatalon mallinen piparkakkutalo, kaavat löytyvät Arkkitehtien piparkakkutalot -kirjasta.

Mikä käytännöllisintä, itse leipomalla saat eduskuntatalon heti priimaan juhlauntoon. Tai no, riippuu tietenkin leipurintaidoistasi. Ei tarvitse odotella, kuten sen aidon ja alkuperäisen kanssa, että talon viivästynyt korjausoperaatio saadaan valmiiksi. Eduskuntatalon päärakennuksen vuonna 2015 alkanut peruskorjaus nimittäin valmistunee vasta ensi vuoden syksyllä, eli 85-vuotias rakennus ei pääse juhlistamaan Suomen syntymäpäiviä kuin loppupätkän juhlavuotta. Mutta hieno siitä tuleman pitää.

Ei mitään pikku tuunausta

Eduskuntatalon päärakennuksen kahden ja puolen vuoden mylläys ei ole mitään pientä sievää pintaremonttia. Uusiksi menevät niin lämmitys kuin ilmanvaihto, vesi- ja viemäriputket sekä vesikatto. Julkisivu-

ja petrataan ja ikkunat ja portaat korjataan. Kun kaikki saadaan valmiiksi, kun kattovuodot on korjattu, tilavat hissit asennettu, alkuperäiset kullatut kipsipatsaat palautettu paikoilleen ja arkkitehdin, **Johan Sigfrid Sirénin**, aikanaan valitsemat värisävyt sudittu seiniiin, kaiken pitäisi näyttää siltä kuin eduskuntatalolle ei olisi tehty mitään sitten 1930-luvun, mikäli arkkitehdin aikoinaan peruskorjaukselle asettama julistus toteutuu.

Tiesitkö muuten, että oikeastaan eduskuntatalon ei pitäisi näyttää ollenkaan siltä klassismin ilmentymältä kuin miltä se näyttää? Eikä se edes sijaitisi nykyisellä paikallaan Mannerheimintiellä, mikäli sen suhteen tehdyt varhaisemmat aikomukset olisivat pitääneet kutinsa. Alkuperäinen suunnitelma oli nimittäin rakentaa, jyrkää rakennus kylläkin, mutta kansallisromanttiseen tyyliin ja Tähtitorninmäelle. Se oli **Eliel Saarisen** suunnitelma, joka voitti eduskuntatalon rakentamisesta pidetyn arkkitehtikilpailun vuonna 1908. Tuota luonnosta ei kuitenkaan koskaan toteutettu, kuten 25 metrin korkeinen, 14-pylväskapiteelinen eduskuntatalomme Mannerheimintiellä todistaa.

Hesasta Manseen, siellä on myös Joulupukki!

Nyt hyppy Itämeren rannasta Näsijärven tuntumaan. Tampereella järjestetään tänä vuotta yhdeksättä kertaa Joulutori. Keskustorille nousi joulukuuksi runsaat 50 mökkiä, jois-

sa myydään joulumarkkinoille tyyppilliseen tapaan kaikenlaista kivailaista käsitöistä leivonnaisiin. On paikallisia herkuja ja Lapin makuja, onpa kauppiaita aina Saksasta saakka paahtamassa manteleita ja bratwursteja.

Torilla voi fiilistellä monenmoisen ohjelman äärellä. On tanssia, kuorokonserttia, käsityöläisten pajanäytöksiä, musikaalia ja yhteislaulua. Yhtä asiaa kyllä vähän ihmettelen: kuinka kummassa Joulupukki ehtii kesken sesonkikiireidensä Tampereen Joulutorille joka päivä? ■

Toivotan lämmintä joulutunnelmaa ja lauletaan joululauluja niin että katot hyppivät!

Irma

Irma kiertää

Irma Capiten on toimittaja, jolla on kaksi reipasta, majoja rakentelevaa poikaa ja remontoimista rakastava aviomies. Vapaa-ajalla Irman saattaa tavoittaa hiihtämässä, kahvakuulan varresta, taidenäyttelystä, järvestä tai reissaamasta. Tällä palstalla Irma kiertää ihaillemassa ja ihmettelemässä kaiken maailman rakennuksia. Jos sinulla on mielessä rakennus, josta haluaisit lukea lehtijutun, niin vinkkaa osoitteeseen irma@rakennusliitto.fi.

Valoa pimeään, aina avaruuteen asti

Joko teille on asennettu jouluvalot? Onko naapurustossa meneillään kilpavarustelu? Tiesitkö, että NASA on raportoinut havainneensa satelliittikuvisaan joidenkin maailman kaupunkien loistavan jouluaikaaan 20–30-prosenttia kirkkaammin kuin muulloin.

Harmaatakista punanutuksi

Ennen muinoin Suomessa ei joulun aikaan kierrellyt leppoisa punanuttuinen joulupukki vaan mekastava tuohinaamarinen nuuttipukki. Se kulki talosta taloon vaatimassa olutta juodakseen. Päällään nuuttipukilla oli nurin käännetty lampaannahkainen turkki ja päässään pukinsarvet.

Tavallista aikuista kaivataan

Tukihenkilötoiminnassa tarjotaan turvallista aikuisen seuraa huonosuoriselle lapselle tai nuorelle. Erityisesti miespuolisista tukihenkilöistä on huutava pula.

Teksti: Johanna Hellsten
Kuva: Antti Kirves

Jo pidemmän aikaa mieltäni oli vaivannut tarve tehdä jotain, jolla olisi merkitystä oman lähipiirini ulkopuolella. En vain tiennyt, mitä. Ystäväpiiriini kuuluu useampia naisia, joita kutsun rakkaudella ”sosiaalitantoiksi”. Naisia lastenpsykiatrian poliklinikalla, opettajia, toimintaterapeutteja. Yksi heistä ehdotti, että lähtisin tukihenkilöksi apua kaipaavalle lapselle tai nuorelle.

En edes tiennyt, mitä tukihenkilötoiminta on. Lyhyen googletushetken päätteeksi löysin Vantaan kaupungin nettisivuilta tietoa:

Tukihenkilö- ja tukiperhetoiminta on ohjattua vapaaehtoistoimintaa. Lasten ja nuorten kehitystä tuetaan tavallisen ihmisen taidoin. Tukihenkilö tapaa lasta 2–4 kertaa kuukaudessa, tukiperheessä lapsi viettää yhden viikonlopun kuukaudessa. Tukijoiden lähiohjaajana on tukihenkilö- ja tukiperhekoordinaattori.

Tukijan voi saada lapsi tai nuori, kun perheen vanhemmuuteen liittyy haasteita. Tukija auttaa lasta, jolla on vaikeuksia koulunkäynnissä, kotona, kaverisuhteissa tai harrastusten löytymisessä.

Otin puhelimen kouraan ja soitin Vantaan kaupungin sosiaalitoimen puolella työskentelevälle tukihenkilökoordinaattorille, **Jari Hongalle**. Sovimme tapaamisen, sillä tukihenkilöksi haluava joutuu aina käymään läpi haastattelun sekä nelipäiväisen tukihenkilökoulutuksen.

Liian vähän vapaaehtoisia

Tapaamme Jarin kanssa ostoskeskuksen kahvilassa. Minua jännittää; mitä jos hän on jo heti alkutapaamisessa sitä mieltä, että minusta ei ole tukihenkilöksi?

Olen täyttänyt esitietolomakkeen etukäteen. Lomakkeessa kysytään muun muassa siitä, minkälaisista kokemuksista minulla on työskentelystä tai toimimisesta lasten kanssa, omasta suhtautumisestani päiheteisiin, luonteenpiirteistäni, erityis-

osaamisestani ja niin edelleen

Keskustelu sujuu rennosti ja leppoisasti, vaikka sen aikana käsitelläänkin loppujen lopuksi melko intiimejä asioita. Jännitykseni oli turhaa; Jari kutsuu minut mukaan tukihenkilökoulutukseen. Ei ihmisen tarvitse olla sen kummempi kuin ihan tavallinen aikuinen. Tukihenkilöiksi ei etsitä terapia-ammattilaisia.

Toivon kuitenkin hiljaa mielesäni, että pääsen mukaan toimintaan siksi, että olen sopiva, ei siksi, että tukihenkilöistä on huutava pula Vantaalla.

Sillä niin todella on; jostain syystä vapaaehtoisia tukiperheitä kylällä löytyy, mutta tukihenkilöitä huomomin. Erityisesti miespuolisia vapaaehtoisia lähtee mukaan aivan liian vähän. Vaikka tukihenkilö voi olla sukupuoleltaan ihan kumpaa tahansa, olisi hyvä, että jako olisi tasapainoisempi. Moni tukea tarvitseva miehenalku voisi tarvita kunnollisen, aikuisen miehen mallia. Ei naisiakaan tosin riittä toimintaan jonoksi asti.

Kaikentlaisia ihmisiä

Meitä tukitoimintaan mukaan haluvia on eräänä kylmänä ja pimeänä perjantaina kokoontunut Vantaan kaupungin omistamaan kerhotilaan parisenkymmentä. On lätkäperheitä, monikulttuurisia perheitä, hiukan vanhempia pariskuntia, naisia ja miehiä yksin ja yhdessä. Ikäjakauma on melko laaja, mutta alle nelikymppisiä ei juuri näy.

Osa miehistä on selvästi paikalla ”koska vaimo pakotti”, mikä Jarin mukaan on ihan tyyppillistä. Usein näistä miehistä tulee ihan yhtä hyvä tuki lapselle kuin vaimostakin.

Ensimmäisenä koulutuspäivänä tutustumme porukalla. Koulutuksessa käyneet tukihenkilöt muodostavat toisilleen jatkossa tärkeän verkoston, josta voi olla apua ongelmatilanteissa. Päivän aikana pohditaan, mitä vapaaehtoisuus, lapsuus ja aikuisuus tarkoittavat. Lisäksi käydään läpi sosiaali- ja lastensuojelun järjestelmiä.

Monella koulutukseen osallistuvista on jo selvästi aiempaa koke-

Lähde mukaan

LASTENSUOJELUN tukihenkilötoiminta on vapaaehtoistoimintaa tukea tarvitsevien lasten ja nuorten hyväksi.

Lastensuojelun tukihenkilötoiminnasta löytyy tietoa nettisivulla: <http://www.lastensuojeluntukihenkiloksi.fi/>

Nettisivuilla on myös listattuna yhteystiedot Suomen eri alueiden tukihenkilötoimintaan.

Pääsääntöisesti lastensuojelun vapaaehtoisiksi tukihenkilöiksi voivat hakea yli 18-vuotiaat vakaassa elämäntilanteessa olevat ihmiset, joilla on halua ja aikaa toimia lapsen tai nuoren tukena sekä mahdollisuus useimmiten pitkäaikaiseen sitoutumiseen.

Tukihenkilöllä ei yleensä tarvitse olla taustallaan sosiaalialan koulutusta tai työkokemusta, vaan hän toimii oman elämäkokemuksensa pohjalta tavallisena aikuisena.

Tavallisesti ennen toimintaan ryhtymistä tukihenkilön soveltuvuus tehtävään selvitetään hänen luvallaan esimerkiksi pyytämällä lausunto sosiaaliviranomaiselta.

Tukihenkilöiden pitää antaa suostumuksensa myös rikosrekisteritietojen selvittämiseen.

musta hiukan vastaavanlaisesta toiminnasta. Joku oli toiminut perheen tukikummina, toisella oli ollut lapsia sijoitettuna omaan perheeseen, jollain oli jo kokemusta esimerkiksi lastensuojeluilmoituksen tekemisestä.

Kerhuhuoneessa jaetaan tarinoita, jotka asiaan vihkiytymättömälle kuulostivat hirvittävältä; sitä hädän määrää on vaikea käsittää. Laman varjo on pitkä ja se näkyy perheiden ja lasten tilanteissa ympäri Suomea.

Toiselle kurssipäivälle en päässyt osallistumaan, eikä se ollut onneksi välttämätöntä. Päivän aikana käsiteltiin pikkulapsia koskevia asioita sekä tukiperhetoimintaa. Kun itse olen toivonut, että minusta tulisi yli 10-vuotiaan tukihenkilö, antaa Jari armon käydä oikeudesta ja saan vapautuksen.

Tositomia ja teini-iän muistelua

Seuraavana viikonloppuna palaan kerhotilaan muiden vapaaehtoisten

kanssa. Ensimmäisenä päivänä käsitellään lapsen ikäkautta 7–13 vuoteen. Saamme myös kuulla lasten erityisvaikeuksista.

Erilaiset käytöshäiriöt näkyvät pojissa ja tytöissä eri tavoin. Pojat reagoivat useammin kiukulla ja aggressiolla. Tytöt kärsivät mielialahäiriöistä ja esimerkiksi syömishäiriöistä. Muistelen omaa yläasteen aloitusvuottani; kuinka tarkkailuluokan pojat saattoivat paikata pulpetin luokkahuoneen ikkunan läpi, mutta tytöt tuhosivat lähinnä itseään esimerkiksi viiltelemällä.

Esiteini-ikä on myös kiinnostava vaihe; lapsen älyllinen kehitys on nopeaa ja auktoriteetteja osataan kyseenalaistaa fiksulla tavalla. Argumentaatiokyky kehittyä ja keskustelut voivat olla todella hauskoja. Aikuinen saa pitää jo varansa, ettei päästele suustaan mitä tahansa; Siitä nimittäin jää kiinni!

Pikkuhiljaa siirrymme teini-ikään ja sen hyväksymiseen, että me aikuiset – vaikka yrittäisimme olla kuinka cooleja tahansa – olemme tei-

ni-ikäisen silmissä joka tapauksessa auttamattoman noloja ja ankeita.

Toisena kurssipäivänä puhumme paljon vuorovaikutuksesta. Kuinka tärkeää on kuunnella ja nähdä toinen ihminen. Lapsella ei välttämättä ole ketään, joka aidosti näkisi hänet. Teemme harjoituksia, jossa toisaalta kuuntelemme toisiamme aktiivisesti, toisella hetkellä näytämme välinpitämättömyyttä. Mikä ero näiden kahden tavon välillä onkaan.

Odotus ja pelko

Huomaan, että koen koulutuksen aikana pelkoja siitä, onko minusta oikeasti tähän. Täysin pumpulissa, turvallisessa perheessä kasvaneena kokemusmaailmani on ollut suppea. Koulutuksessa kuulen tarinoita, jotka saavat kyneleet nousemaan silmiini. Mitä sellaista minulla olisi, josta olisi iloa jollekin toiselle. Minulla ei ole omia lapsia ja kontaktini lapsiin muutenkin ovat vähäisiä.

Epäily ei kuitenkaan saa mi-

nua peruuttamaan. Loppujen lopuksi uskon, että voi antaa jotain. Ehkä tärkeääkin. Huomioni, aikani. Lupaukset, joista pidetään kiinni. Korvan kuuntelemaan. Ehkä voin tarjota elämyksiä, joita hankalammista oloista tuleva nuori ei esimerkiksi perheen rahanpuutteen tai vanhemmuuden haasteiden takia pääsisi muuten kokemaan.

Jari kertoo, että joskus vielä kurssin aikanakin hän näkee, että joku ihminen ei sovi tukihenkilöksi. Tältä kurssilta hän uskoo kaikkien sopivan toimintaan. Se on lohdullista kuulla, sillä olen ollut päivien aikana oma itseni, kaikkine puutteineni.

Seuraava vaihe on odotus. Jari pyrkii määntämään yhteen toisilleen sopivat ihmiset. Kun sopiva nuori löytyy, tapaan hänet ja hänen perheensä. Kuukauden verran tunnustellaan, miten homma alkaa sujua. Jos se sujuu, kirjoitan nimeni sopimukseen, jossa sitoudun tämän lapsen tai nuoren tukihenkilöksi. Ja sen sitoumuksen on pidettävä. ■

Mieskaveruudessa ikä on vain numeroita

Teksti ja kuva: Anna Asplund

Kassu on juuri muuttanut uuteen kotiinsa äitinsä ja sisarustensa kanssa. Pahvilaatikointa on vielä purkamatta, verhotanko korjaamatta ja muutama lamppu asentamatta. Rakennusalalla työskentelevä **Kari** on tullut apuun ja yhdessä tuumin Kari ja Kassu asentavat isosiskon huoneeseen uuden lampun.

Kyse on mieskaveritoiminnasta, jossa aikuiset miehet toimivat mieskavereina yksinhuoltajaäitien lapsille, joilla ei ole miehen mallia elämässään. Kari on 10-vuotiaan Kassun mieskaveri.

– Lähdin mukaan lehtijutun perusteella. Lapset ovat olleet minulle aina tärkeitä ja kun omat lapset olivat jo kasvaneet aikuisiksi, tunsin, että minulla voisi olla jotakin annettavaa lapselle tai nuorelle, Kari kertoo.

Mieskaveritoiminta on Pienperheyhdistyksen kehittämää vapaaehtoistoimintaa. Toiminnan tavoitteena on tuoda lapsen elämään lisää aikuiskontakteja sekä tukea yksin lastaan kasvattavien äitien jaksamista.

Keskinäinen luottamus tärkeää

Lehtijutun lukemisen jälkeen Iissä asuva Kari aloitti pian mieskaveriksi kouluttautumisen Oulussa. Koulutuksessa käytiin läpi mieskaveritoimintaa ja lasten kanssa toimimista sekä keskusteltiin miesten kesken omasta lapsuudesta ja nuoruudesta. Lisäksi kaikkien mieskavereina toimivien taustat tarkistettiin.

Mieskaveritoiminta on lapsille turvallinen tapa tutustua aikuisen miehen arkeen ja elämään. Luottamus perheen ja mieskaverin välillä on erityisen tärkeää.

– Antoisinta on ollut huomata jossain vaiheessa, että Kassu alkoi luottaa. Keskinäisen luottamuksen saavuttaminen kesti, Kari kertoo ja lisää, että luottamuksen luominen onkin ollut mieskaveritoiminnassa tähän asti haastavinta.

Mieskaveritoiminta on yhdessäoloa

Kassu ja Kari ovat ehtineet tehdä yhdessä paljon. He ovat käyneet lintu- ja kalastusretkillä, melomassa, pyöräilemässä ja rullaluistelemassa. Yhdessä he ovat rakentaneet myös Karin autotallia.

– Olen oppinut Karilta paljon rakentamisesta ja korjaamisesta, Kassu kertoo.

Tapaamisia on yleensä noin 2–4 kertaa kuu-kaudessa, mutta mieskaveri ja perhe voivat päättää tapaamisten määrästä keskenään niin kuin kaikille parhaiten sopii.

Kassu suunnitteleeikin jo, mitä kaikkea hän haluaisi Karin kanssa tehdä. Esimerkiksi Megazonessa, eli lasertaistelupelissä olisi mukava käydä.

– Sehän hävittää miehen. Eikö se satu? Kari kysyy Kassulta.

– No ei, se on vaan sellainen valo, jolla ammutaan, Kassu vastaa nauraen.

Mieskaveritoiminnassa on toisinaan myös kaikille yhteistä tekemistä. Esimerkiksi Oulussa järjestetään joka kesä jalkapallo-ottelu, johon osallistuu mieskavereiden ja lasten lisäksi Oulun jalkapalloseurojen pelaajia.

– Meistä mieskavereista ja pojista kasataan joukkue ja sitten käydään kovat matsit viheriöllä, Kari kertoo.

Mieskavereita kaivataan ympäri Suomen

Sopivaa mieskaveria etsiviä perheitä on paljon. Yksi tällainen on Oulussa asuva perhe, johon kuuluu äiti **Helena** sekä hänen 5-vuotias poikansa ja 3-vuotias tyttärensä.

– Toimintaan lähdettiin mukaan, koska lasten isä kuoli vuosi sitten, eikä tukiverkostoa ole hirveästi lähellä, Helena kertoo.

Helena toivoo, että mieskaveri löytyisi rakennusmiehestä, koska lapset ovat kasvaneet rakennusalalla työskentelevien ihmisten kanssa ja sillä tavalla mieskaveri olisi jo heti alkuun tutun oloinen ja maailmankuvaltaan samanlainen.

Helenan 5-vuotias poika on kiinnostunut tekniikasta, työkoneiden ja autojen toiminnasta sekä avaruudesta. Helenan toiveena on, että lapset saisivat lähiaikoina mukavan mieskaverin.

– He voisivat esimerkiksi harjoitella yhdessä vasaran käyttöä ja kädentaitoja, jutella koneista ja työkaluista, tehdä sellaisia miesten juttuja, Helena miettii.

Toiminta sopii kaikille

Kari suosittelee mieskaveritoimintaan lähtemistä kaikille, joilla vain on aikaa ja halua.

– Voisin suositella tätä kaikille, jotka vähänkään mieltivät asiaa. Kannattaa ottaa selvää ja tutustua toimintaan ja käydä vaikka koulutus läpi, että tulisi jonkinlainen kuva, mihin on sitoutumassa.

Koulutuksen käyminen ei ole vielä sitoumus mihinkään. Sopivan perheen löytyessä ja mieskaverina aloittaessa täytyy kuitenkin pitää mielessä, että kyse on pitkään kestävästä kaveruudesta.

– Sitoutumistahan tämä vaatii. Tämä ei ole sellainen kahden viikon tai yhden kesän juttu, vaan siitä lähdetään, että ystävyys kestää vuosikautia, Kari muistuttaa.

Mieskaverilla ei kuitenkaan ole minkäänlaista kasvatusvastuuta, vaan vastuu on kokonaan perheellä itsellään. Kyse on enemmänkin vastavuoroisesta suhteesta: kaveruudesta. Mieskaveria valitessa pyritäänkin löytämään samoista asioista kiinnostuneita lapsia ja aikuisia.

Hyvän kaveruuden huomaa myös Karista ja Kassusta. Lampun asennettuaan he pakkaavat reput, ottavat pikkuveljen kainaloon ja suuntaavat kohti kylpylää, jossa joukko muita mieskavereita ja lapsia jo odottaa.

Mieskaveritoimintaa järjestetään tällä hetkellä Uudellamaalla, Turussa, Tampereella, Lahdessa, Kuopiossa, Vaasassa ja Oulussa. Myös edellä mainittujen kaupunkien ympäristökuntalaiset voivat osallistua toimintaan. Yhteystiedot löytyvät osoitteesta www.mieskaverit.fi. ■

Kouluttautumalla

VERKOSTOITUMISTA VARMUUTTA VOIMAA

Alkuvuoden 2017 koulutuksia

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PERUSKOULUTUS, Helsinki

- 16.- 17.1. Yhteismieskurssi
- 16.- 18.1. Luottamusmiesten peruskurssi, osa 1
- 16.- 18.1. Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 1
- 6.- 7.2. Luottamusmiesten peruskurssi, osa 2
- 6.- 7.2. Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 2

Ilmoittautuminen 21.12. mennessä

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PERUSKOULUTUS, Tampere

- 13.- 14.2. Yhteismieskurssi
- 13.- 15.2. Luottamusmiesten peruskurssi, osa 1
- 13.- 15.2. Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 1
- 6.- 7.3. Luottamusmiesten peruskurssi, osa 2
- 6.- 7.3. Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 2

Ilmoittautuminen 20.1. mennessä

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN JATKOKOULUTUS, Turku

- 27.- 29.3. Luottamusmiesten jatkokurssi, osa 1
- 27.- 29.3. Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi, osa 1
- 19.- 21.4. Luottamusmiesten jatkokurssi, osa 2
- 19.- 21.4. Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi, osa 2

Ilmoittautuminen 3.3. mennessä

**UUDISTETTU
SISÄLTÖ**

LUOTTAMUSMIESTEN JA TYÖSUOJELUVALTUUTETTUIEN TÄYDENNYSKURSSI, Hämeenlinna 1.- 3.2.

Täydennyskurssi kokoaa kaikkien sopimusalojen luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut yhteen kolmeksi päiväksi.

Tapaamisessa pureudutaan työmarkkinoiden ja rakennusalan ajankohtaisiin kysymyksiin. Käydään läpi, mitä uutta työ- ja työsuojelusäädännössä on tapahtumassa.

Kurssin kouluttajina toimivat liiton toimitsijat ja muita asiantuntijoita. Mukana myös liiton johtoa.

Täydennyskurssi on luottamushenkilöille mainio paikka päivittää edunvalvontaosaamistaan sekä verkostoitua laajasti yritys- ja sopimusaloilta.

Ilmoittautuminen 11.1. mennessä

*Koulutustiimi
toivottaa
Rauhallista
Joulunaikaa ja
koulutuksellista
vuotta 2017!*

Kurssista ei aiheudu kuluja yrityksen tai työmaan luottamustehtävissä toimivalle Rakennusliiton jäsenelle. Koulutus- sopimuksen mukaan työnantaja maksaa tehtäväkohtaisen koulutuksen ajalta täyden palkan. Lisäksi kurssin järjestäjä laskuttaa ruokarahan työnantajalta koulutussopimuksen mukaisesti. Rakennusliitto maksaa opetuksen, ruokailun ja tarvittaessa majoituksen. Matkakustannukset korvataan julkisen kulkuneuvon mukaan tai omalla autolla 0,25 €/km.

Toimita kurssihakemuksesi viimeistään 3 viikkoa ennen koulutus@rakennusliitto.fi tai Rakennusliitto/ kurssisihteeri, PL 307, 00531 Helsinki.

Pyydäthän työnantajaltasi allekirjoituksen lisäksi merkinnät niihin kurssihakemuksen kohtiin, jotka käsittelevät ansionmenetystä ja opintovapaata. Useampiosaisen kurssin eri osille riittää yksi hakemus, merkitse siihen kurssien ajankohdat.

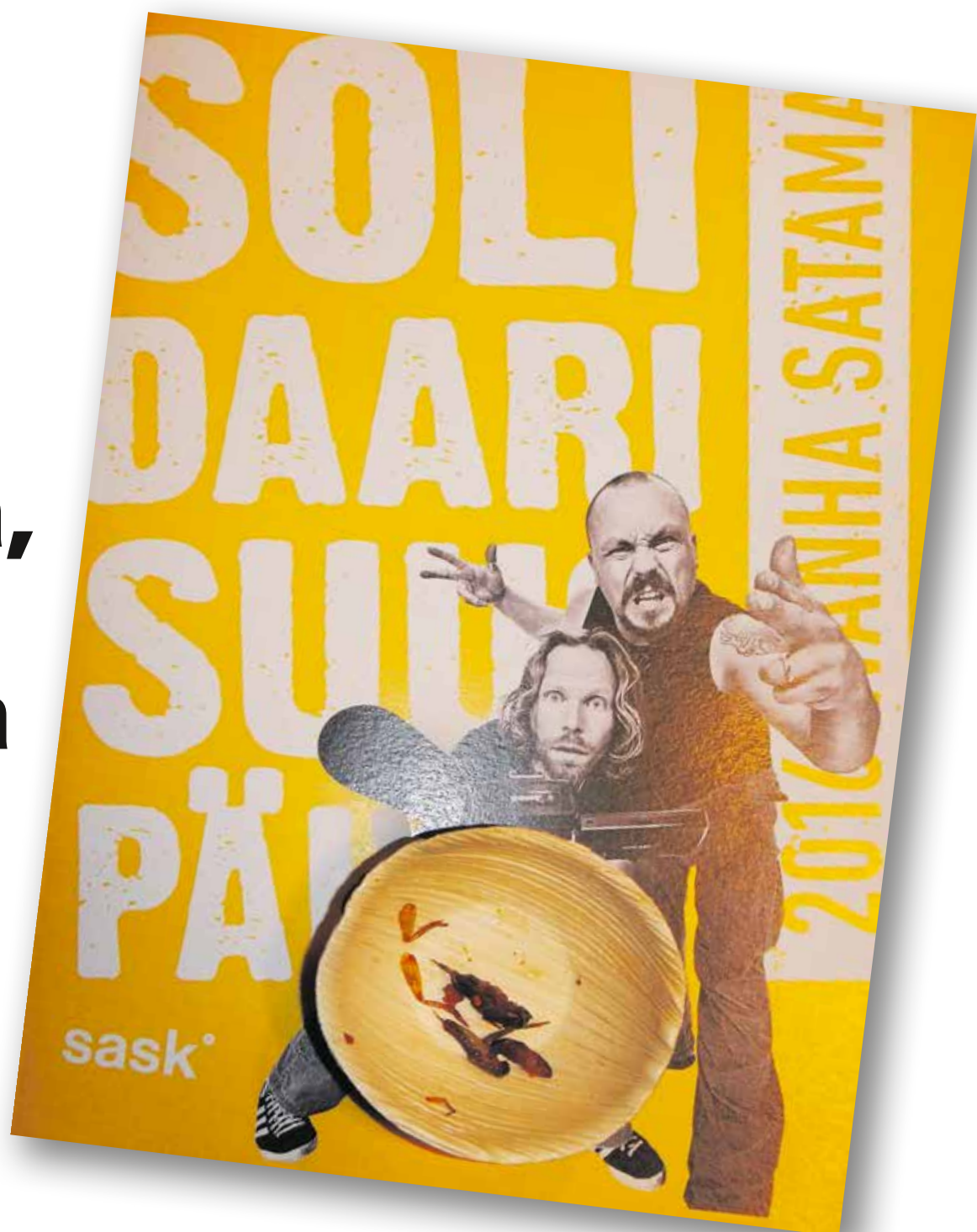

Rakennusliitto
BYGGNADSFÖRBUNDET

Lisätietoja:
Juhani Lohikoski

koulutus@rakennusliitto.fi
puh. 050 366 1171

Syötiin ötököitä, kuultiin tarinoita

SASKin solidaarisuuspäivillä pääsi heinäsiirkannan päähän kansainvälisestä solidaarisuustyöstä.

Johanna Hellsten

Jo 30-vuotiasjuhliiaan viettävä Suomen ammattiliittojen solidaarisuuskeskus SASK järjestää vuosittain solidaarisuuspäivät, joiden aikana pureudutaan ajankohtaisiin kysymyksiin ympäri maailman tehtävästä työstä ammattiliittojen tueksi.

Tällä kertaa Helsingissä järjestetyn tapahtuman esiintyjälistalla oli tunnettuja vaikuttajia aina historioiden **Juha Siltalasta** Madventure-sin **Riku Rantalaan** ja **Tunna Milonoffiin**, SASKin paikallistyöntekijöistä ympäri maailman hyönteiskokki **Topi Kareniukseen**.

– Kun SASK perustettiin 1980-luvulla, oli esimerkiksi latina-

laisessa Amerikassa tyypillinen hallintomuoto diktatuuri ja Etelä-Afrikassa apartheid oli vielä voimassa. Monissa maissa, joissa SASK on toiminut, ovat asiat menneet tämän 30 vuoden aikana merkittävästi eteenpäin. Ammattiyhdistysliike on vahvistunut ja työntekijöiden asema on parantunut, SASKin toiminnanjohtaja **Pasi Ronkainen** totesi avauspuheenvuorossaan.

Nyky maailman haaste SASKin tapaisille toimijoille ovat globaalit tuotantoketjut, joissa toimijat ovat pilkkoutuneet maantieteellisesti monille alueille. Myös tulonjako on muuttunut. Epätasapaino ei välttämättä mene enää kehitysmaiden ja kehittyneiden maiden välillä, vaan maiden sisällä.

– YK:n kestävän kehityksenkin tavoitteissa korostetaan, ettei maailmaa voi enää jakaa kehittyneisiin ja kehitysmaihin. Köyhissä maissa monet rikkaat elävät samalla tavalla kuin rikkaat muuallakin. Toisaalta suomalaisen pienipalkkaisen työntekijän elämä lähenee kehitysmaiden köyhien elämää, Ronkainen sanoi.

Globalisaatio ja suomalaisen työntekijän asema

Solidaarisuuspäivien panelisteista historioiden **Juha Siltalan** näkemys maailmasta oli synkin.

– Kun pankkiiri **Wahlroos** tai EVAn **Apunen** esittävät, että työn hintaa on laskettava, työehtosopimuksista kiinni pitäminen ei ole tätä päivää tai ylitöitä ei tarvitse korvata, he vetoavat siihen, että maailmalla olisi tuhat miljoonaa tulijaa, jotka tekisivät työn halvemmalla. Siksi työn hintaa on laskettava, Siltala esitti.

Siltalan mukaan viimeisen 30 vuoden aikana Suomen palkat ovat jääneet jälkeen tuottavuuskehityksestä ja työ on alkanut muuttua silpuksi.

– Työ muuttuu muotoaan takaisin ajalle, jolloin maataloudessa tarvittiin päiväläisiä työhön väliaikaisesti, ja jotka kituuttavat muun ajan millä kituuttavat, Siltala totesi.

Siltalan mukaan on kuitenkin myönnettävä, että juuri vapaakauppa on nostanut köyhimmät köyhyydestä, vaikka länsimaisten keskiluokkaisen työntekijän asema onkin heikentynyt.

– Nettotulos on silti parempi. Noin 200 vuotta länsimaissa vallitsi sosiaalisen nousun tuntu. Nuoremmat polvet tahtovat ahdistua tulevaisuuden edessä ja keskittyvät tähän päivään. Kiinassa juttu on päinvastoin. Siellä odotetaan aina vauraampaa ja mahtavampaa tulevaisuutta. Aasiassa vallitsee keskiluok-

Solidaarisuuspäivien kävijät pääsivät tutustumaan muun muassa ötökkäruokaan.

kainen koulutususkko, joka meillä on lähtenyt rapistumaan.

Panelisti, STTK:n pääekonomista **Ralf Sundin** ajatukset olivat hiukan Siltalaa myönteisemmät. Hän näkee ilmastonmuutoksen linkkinä, joka alkaa viedä asioita toiseen suuntaan.

– Me tarvitsemme maailman hallituksen ja maailman kolmikannan. Ilmastonmuutosasiassa vakavista talouden asioista päätetään yhteisesti. Ahneetkin on pakotettu saman pöydän ääreen. Siitä saatetaan seurata jotain tärkeää, kun huomataan, että ahneus tuhoaa tulevien sukupolvien elämän edellytyksiä, Sund totesi,

Riku ja Tunna arvostavat SASKia

Madventures-kaksikko Riku ja Tunna saivat yleisön puolelleen esityksensä alkumetreistä lähtien, kun he totesivat arvostavansa todella paljon sitä työtä, mitä SASK tekee. Toisaalta kaksikko myös halusi muistuttaa ay-aktiiveille, että me täällä pohjoisessa olemme pääosin globalisaation voittajaosapuolia.

– Pitää muistaa lähtötilanteet. Meidän vaurautemme on pitkälti globalisaation ansiota, Riku sanoi.

Hän kuitenkin piti tärkeänä muistaa, että kun ammattiliittoja arvostellaan – ja pitääkin arvostella – on hyvä muistaa tien toinen pää.

– Kulutustavaramme tehdään niiden ihmisten käsien, jotka eivät voi ammattiliittoja perustaa. Siksi SASKin työ on tärkeää.

Pääosa kaksikon esityksestä käsitteli kulttuurien kohtaamista, joka SASKinkin työssä on olennaista.

– Monikulttuurisuus ja kulttuurien kohtaaminen ovat asioita, joita olemme miettineet paljon. Te olette avainasemassa yhteiskuntamme tulevaisuudessa; te olette sillanrakentajia, kulttuurisia ja yhteiskunnallisia tulkkeja. Kulttuurinen osaaminen on välttämätöntä monikulttuurisuuden hyödyntämisessä.

Työllä on Rikun ja Tunnan mielestä erityinen rooli esimerkiksi pakolaisten integroimisessa.

– Ihmiset eivät halua olla toimetomina. Työ on integraation tärkein metodi. ■

SASK 30 vuotta

- SASK on työntekijöiden oikeuksiin keskittyvä kehitysyhteistyöjärjestö.
- Järjestö tukee kehittyvien maiden ammattiliittoja, jotta ne pystyvät edistämään työntekijöiden oloja ja asemaa omassa maassaan.
- SASK toimii 10 pääkohdemaassa Aasiassa, Afrikassa ja Latinalaisessa Amerikassa.
- SASKilla on tällä hetkellä käynnissä noin 40 erilaista kehitysyhteistyöhanketta.
- Aasiassa SASKin pääkohdemaat ovat Filippiinit, Indonesia, Intia, Myanmar ja Nepal.
- Afrikassa SASKin toiminta keskittyy vuodesta 2016 alkaen yhä vahvemmin Mosambikiin. Muut pääkohdemaat ovat Malawi ja Namibia.
- Latinalaisessa Amerikassa SASKin tärkein kohde on Kolumbia ja verkostohankkeiden kautta SASK on läsnä myös muissa Keski- ja Etelä-Amerikan maissa sekä Karibian saarivaltio Haitissa.
- SASKin toimintaan voi osallistua joko kuukausilahjoittajana, ryhtymällä kunnon työn lähettilääksi, tuomalla oma ammattiosastosi kannatusjäseneksi tai lahjoittamalla kertausmaksun SASKin toimintaan. Tsekkaa www.sask.fi.

Toivotamme jäsenille ja yhteistyökumppaneille

Rauhaisaa Joulua ja Onnellista vuotta 2017!

Kotimaisten ja ulkomaisten joulutervehdysten sijaan Rakennusliitto auttaa tänä vuonna kotimaan lapsiperheitä osallistumalla Hyvä Joulumieli -keräykseen. Keräyksen järjestävät Suomen Punainen Risti ja Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL).

 Rakennusliitto

Rakennusliitto ry

Siltasaarenkatu 4, PL 307, 00531 Helsinki

Vaihde: 020 774 003

sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

www.rakennusliitto.fi

Keskustoimisto avoinna:

ma-to 8.30–16.00

pe 8.30–15.30

Jäsenrekisteriin toimitettavien

asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Skannauskeskus

PL 134, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231

Työttömyyskassa 020 690 230

Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaika ma-pe 9.00–15.00

Työehtoasiat 020 690 232

Palveluaika ma-to 9.00–16.00

pe 9.00–15.30

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

Aluetoimistot

Toimistot avoinna:

avoinna vain maanantaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna:

ma–to 8.30–12 ja 13–16.30 ja pe 8.30–12 ja 13–15.30

Toiminta-alueet:

ETELÄINEN

UUDENMAAN ALUETOIMISTO

Siltasaarenkatu 4,
00530 Helsinki

Lahden toimisto,

Hämeenkatu 32
15140 Lahti

ITÄINEN

ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO

Kirkkokatu 1,
70100 Kuopio

Joensuun toimisto,

Torikatu 30,
80100 Joensuu

Mikkelin toimisto,

Vuorikatu 11 A 6,
50100 Mikkeli

KYMEN ALUETOIMISTO

Kouvolaankatu 18,
45100 Kouvola

LOUNAIS-SUOMI

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO

Liisankatu 18,
28100 Pori

TURUN ALUETOIMISTO

Uudenmaankatu 6 a,
20500 Turku

LÄNSI- JA SISÄ-SUOMI

HÄMEEN ALUETOIMISTO

Tampereen toimisto,
Sorinkatu 4,
33100 Tampere

Hämeenlinnan toimisto,

Birger Jaarlin katu 19 B,
13100 Hämeenlinna

KESKI-SUOMEN

ALUETOIMISTO

Yrjönkatu 30,
40100 Jyväskylä

POHJANMAAN

ALUETOIMISTO

Pitkäkatu 43
65100 Vaasa

POHJOINEN

KAINUUN ALUETOIMISTO

Pohjolankatu 28 A,
87100 Kajaani

LAPIN ALUETOIMISTO

Kemin toimisto,
Keskuspuistikatu 50,
94100 Kemi

Rovaniemen toimisto,

Maakuntakatu 15,
96100 Rovaniemi

OULUN ALUETOIMISTO

Rautatienkatu 40
90120 Oulu

Rakennusalan työttömyyskassa

Siltasaarenkatu 4,

PL 308, 00531 Helsinki

sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

www.rakennuskassa.fi

Päiväraahakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa

PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230

Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaika ma-pe klo 9.00–15.00

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsioinnissa voit täyttää ansiopäiväraahakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi. eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietoja.

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemissa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinät Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta. Kirjautuminen vaatii jäseneltä henkilökohtaiset pankkitunnukset (Aktia, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, Osuuspankki, Pop, S-Pankki tai Säästöpankki).

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplikt eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor. För att kunna logga in krävs personliga bankkoder i (Aktia, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, Osuuspankki, Pop, S-Pankki eller Säästöpankki).

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttanut) / Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

_____/_____/20 - ____/_____/20

_____/_____/20 - ____/_____/20

_____/_____/20 - ____/_____/20

_____/_____/20 - ____/_____/20

_____/_____/20 - ____/_____/20

_____/_____/20 - ____/_____/20

_____/_____/20 - ____/_____/20

_____/_____/20 - ____/_____/20

_____/_____/20 - ____/_____/20

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)

SAIRAS / SJUK

OPISKELIJA / STUDERANDE

ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT

ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG

ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG

HOITOVAPAALLA / VÄRDLEDIG

OMAISHOITAJANA / NÄRSTÄENDEVÄRDARE

MUU SYY _____ / **ANNAN ORSAK** _____

Päiväys / Datum

Allekirjoitus / Underteckning

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNESVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)

PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GANG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)

RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGOR TILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134,70101 Kuopio.

Rakennusalan työttömyyskassa tiedottaa:

Pakkaspäivistä johtuvat lomautuspäivät

Pakkaspäivät maksetaan täytenä ansiopäivärahana, jos muut edellytykset täyttyvät.

O sittainenkin palkanmaksu tai muu vastike estää päivärahan saamisen pakkaspäiviltä. Palkan osalta on huomattava, että jo kahden tunnin ajalta maksettu odotusajan palkka vie oikeuden työttömyyspäivärahaan kyseiseltä päivältä. Olisi hyvä, että pakkaspäivien toteaminen voitaisiin sopia siten, että turhat työpäikalle tulemiset pakkaspäivinä voitaisiin välttää.

Jos taas työn suorittaminen rakennusalalla estyy vaikkapa sateen tai myrskyn vuoksi, henkilön oikeus työttömyysturvaan määräytyy työttömyyspäivärahan saamisen edellytysten mukaan ilman säästeistä johtuvia poikkeuksia. Näissä tilanteissa henkilö saattaa tulla oikeutetuksi työttömyyspäivärahaan lomautusta koskevien säännösten perusteella edellyttäen, että kyseessä on työttömyysturvalain 1 luvun 5 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu lomautus tuotannollisilla ja taloudellisilla syillä.

Työvoimapolitiittinen lausunto

Kaikkien tulee ilmoittautua henkilökohtaisesti ensimmäisenä pakkaspäivänä paikalliseen TE-toimistoon. Ilmoittautumisen voi hoitaa sähköisesti TE-toimistojen verkkosivujen kautta (www.te-palvelut.fi). Ilmoituk-

sen voi tehdä myös soittamalla valtakunnalliseen Työlinjan palvelunumeroon. Tämän lisäksi ilmoittautuminen on mahdollista paikallisessa TE-toimistossa. Aina kannattaa kuitenkin soittaa ja sopia TE-toimiston kanssa menettelystä, koska ilmoittautumisessa on toimittava paikallisen TE-toimiston määräämällä tavalla. TE-toimisto antaa jokaiselle pakkaspäiväläiselle oman työvoimapolitiittisen lausuntonsa, jossa ilmoitetaan pakkaspäivät työttömyyskassalle.

Päivärahan hakeminen kassalta pakkaspäiviltä

Pakkaspäivähakemus tehdään samalle ajanjaksolle, jolle on annettu työvoimapolitiittinen lausunto, noudattaen kuitenkin kalenteriviikoita hakurytmiä. Hakemuksen voi täyttää joko kassan eAsioinnin kautta tai postitse täyttämällä päiväraahakemuksen normaalisti kaikilta osin. Hakemusta täyttäessä, tulee merkitä kokonaisia kalenteriviikkoja, merkinnät tulee olla siis myös viikonloppujen osalta. Mahdollisten viikonlopputöiden suhteen on huomioitava, että työ-, omavastuu- ja työttömyyspäivien lukumäärä kalenteriviikossa ei saa mennä yli viiden.

Palkkatodistus on toimitettava aina pakkaspäiviä

edeltävältä ajalta, koska työttömyyskassan on seurattava, milloin uusi työssäoloehto, 26 viikkoa 28 kalenterikuukauden aikana, täyttyy. Lisäksi on toimitettava palkkalaskelma hakujakson ajalta olevilta työpäiviltä.

Omvastuu aika

Mikäli työssäoloehto on täyttynyt ennen pakkaspäiviä, tehdään palkanmääritys ja silloin päivien nollauksen lisäksi otetaan omavastuu aika, joka on joko viiden päivän tai seitsemän päivän mittainen. Omavastuuajan pituus riippuu siitä, ovatko ensimmäiset haetut päivät 2016 vai 2017 puolella. Omavastuu aika voidaan ottaa kuitenkin enintään kerran vuodessa.

Jos omavastuu aikaa kerätään pakkaspäivistä, päivien on mahdollista kahdeksaan kalenteriviikkoon.

Päiväraahakemusten toimittaminen

Päiväraahakemukset toimitetaan joko kassan eAsioinnin (www.rakennuskassa.fi) kautta tai osoitteella: Rakennusalan työttömyyskassa, PL 135, 70101 KUOPIO. Hakemuksen voi toimittaa myös lähimpään alue-toimistoon. Luottamusmies voi myös toimittaa yhteisesti kaikkien työmaan pakkaspäiväraahakemukset.

Rakennusalan työttömyyskassa tiedottaa: 1.1.2017 voimaan muutoksia työttömyysturvaan

Eduskunta on hyväksynyt hallituksen esityksen, jossa mm. lyhennetään ansiopäivärahan kesto, pidentään omavastuu aikaa ja leikataan korotusosia.

Muutokset työttömyyspäivärahaan

Omvastuu

Omvastuussa palataan kahden vuoden takaiseen, eli vuoden 2017 alusta omavastuu on taas 7 työpäivää (arkipäivää). Omavastuuta ei kuitenkaan aseteta edelleenkään kuin kerran vuodessa eli jos työssäoloehto täyttyy vuoden sisällä, ei tule uutta 7 päivän omavastuu aikaa. Omavastuusta on myös valmistella niin sanottu aktiivimalli, joka mahdollisesti tulee voimaan jo 1.10.2017. Tästä muutoksesta tiedotetaan myöhemmin, mikäli se tulee voimaan.

Päivärahan kesto

Päivärahaa maksetaan alkavan päiväraha-oikeuden osalta vastaisuudessa maksimissaan 400 päivää. Mikäli työhistoriaa ennen työttömyyden alkamista on enintään 3 vuotta, enimmäisaika on 300 päivää. Käytännössä ero 2016 voimassa olleeseen lakiin nähden on se, että päiväraha kausi lyhenee 100 päivää. Muutokset tulevat voimaan, kun ensimmäinen maksettava päivä on vuoden 2017 puolella. Mikäli päivärahaa on alettu maksaa vanhan lain perusteella, on oikeus 500 päivään. Jos työssäoloehto täyttyy uudelleen, siirtyy vasta tuossa vaiheessa uuden lain vaikutuksen piiriin. 500 päivän oikeus säilyy niillä työttömällä, jotka ovat 58 vuotta tai vanhempia ja joilla on vähintään 5 vuotta työskentelyä viimeisen 20 vuoden aikana.

Korotusosat

20 vuoden työhistorian perusteella maksetaan nykyisin korkeampaa etuutta ensimmäisen 90 päivän ajalta. Korotusosa poistuu kokonaisuudessaan. Ennen 2017 vuoden vaihdetta syntyneet korotusoikeudet maksetaan kuitenkin siten, että korotusosa päättyy joko enimmäisajan tultua täyteen tai viimeistään 30.6.2017. Korotus-

osa kuitenkin laskee kaikilla sen saajilla 1.1.2017 lukien 58/35 prosentista 55/25 prosenttiin.

Työllistämistä edistävien palvelujen osalta maksettava korotusosa säilyy uudessakin laissa, mutta sen tasoa alennetaan vastaavasti kaikilta 1.1.2017. Omaehtoisen koulutuksen vuoden 2017 puolella aloittaville ei enää voida maksaa kulukorvausta.

Päivärahan taso laskee kaikilta

Eduskunta on hyväksynyt lakimuutoksen, jonka myötä kansaneläkeindeksi jäädytetään ja sitä leikataan 0,85 % vuoden 2016 tasosta. Julkisuudessa on keskusteltu kansaneläkeindeksin vaikutuksesta lähinnä eläkkeisiin ja peruspäivärahaan. Sama vähennys vaikuttaa kuitenkin ansiopäivärahan perusosaan, taitekohtaan ja lapsikorotuksiin. Lisäksi työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavan korotetun ansiososan määrä laskee myös tästä syystä.

Ilman korotusosia ansiopäivärahan taso laskee työttömyyttä edeltävästä palkasta riippuen useimmilla noin 4–10 euroa/päivä. Lapsikorotuksien osalta lasku on enimmillään noin 1,70 euroa kuukaudessa. Korotetun ansiososan leikkauksen vaikutus on sitä suurempi, mitä suuremmat henkilön tulot ovat olleet ennen työttömyyttä. Vaikutus vaihtelee muutamasta kymmistä satoihin euroihin kuukaudessa.

Palkkatukityö

Palkkatukityö tarkoittaa työtä, jonka palkkakustannuksiin työnantaja on saanut tukea TE-toimistolta. Nykyisin palkkatukityö kerryttää ansiopäivärahan edellytyksenä olevaa työssäoloehdotta koko ajalta. Lakimuutoksen myötä vain 75 % palkkatukityöstä luetaan työssäoloehdoton. Täyttääkseen 26 viikon mittaisen työssäoloehdon henkilön on siis työskenneltävä palkkatukityössä vähintään 35 viikkoa. Työssäoloehto kertyy kuitenkin jatkossakin täytenä, jos palkkatukityö on järjestetty ikään-työneitä koskevan työllistämismuutoksen perusteella. Siltä osin, kun palk-

katuettua työtä ei lueta työssäoloehdoton, työ on työssäoloehdon tarkastelujaksoa pidentävää aikaa. Palkkatuen maksaa jatkossakin TE-toimisto.

Uusi etuus: Liikkuvuusavustus

Lakimuutoksen myötä myös ansiopäivärahan saajat tulevat liikkuvuusavustuksen piiriin. Liikkuvuusavustusta voidaan myöntää työttömyysetuuteen oikeutetulle henkilölle, joka vastaanottaa vähintään 2 kuukautta kestävä työsuhteessa tehtävän työn, jossa säännöllinen työaika on keskimäärin vähintään 18 tuntia viikossa. Liikkuvuusavustusta voidaan maksaa, jos työmatkan kesto on kokoaikatyössä yli 3 tuntia päivässä ja osa-aikatyössä yhteensä yli 2 tuntia päivässä.

Liikkuvuusavustuksen voi käyttää työn vastaanottamisesta aiheutuviin työmatka- tai muihin kustannuksiin tai työpaikkakunnalle muuttamiseen. Liikkuvuusavustuksen tarkoituksena on kannustaa työn vastaanottamiseen kauempaa kuin mitä työttömyysetuuden saaminen edellyttäisi.

Liikkuvuusavustus on suuruudeltaan peruspäivärahan suuruinen eli noin 700 euroa kuukaudessa ja sitä maksetaan työsuhteen kestosta riippuen maksimissaan kahden kuukauden ajalta. Liikkuvuusavustusta on haettava työttömyyskassalta ennen työsuhteen alkamista.

Työttömyysetuutta saavan henkilön lisäksi liikkuvuusavustus voidaan myöntää henkilölle, jolle ei makseta työttömyysetuutta 10 luvun 2 §:ssä mainitusta syystä. Tällaisia syitä ovat korvaukseton määräaika (=karenssi), työssäolovelvoite, nuorten alle 25-vuotiaiden ammatilliseen koulutukseen liittyvä rajoitus, omavastuu aika, työmarkkinatuen odotusaika ja työmarkkinatuen tarveharkinta. Jos henkilölle ei jostakin muusta syystä makseta työttömyysetuutta, hänelle ei voida myöntää liikkuvuusavustusta.

Ansiopäivärahan saajille liikkuvuusavustuksen maksaa työttömyyskassa, peruspäivärahaa ja työmarkki-

natukea saaville Kela. Aiemmin vastaavaa etuutta, matka-avustusta, on maksettu vain työmarkkinatukea saaville. Ansiopäivärahaa saavat ovat voineet saada harkinnanvaraista muuttokustannusten korvausta.

Rekrytointikokeilu

Työkokeilun käyttöä tarkoitusta laajennetaan väliaikaisesti. Väliaikaisen lakimuutoksen myötä henkilö ja työnantaja voivat selvittää, sopiiko henkilö tiettyyn työhön rekrytointikokeilulla. Rekrytointikokeilu on vapaaehtoinen. Sillä ei ole vähimmäiskesto tai -laajuutta.

Rekrytointikokeilu voi enimmillään kestää yhden kuukauden. Jos työnantaja palkkaa rekrytointikokeiluun osallistuneen henkilön kokeilun jälkeen, kokeilu-aika vähennetään koeajasta.

Työ- ja elinkeinotoimisto ei omaloitteisesti ohjaa ketään rekrytointikokeiluun. Rekrytointikokeiluun ohjaaminen edellyttää, että henkilöasiakas pyytää sitä yhdessä kokeilun järjestäjänä toimivan työnantajan kanssa. Lisäksi jos rekrytointikokeilu ei johda työllistymiseen kokeilun järjestäjän palvelukseen, kokeilun järjestäjän on annettava työ- ja elinkeinotoimistolle tieto siitä, mistä syystä työsuhdetta ei syntynyt.

Rekrytointikokeilun ajalta maksetaan työttömyysetuutta. Kyseessä ei kuitenkaan ole työllistymistä edistävä palvelu. Kokeilun ajalta ei näin ollen makseta kulukorvausta tai korotettua päivärahaa palvelun perusteella. Koska palvelu on vapaaehtoinen, ei siitä kieltäytymisestä tai sen keskeyttämisestä aiheudu työttömyysturvavastuuta. Kokeiluun osallistuva ei kuitenkaan voi ilman työttömyysturvalaisa tarkoitettua pätevää syytä kieltäytyä kokeilun aikana tai sen jälkeen kokeilun järjestäjän tai työ- ja elinkeinotoimiston tarjoamasta työstä työttömyys-etuuttaan menettämättä.

Rekrytointikokeilu on tässä vaiheessa määräaikainen ja se on suunniteltu olevan voimassa vuosina 2017–2018.

Byggbranschens arbetslöshetskassa informerar: Permitteringsdagar på grund av kölldagar

Kölldagarna betalas som fulla inkomstdagpenningar, om förutsättningar uppfylls.

En partiell lönebetalning eller annat vederlag förhindrar utbetalning av dagpenning för kölldagar. När det gäller lönen gäller det att lägga märke till att redan lön för två timmars väntetid gör att rätten till arbetslöshetsdagpenning för den dagen går förlorad. Det vore bra om ni kan avtala om att kölldagar konstateras så att ni undviker att i onödan komma till arbetsplatsen.

Om det igen blir omöjligt att utföra arbetet inom byggbranschen till exempel på grund av regn eller storm, fastställs personens rätt till arbetslöshetskydd enligt förutsättningarna för att få arbetslöshetsdagpenning utan de undantag väderförhinder utgör. I dessa fall kan personen få rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt reglerna för permittering förutsatt att det är fråga om en permittering av produktionsmässiga och ekonomiska orsaker enligt 1 kapitlet, 5 § 1 momentets 6 punkt i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Alla bör personligen anmäla sig till den lokala TE-byrån den första kölldagen. Du kan göra anmälan elektroniskt via TE-byråernas webbsidor (www.te-palvelut.fi).

Du kan också göra anmälan genom att ringa den riksomfattande Jobblinjens servicenummer. Dessutom är det möjligt att anmäla sig på den lokala TE-byrån. Det lönar sig alltid att ringa och komma överens med TE-byrån om hur du ska göra, eftersom du vid anmälan ska göra som den lokala TE-byrån bestämmer. TE-byrån ger ett separat arbetskraftspolitiskt utlåtande för varje kölldagspermitterad där kölldagarna anmäls till arbetslöshetskassan.

Ansökan om dagpenning för kölldagar av arbetslöshetskassan

Ansökan om kölldagar görs för samma period för vilken du har fått det arbetskraftspolitiska utlåtandet, dock så att du söker per kalendervecka. Du kan fylla i ansökan via kassans eTjänst eller per post genom att fylla i dagpenningsansökans alla delar på normalt sätt. När du fyller i ansökan ska du anteckna hela kalenderveckor, du ska alltså också göra anteckningar för veckosluten. När det gäller eventuella veckoslutsarbeten ska du beakta att antalet arbets-, självrisk- och arbetslöshetsförmånsdagar inte får överskrida fem per kalendervecka. Du ska alltid skicka in löneintyget för perioden för-

re kölldagarna, eftersom arbetslöshetskassan bör följa med, när ett nytt arbetsvillkor, 26 veckor under 28 kalendermånader, uppfylls. Dessutom ska du skicka in lönekalkylen för arbetsdagarna under ansökningsperioden.

Självrisktid

Om arbetsvillkoret har uppfyllts före kölldagen, fastställs lönen och då tas en självrisktid då dagarna nollställs. Självrisktiden är antingen fem eller sju dagar lång. Självrisktidens längd beror på om du har ansökt om de första dagarna 2016 eller 2017. Självrisktiden tas dock högst en gång per år.

Om du samlar självrisktid med kölldagar, ska de rymmas inom åtta kalenderveckor.

Så här skickar du in ansökan om dagpenning

Du skickar in dagpenningansökan antingen via kassans eTjänst (www.rakennuskassa.fi) eller på adressen Byggbranschens arbetslöshetskassa, PL 135, 70101 KUOPIO. Du kan också lämna in ansökan på närmaste kretskontor. Förtroendemannen kan också skicka in byggets alla ansökningar om dagpenning för kölldagar.

Byggbranschens arbetslöshetskassa informerar: **Ändringar i arbetslöshetskyddet från 1.1.2017**

Riksdagen har godkänt regeringens proposition, som bl.a. förkortar tiden för inkomstdagpenning, förlänger självrisktiden och skär ner förhöjningsdelen.

Ändringarna i arbetslöshetsdagpenningen

Självriskten
Det sker en återgång till läget för två år sedan beträffande självriskten, dvs. från början av år 2017 är självriskten igen 7 arbetsdagar (vardagar). Självriskten räknas dock fortfarande bara en gång om året dvs. om arbetsvillkoret uppfylls under året, blir det ingen ny självrisktid på 7 dagar. En så kallad aktivmodell för självriskten bereds också och den träder eventuellt i kraft redan 1.10.2017. Den ändringen informerar vi om senare, om den införs.

Längden på dagpenningen

Dagpenningen betalas för en begynnande rätt till dagpenning i fortsättningen för maximalt 400 dagar. Om arbetshistorian före arbetslösheten är högst 3 år, är maximitiden 300 dagar. I praktiken innebär ändringen jämfört med den lag som gällde 2016 att dagpenningsperioden förkortas med 100 dagar. Ändringarna träder i kraft då den första dagpenningdagen infaller under 2017. Ifall dagpenningen har börjat utbetalas på basis av den gamla lagen, har man rätt till 500 dagar. Om arbetsvillkoret uppfylls på nytt, överförs man först efter det till den nya lagen. Rätten till 500 dagar består för de arbetslösa som är 58 år eller äldre och som har arbetat minst 5 av de senaste 20 åren.

Förhöjningsdelarna

I dag betalas en förhöjd förmån för de 90 första dagarna till dem som har en arbetshistoria på 20 år. Förhöjningsdelen slopas helt. Den rätt till förhöjningsdel som uppstått före årsskiftet 2017 får man dock så att förhöjningsdelen upphör antingen då maximitiden uppnås eller senast 30.6.2017. Förhöjningsdelen sjunker dock för alla som får den från

1.1.2017 från 58/35 till 55/25 procent.

Den förhöjningsdel som betalas för sysselsättningsfrämjande tjänster kvarstår också i den nya lagen, men nivån sänks på motsvarande sätt för alla från 1.1.2017. Den som inleder utbildning på eget initiativ under år 2017 får inte längre någon kostnadsersättning.

Dagpenningens nivå sjunker för alla

Riksdagen har godkänt en lagändring, som fryser folkpensionsindexet och som skär ner det med 0,85 % från 2016 års nivå. I offentligheten har man närmast diskuterat hur minskningen påverkar pensionerna och grunddagpenningen. Samma minskning påverkar dock också inkomstdagpenningens grunddel, brytningspunkt och barnförhöjningar. Dessutom sjunker den förhöjda inkomstdel som betalas för tiden med sysselsättningsfrämjande åtgärder av samma orsak.

Utan förhöjningsdelar sjunker nivån på inkomstdelen på lönen före arbetslösheten för de flesta med cirka 4-10 euro/dag. Barnförhöjningen sjunker med som mest cirka 1,70 euro i månaden. Nedskärningen inverkar ännu mer på den förhöjda inkomstdelen, ju större personens inkomster var före arbetslösheten, desto större minskning. Effekten varierar från några tiotus till hundratals euro i månaden.

Lönestödsarbete

Lönestödsarbete är arbete, där arbetsgivaren får stöd för lönekostnaderna av TE-centralen. Numera samlar man det arbetsvillkor som krävs för inkomstdagpenning för hela tiden med lönestödsarbete. Lagändringen leder till att bara 75 % av lönestödsarbetet räknas in i arbetsvillkoret. För att uppfylla arbetsvillkoret på 26 veckor ska man alltså ha lönestödsarbete i minst 35 veckor. Arbetsvillkoret uppfylls dock även i fortsättningen till fullo om lönestödsarbetet har arrangerats på basis av skyldigheten att sysselsätta äldre. Den del av lönestödsarbetet som inte räknas in i

arbetsvillkoret är arbete som förlänger granskningsperioden för arbetsvillkoret. TE-centralen betalar i fortsättning ut lönestödet.

Ny förmån: Rörlighetsunderstöd

Lagändringen gör att också de som får inkomstdagpenning omfattas av rörlighetsunderstödet. Rörlighetsunderstödet kan beviljas en person som har rätt till arbetslöshetsförmån och som tar ett arbete som räcker minst 2 månader och där den ordinarie arbetstiden är i snitt minst 18 timmar i veckan. Rörlighetsunderstödet kan betalas om arbetsresan i heltidsarbete är över 3 timmar om dagen och i deltidsarbete över 2 timmar om dagen.

Rörlighetsunderstödet kan användas för rese- och andra kostnader för att ta emot arbete eller för att flytta till arbetsorten. Avsikten med rörlighetsunderstödet är att uppmuntra att ta emot arbete längre borta än vad som förutsetts för att få arbetslöshetsförmån. Rörlighetsunderstödet är lika stort som grunddagpenningen, dvs. cirka 700 euro i månaden och det betalas beroende på hur länge anställningen varar för maximalt två månader. Man ska ansöka om rörlighetsunderstöd av arbetslöshetskassan innan anställningen börjar.

Rörlighetsunderstödet kan utöver person som får arbetslöshetsunderstöd också beviljas en person, som inte får arbetslöshetsförmån av orsak som nämns i 10 kapitlets 2 §. Sådana orsaker är visstid för ersättning (=karens), skyldighet att vara i arbete, begränsning rörande yrkesutbildning för personer under 25 år, självrisktid, tid då man väntar på arbetsmarknadsstöd och behovsprövning av arbetsmarknadsstöd. Om en person inte får arbetslöshetsförmån av någon annan orsak, kan hen inte heller beviljas rörlighetsunderstöd.

Det är arbetslöshetskassan som betalar rörlighetsstödet till dem som får inkomstdagpenning, FPA betalar den till dem som får grunddagpenning och

arbetsmarknadsstöd. Tidigare har motsvarande förmån, resebidrag, bara betalats till dem som får arbetsmarknadsstöd. De som fått inkomstdagpenning har kunnat få behovsprövad ersättning för flyttkostnader.

Rekryteringsförsök

Användningsavsikten med arbetsprövning utvidgas tillfälligt. Den tillfälliga lagändringen gör att en person och arbetsgivare kan utreda, om personen lämpar sig för ett visst arbete genom rekryteringsförsök. Rekryteringsförsöket är frivilligt. Det har ingen minimilängd eller -omfattning.

Rekryteringsförsöket kan som mest pågå i en månad. Om arbetsgivaren efter försöket anställer den som deltagit i rekryteringsförsöket, dras försökstiden av från provotiden.

Arbetslöshetsförmån betalas för tiden med rekryteringsförsök. Det är dock inte fråga om sysselsättningsfrämjande tjänst. Det innebär att kostnadsersättning eller förhöjd dagpenning inte betalas för försökstiden. Eftersom försöket är frivilligt blir det inga följder om man vägrar delta eller avbryter försöket. Den som deltar i försöket kan dock inte utan sådant giltigt skäl som anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, då försöket pågår eller efter det, vägra ta emot arbete som försöksarrangören eller arbets- och näringsbyrån erbjuder utan att förlora sin arbetslöshetsförmån.

Rekryteringsförsöket är för tillfället temporärt och det har planerats gälla 2017-2018.

Jos jäät työttömäksi

- Ilmoittaudu heti työttömäksi jäätyäsi TE-toimistoon työnhakijaksi sen määrämällä tavalla. Ansiopäivärahaa voidaan maksaa vain ajalta, jolloin olet ollut työttömänä työnhakijana TE-toimistossa.
- Ansiopäivärahaan on oikeus työttömyyskassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna yhdenjaksoisesti työttömyyskassassa vähintään 26 työttömyyttä edeltävää viikkoa ja on vakuutettuna ollessaan täyttänyt työssäoloehdon. Työttömyyskassassa vakuutettuna oleminen tarkoittaa sitä, että henkilö on työttömyyskassan jäsen ja jäsenmaksut on maksettu.
- Työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on ollut jäsenyysaikana 26 kalenteriviikkoa palkkatyössä, jossa työaika on kunakin kalenteriviikkona ollut vähintään 18 tuntia. Työn ei tarvitse olla yhdenjaksoista, vaan työssäoloehto kerryttäviä viikkoja voi kertyä välittömästi työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumista edeltäneen, 28 kuukauden mittaisen tarkastelujakson aikana. Lisäksi edellytetään, että työstä maksettu palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen. Ellei alalla ole työehtosopimusta, palkan on oltava kokoaikatyöstä vähintään 1 173 euroa kuukaudessa (2016).
- Työssäoloehdon voimassaolo päättyy, kun henkilö on ollut poissa työmarkkinoilta yli kuusi kuukautta ilman hyväksyttävää syytä. Työttömyyskassa voi maksaa etuuksia vasta, kun henkilö on täyttänyt työssäoloehdon uudelleen. Myös se, jos henkilö toimii palkansaajakassan jäsenyysaikana päätoimisena yrittäjänä yli 18 kuukautta, aiheuttaa työssäoloehdon voimassaolon katkeamisen.
- Työttömäksi jäävän on aina päiväraha hakemuksen toimittaessaan annettava työttömyyskassalle selvitys työttömyyttä edeltäneestä ajasta. Tiedot tarvitaan sekä työssäolosta että mahdollisesta työmarkkinoilta poissaolosta.
- Työssäoloaika osoitetaan palkkatodistuksilla, joista on käytävä ilmi työsuhteen alkamis- ja päättymisaika. Palkkatodistuksiin olisi aina hyvä saada tieto pi-

detyistä vuosilomista. Palkkatodistuksiin tulee merkitä työnantajan y-tunnus. Myös kopiot irtisanomis- tai lomautusilmoituksista tulee toimittaa työttömyyskassalle.

– Mikäli olet ollut lomautettuna työstäsi viimeisen vuoden aikana, palkkatiedot tarvitaan silloin tämän lomautuksen jälkeiseltä ajalta.

– Työviikoista, jolloin työtä on tehty vähemmän kuin 18 tuntia, tulee palkkatodistuksessa ilmoittaa erikseen työtunnit ja palkat. Näitä viikkoja ei oteta mukaan työssäoloeseen eikä palkanmääritykseen.

Hakemuksen täyttäminen

- Päivärahaa haetaan päiväkohtaisesti ansioturvan päiväraha hakemuslomakkeella tai sähköisesti. Ansiopäivärahan ensihakemuksen että jatkohakemuksen voit tehdä sähköisesti eAsiointi-palvelumme kautta. eAsiointin kautta voit toimittaa myös liitteitä ansiopäiväraha hakemukseen. eAsiointi-palveluun pääsee kirjautumaan työttömyyskassan kotisivujen, www.rakennuskassa.fi, tai Rakennusliiton kotisivujen, www.rakennusliitto.fi, kautta Hakemuslomakkeita saat liiton aluetoimistoista ja kassan nettisivuilta kohdasta ”Lomakkeet”. Jatkohakemuslomakkeita lähetetään maksu ilmoituksen mukana.
- Verotietoja kassalle ei tarvitse ilmoittaa, ellei verotietoihin ole haettu muutosta tai ellet ole saanut porttikoverokorttia.
- Alle 18-vuotiaista huollettavista lapsista lapsikorotusta haetaan ilmoittamalla hakemuksessa lapsen syntymäaika. Tavallisesti lapsista ei tarvita todistuksia, koska lapsitiedot saadaan Väestörekisterikeskuksen kautta.
- Hakemuksessa on ilmoitettava mahdolliset sivutulot ja sosiaalietuudet ja liitettävä näistä todistukset mukaan. Maatalous- tai yrittäjätuloista on liitettävä mukaan selvitys viimeksi vahvistetusta verotuksesta.

Päivärahan hakeminen

- Normaalisti päivärahaa haetaan neljän kalenteriviikon jaksoissa jälkikäteen. Hakemuksen tulee päättyä sunnuntaihin.
 - Työttömäksi jäävä voi kuitenkin täyttää ensimmäisen hakemuksen lyhyemmältä ajalta. Tällöinkin hakemuksen on päättyttävä sunnuntaihin. Suotavaa on, että täysiä kalenteriviikkoja on jo kertynyt kaksi.
 - Normaalista neljän viikon rytmiä noudatetaan silloinkin kun työttömänä ollessa tekee satunnaisia lyhyitä työjaksoja, jotka alkavat ja päättyvät kyseisen neljän viikon jakson aikana.
 - Jos maksujaksolla alkanut yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö jatkuu yli kyseisen neljän viikon jakson, voi hakemuksen päättää työn aloittamista edeltävään päivään. Lisäksi hakemukseen merkitään milloin yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö on aloitettu.
 - Jos teet osa-aikatyötä, josta saat palkkaa kuukauden jaksoissa, hae päivärahaa kuukauden jaksoissa ja liitä mukaan palkkatodistus.
 - Hakemuksen kaikki kohdat on täytettävä huolellisesti, jotta sitä ei jouduta palauttamaan täydennettäväksi. Työttömyyspäivärahaa on haettava kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta sitä halutaan maksettavaksi. Postitse toimitetut hakemukset lähetetään työttömyyskassan osoitteeseen:

RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Hakemuksia voi jättää myös alue-toimistoihin ja joillakin paikkakunnilla osaston taloudenhoitajalle.

Om du blir arbetslös

- Anmäl dig genast när du blivit arbetslös på TE-byrån som arbetssökande på det sätt som den bestämmer. Kassan kan betala inkomstdagpenning bara för de dagar då du har varit arbetslös arbetssökande hos TE-byrån.
- Rätt till inkomstdagpenning har en sådan medlem i arbetslöshetskassan, som utan avbrott har varit försäkrad i arbetslöshetskassan i minst 26 veckor före arbetslösheten och som uppfyllt arbetsvillkoret under den tid han eller hon har varit försäkrad. Att vara försäkrad i arbetslöshetskassan betyder att personen är medlem i arbetslöshetskassan och har betalat sina medlemsavgifter.
- Arbetsvillkoret uppfylls då personen under sin medlemstid på 26 kalenderveckor har haft lönearbete, där arbetstiden under respektive kalendervecka är minst 18 timmar. Arbetet behöver inte ha pågått utan avbrott, utan man kan samla veckor till arbetsvillkoret under en granskningstid på 28 månader innan man anmäler sig som arbetslös arbetssökande. Dessutom förutsätts att lönen för arbetet betalats enligt kollektivavtalet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, ska lönen i heltidsarbete vara minst 1173 euro i månaden (2016).
- Arbetsvillkoret gäller inte längre när personen har varit borta från arbetsmarknaden i över sex månader utan godtagbar orsak. Arbetslöshetskassan kan betala ut förmåner först då personen har uppfyllt arbetsvillkoret på nytt. Om en person under den tid han eller hon är medlem i en löntagarkassa arbetar som företagare i över 18 månader leder det till avbrott i giltighetstiden för arbetsvillkoret.
- Den som blir arbetslös ska alltid då han eller hon lämnar in sin ansökan om dagpenning ge arbetslöshetskassan en utredning över tiden före arbetslösheten. Vi behöver uppgifter om såväl tid i arbete som eventuell frånvaro från arbetsmarknaden.
- Tiden i arbete bevisas med löneintyg, av vilka det framgår när anställningsförhållandet började och

slutade. Det vore bra att alltid i löneintygen också få uppgift om den semester man hållit. Arbetsgivarens FO-nummer ska finnas på löneintyget. Du ska också skicka in kopior av meddelandet om uppsägning eller permittering till arbetslöshetskassan.

– Om du har varit permitterad från ditt arbete under det senaste året behöver vi löneuppgifterna för tiden efter denna permittering.

– Du ska separat uppge antalet arbetstimmar och lönen för dem för de arbetsveckor då du har arbetat mindre än 18 timmar. Dessa veckor räknas inte med i arbetsvillkoret eller då lönen definieras.

Så här fyller du i ansökan

- Dagpenning ansöks per dag på blanketten för ansökan om dagpenning eller elektroniskt. Du kan göra den första ansökan om dagpenning samt de fortsatta ansökningarna elektroniskt genom vår eTjänst. Via eTjänsten kan du också skicka bilagor till din ansökan om inkomstdagpenning. Du kommer in på eTjänsten genom att logga in via hemsidorna www.rakennuskassa.fi eller Byggnads hemsidor www.rakennusliitto.fi. Du får ansökningsblanketter på förbundets kretskontor och på kassans webbsidor under ”Lomakkeet”. Du får blanketter för fortsatt ansökan när vi skickar ut meddelandet om utbetalning.
- Du behöver inte skicka in några skatteuppgifter till kassan, ifall du inte har ansökt om ändringar eller du har fått ett graderat skattekort.
- Du ansöker om barnförhöjning för barn under 18 år genom att i din ansökan uppge barnens födelsetid. Det behövs vanligtvis inga intyg över barnen, eftersom vi får uppgifter om barnen via Befolkningsregistret.
- Du ska i ansökan uppge eventuella biinkomster och sociala förmåner och bifoga intyg över dessa. Om du har jordbruks- eller företagarkinomster ska du bifoga en utredning över den senast fastställda beskattningen.

Så här ansöker du om dagpenning

- Du ansöker normalt om dagpenning i perioder på fyra kalenderveckor i efterskott. Ansökan ska sluta på en söndag.
 - Den som blir arbetslös kan dock fylla i den första ansökan för en kortare tid. Också då ska ansökan sluta på en söndag. Vi rekommenderar att du har samlat på dig två fulla kalenderveckor.
 - Den normala rytmen på fyra veckor följs också då du som arbetslös har tillfälliga korta perioder med arbete som börjar och slutar under denna fyraveckorsperiod.
 - Om ett heltidsarbete på över två veckor har börjat under betalningsperioden och fortsätter över fyraveckorsperioden kan ansökan avslutas den sista arbetslöshetsdagen. Dessutom ska du i ansökan anteckna att du har påbörjat ett heltidsarbete på över två veckor.
 - Om du har deltidsarbete, för vilket du får lön per månad, ska du ansöka om dagpenning per månad och bifoga löneintyg.
 - Du ska fylla i alla punkter i ansökan noggrant, så att vi inte blir tvungna att returnera den för komplettering. Du ska ansöka om arbetslöshetsdagpenning inom tre (3) månader från den dag då du vill ha dagpenningen. Ansökningar per post skickas till arbetslöshetskassan på adressen:

BYGGNADSBRANSCHENS ARBETSLÖSHETSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Du kan också lämna in ansökan på kretskontoren och på vissa orter till avdelningens kassör.

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuoressa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: **ilmoitukset@rakennusliitto.fi**
 tai faksilla: 020 774 3061.

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!

Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia. Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

Ammattiosastojen syyskokoukset

Lokakuun 15. ja joulukuun 15. päivän välisenä aikana pidettävässä syyskokouksessa:

- a) päätetään niistä perusteista, joiden mukaan osaston toimihenkilöiden kulut korvataan;
- b) päätetään toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta seuraavalle vuodelle;
- c) valitaan toiminnantarkastaja ja hänelle varahenkilö;
- d) valitaan puheenjohtaja ja hallituksen varsinaiset jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen;
- e) valitaan edustajat henkilökohtaisine varaedustajineen aluejärjestön edustajakokoukseen;
- f) valitaan tarpeelliset toimikunnat ja jaostot sekä tarvittaessa osaston luottamusmies ja hänen varamiehensä;
- g) päätetään kokouksen koollekutsumistavasta;
- h) asetetaan ehdokkaat aluejärjestön hallituksen jäseniksi;
- i) käsitellään muut mahdolliset asiat

TAPAHTUMAT

Länsi-Suomen toiminta-alue

Jäsenhankintakampanja
 19.12.2016–31.5.2017. Pääpalkintona on viikon aurinkoloma kahdelle etelän lämpöön. Toinen ja kolmas palkinto arvotaan 20 parhaan jäsenhankkijan kesken, palkintona premium-tason risteily Viking Line Gracella sekä Holiday Clubin viikonloppupaketti missä tahansa Holiday Club -hotellissa. Lisäksi joka kuukausi palkitaan SANKARI-jäsenhankkija viikonloppumajoitukseksi missä tahansa Holiday Clubin hotellissa. Jäsenhankintakilpailua markkinoidaan myös facebookissa Rakennusliitto Länsi-Suomen sivuilla. Facebookin kuvanjakokilpailu on avoin kaikille. Ideana on, että kilpailuun osallistuva tykkää kilpailun jäsenhankintakampanjan kuvasta ja facebook-sivuistamme. Kaikkien tykänneiden kesken arvotaan iPhone 7. Lisätietoa kilpailusta www.jasenhankintakilpailu.rakennusliitto.net.

Turun rakennusveteraanit Vuoden viimeinen kokous

ma 19.12. klo 10, jonka jälkeen jouluaateria.
Kevään 2017 kokoukset joka kuukauden toinen maanantai, Turun aluejärjestön tilat, Uudenmaankatu 6a, Turku. Seuraavasti: 9.1., 13.2., 13.3., 10.4. ja 8.5.

Os. 010, Tampere

Veteraanit kokoontuvat 2017 joka kuukauden toinen torstai, paitsi huhtikuussa kuun ensimmäisenä torstaina klo 11, osaston kokoukset, Sorinkatu 4 A, Tampere. Lisätietoja puheenjohtaja Annikki Ruissalo p. 050 323 3925.

Os. 041, Seinäjoki

Kuukausikokous ke 11.1.2017 klo 19, osaston toimisto, Vapaudentie 32–34, Seinäjoki. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 074, Valkeakoski

Hallituksen kokous ti 10.1.2017 klo 19 Kerhomajalla. Esillä: kirjanpidon tositteiden tarkastus. Hallitus

Os. 104, Helsingin asfalttimiehet ja bitumieristäjät

Kiekkoilta to 5.1.2017 klo 18.30, Hartwall Arena, KHL-ottelu Jokerit–SKA Pietari. Mukaan pääsee 15 ensimmäistä. Omavastuu 5 €. Ilmoittautumiset Timo Honkanen p. 041 433 1935 tai timo.honkanen@hotmail.fi. Hallitus

Os. 115, Heinola

Syyskokous ma 19.12. klo 18, Bar Bulmer, Kirkkokatu 15, Heinola. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2017) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

ONNEA

90 vuotta

Mattinen Veikko Elias 5.1.2017, Tuusula. os. 22. Kerava

Saarinen Marjatta Esteri 26.12., Akaa. Os. 283, Viiala

70 vuotta

Kotilainen Keijo 9.10., Jämsä. Os. 066, Lahti

KUOLLEITA

Alamäki Harri Tapani

Osastomme pitkäaikainen jäsen Harri Tapani Alamäki kuoli 31.10.2016. Hän oli syntynyt 5.9.1957 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.6.1977. Muistoa kunnioittaen Os. 178, Kokemäki

Alavahtola Aulis Allan

Osastomme jäsen Aulis Allan Alavahtola kuoli 21.10.2016. Hän oli syntynyt 15.1.1947 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 15.2.1984. Muistoa kunnioittaen Os. 025, Tornion maa- ja vesirakentajat

Kirves Veikko Olavi

Osastomme pitkäaikainen jäsen Veikko Olavi Kirves kuoli 19.10.2016. Hän oli syntynyt 19.3.1941 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.2.1960. Muistoa kunnioittaen Os. 066, Lahti

Nuutinen Matti Edvard

Osastomme jäsen Matti Edvard Nuutinen kuoli 6.8.2016. Hän oli syntynyt 24.2.1955 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 20.10.1986. Muistoa kunnioittaen Os. 003, Helsinki

Pylvänäinen Teuvo

Osastomme pitkäaikainen jäsen Teuvo Pylvänäinen kuoli 13.11.2016. Hän oli syntynyt 17.12.1938 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.7.1968. Muistoa kunnioittaen Os. 213, Nastola

Remula Teuvo Uolevi

Osastomme pitkäaikainen jäsen Teuvo Uolevi Remula kuoli 27.11.2016. Hän oli syntynyt 8.7.1939 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.4.1962. Muistoa kunnioittaen Os. 198, Helsinki

Saarinen Tytti Tuulikki

Osastomme pitkäaikainen jäsen Tytti Tuulikki Saarinen kuoli 4.11.2016. Hän oli syntynyt 4.5.1926 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.9.1964. Muistoa kunnioittaen Os. 033, Lappeenranta

SAARROT

RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT
 Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä <http://rakennusliitto.fi/saarrot>

VOIMASSAOLEVAT SAARROT 2.12.2016:

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alina Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Anesko Oy
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- Betamer Eesti Oü
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- Dedas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- Duramek Oü
- Edinet Partner Oü
- Edmonton Oü
- Efra Invest Oü
- Egerton Oü
- Eikner Oü
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalaus ja Målning Ky
- Garantmeister Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmholt Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- HQ Rakennus Oy
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Kalma Ehitus Oü
- Kamu-Adma Project Oy
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Kirvesmies Oü
- KVD Systems Oü
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü
- Meticon Oy
- Miedzynarodowny Serwis

TAPAHTUMAT

- Budowlany MSB Sp. Z.o.o.
- MT Project Oy
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Navero Oy
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoisid Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakennus MK Oü
- Rakennus Nordblue Oy
- Rakennustoimisto Kontek Oy
- Rakso Oü
- Ravent Team Oü
- Ready and Go Consulting Oy
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Riaboshapka Dmytro tmi
- Rimatex Oy
- Roiha Oy
- Sarikas Oü
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- SDD Company Oy
- SGT Group Oü
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Slovax s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Treeplex Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oy
- Vaasan teollisuusmaalaus Oy
- Vahotek Oy
- Vartix
- Venestail Oy
- Ventago Oü
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)

ALUETOIMISTOT TIEDOTTAVAT

Joulukahvit Hämeenlinnan toimistolla!

ma 19.12. klo 8.30–15
Birger Jaarlin katu 18 B, Hämeenlinna

Tervetuloa!

Jouluglögitarjoilu Tampereen toimistolla!

ma 19.12. klo 8.30–15
Sorinkatu 4, Tampere

Tervetuloa!

Itäinen toiminta-alue tarjoaa jouluglögit!

ma 19.12. klo 8.30–12 ja 13–16.30

Toimipisteet:

Kuopio Kirkkokatu 1
Joensuu Torikatu 30
Mikkeli Vuorikatu 11 A 6
Kouvola Kouvolaankatu 18
Jyväskylä Yrjönkatu 30

Lämpimästi tervetuloa!

Turun toimistolla jouluateria kahvin ja joulutortun kera!

ma 19.12. klo 9–15
Uudenmaankatu 6a, Turku

Lämpimästi Tervetuloa!

Joulukahvitarjoilu Lahden toimistolla!

ma 19.12. klo 8.30–12 ja 13–16.30
Hämeenkatu 32, Lahti

Lämpimästi tervetuloa!

Joulukahvitarjoilu Uudenmaan toimistolla!

ma 19.12. klo 9–12 ja 13–16
Siltasaarekatu 4, katutaso, Helsinki

Lämpimästi Tervetuloa!

Joulukinkkutarjoilu Porin toimistolla!

ma 19.12. klo 8.30–12
Liisankatu 18, Pori

Satakunnan aluetoimisto ja
porilaiset osastot: 043, 101, 404, 613

LOMIA

LIITON VETERAANILOMAT 2017

Rakennusliitto järjestää kolme (3) viikon kestoista veteraanilomaa vuosittain. Lomat järjestetään Härmän Kylpylässä ja Kylpylähotelli Päiväkummussa.

Lomat on tarkoitettu vapaajäsenyyden saavuttaneille yli 30 vuotta jäsenenä olleille eläkkeellä oleville vapaaajensaajille, jotka eivät aiemmin ole vastaavaa lomaa käyttäneet. Lomaa voit hakea soittamalla lomavastaavalle tai lähettämällä hänelle vapaamuotoisen hakemuksen joko postitse tai sähköpostilla.

Hyväksytyille lomalaisille lähetetään kutsukirje noin kuukautta ennen lomaa.

Hakemus osoitteella:

Rakennusliitto/lomavastaava
PL 307
00531 Helsinki
p. 020 774 3012
carita.vuorenmaa@rakennusliitto.fi

Kylpylähotelli Päiväkumpu, Lohja 25.–31.3.2017

Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 450 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.
Hakuaika päättyy 15.2.2017.

Härmän Kylpylä, Kauhava 10.–16.4.2017

Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 322 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.
Hakuaika päättyy 15.2.2017.

Härmän Kylpylä, Kauhava 18.–24.9.2017

Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 322 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.
Hakuaika päättyy 15.8.2017.

HYVINVOINTILOMAT RY:N TYÖTTÖMIEN LOMAT 2017

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) ohjeita. Valituille lomalaisille Hyvinvointilomat lähetetään kutsukirjeen ja laskun. Lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Huomioithan, että jos ilmoitat sähköpostiosoitteesi niin kutsu ja lasku tulevat ensisijaisesti sähköpostiosoitteeseesi. Lomakohde lähettää noin kaksi viikkoa ennen loman alkua lomalaisille kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta. Loma toteutetaan Veikkauksen/RAY:n tuella ja yhteistyössä Hyvinvointilomat ry:n kanssa.

Lomakeskus Huhmari

83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteisen ohjelman. Aikuisen omavastuu on 50 €/5 vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta.

Loma työttömille 4.–9.4.2017 Hakuaika 6.4.–6.6.2017

sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/20132>

Loma työttömille 13.–18.11.2017 Hakuaika 17.6.–15.8.2017

sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/20249>

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (PDF) hakemuslomakkeen www.hyvinvointilomat.fi, soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

HYVINVOINTILOMAT RY:N LAPSIPERHEIDEN LOMAT 2017

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) ohjeita. Valituille lomalaisille Hyvinvointilomat lähetetään kutsukirjeen ja laskun. Lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Huomioithan, että jos ilmoitat sähköpostiosoitteesi niin kutsu ja lasku tulevat ensisijaisesti sähköpostiosoitteeseesi. Lomakohde lähettää noin kaksi viikkoa ennen loman alkua lomalaisille kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta. Loma toteutetaan Veikkauksen/RAY:n tuella ja yhteistyössä Hyvinvointilomat ry:n kanssa.

Lomakeskus Huhmari

83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Aikuisen omavastuu on 100 €/5 vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta. Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteistä ohjattua ohjelmaa. Lastenhoito 3–6-vuotiaille lapsille ryhmähoitona kahtena päivänä (2 h/pvä).

Loma pienten lasten perheille 3.–8.4.2017 Hakuaika 5.11.2016–3.1.2017

sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/19906>

Loma lapsiperheille 5.–10.6.2017 Hakuaika 7.1.-7.3.2017

sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/20051>

Urheiluopisto Pajulahti

Pajulahdentie 167, 15560 Nastola
www.pajulahti.com

Pajulahti sijaitsee itäisessä Lahdessa, noin 20 minuutin ajomatkan päässä kaupungin keskustasta. Aikuisen omavastuu on 100€/5vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta. Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteistä ohjattua ohjelmaa. Lastenhoito 3–6-vuotiaille lapsille ryhmähoitona kahtena päivänä (1,5 h/pvä).

Loma lapsiperheille 4.–9.6.2017 Hakuaika 6.1.–6.3.2017

sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/20512>

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (PDF) hakemuslomakkeen www.hyvinvointilomat.fi, soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle p. 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

HYVINVOINTILOMAT RY:N ELÄKELÄISTEN LOMAT 2017

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) ohjeita. Valituille lomalaisille Hyvinvointilomat lähetetään kutsukirjeen ja laskun. Lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Huomioithan, että jos ilmoitat sähköpostiosoitteesi, niin kutsu ja lasku tulevat ensisijaisesti sähköpostiosoitteeseesi. Lomakohde lähettää noin kaksi viikkoa ennen loman alkua lomalaisille kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta. Loma toteutetaan Veikkauksen/RAY:n tuella ja yhteistyössä Hyvinvointilomat ry:n kanssa.

Lautsian lomakeskus

Lautsiankuja 20, 14700 Hauho
www.lautsia.fi

Lomakeskus sijaitsee Hauholla keskellä kauneinta Kanta-Hämäläistä luontoa. Majoitus kahden hengen huoneissa (yhden hengen huoneesta lisämaksu 20 €/vrk). Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan ja päivällisen sekä yhteistä ohjelmaa. Omavastuu on 100 €/5 vrk/hlö.

Lomaviikko aikuisille/eläkeläisille 2.–7.10.2017 Hakuaika 4.5.–4.7.2017

sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/22143>

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (PDF) hakemuslomakkeen www.hyvinvointilomat.fi, soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle p. 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

Teeveen tulevaa ohjelmistoa:

Agatha Christie: Eikä yksikään pelastunut MTV3 21.00 ma 26.12.
Murhamuori **Agatha Christien** tuotannosta jyrsitään tällä kerralla romaania, joka on kaikkien tosi-tv-sarjojen äiti. Neliosaisen pudotuspelin alussa ollaan 1930-luvun lopussa, kun kahdeksan ihmistä kutsutaan bailaamaan saarelle, missä heitä odottaa vain tyly palvelijapariskunta. Levylautasella pyörii savi-kiekko, jonka kertoman mukaan kaikki heittävät pian henkensä. Älypuhelin-ta ei ole vielä keksitty, joten sillä ei voi vaikuttaa kuolemisjärjestykseen.

Heroes of the Baltic Sea Yle TV2 20.00 ma 26.12.
Tuotantotavat monimutkaistuvat myös Yleisradiossa, ja samalla palaa tietenk-in verorahaa. Historiallinen draama yhdistyy seikkailurealityyn, kun laiva ensin haaksirikkoutuu vuonna 1468 ja sitten nuoriso etsii sen aarretta nyky-ajassa. Vaikka saalis löytyisikin, sillä ei kuitata pompöösin sarjan kustannuk-sia, koska myös villevirtaset ovat palkkahaitarin yläpäästä. Seikkailun on oh-jannut ”Jadesoturi” **Annika** ja realityn ”Teit meistä vihaisen” **Temonen**.

Teeveen menevää ohjelmistoa:

Lola ylösalaisin Yle Fem 21.00 ke 28.12.
Puut ovat lehtevä ja setelit kuivia kuvitteellisessa huvilakaupungissa, jonne kuusiosainen draamasarja sijoittuu. Tarinan alussa ihanat naiset kirmailevat rannalla äveriäitten miesten kanssa, mutta suomenruotsalainen idylli särkyä, kun yksi henkilöistä löytyy murhattuna. Koska pikkukaupungissa kaikki tun-tevat toisensa, tappajan täytyy olla joku rapujuhlien ilopillereistä. Käsikirjoi-tuksen pohjana on **Monika Fagerholmin** vuonna 2012 julkaistu romaani.

Sotahevonen Nelonen 21.00 ti 27.12.
Hirvet tappavat Suomessa enemmän ihmisiä kuin mikään muu eläin, ja hy-vänä kakkosena tulee hevonen julmine kavioineen. Kolmanneksi tilastossa yltää ampiainen, mutta **Steven Spielbergin** ohjaustyö keskittyy kuvaamaan nimenomaan hevosta sekä sen veristä taivalta ensimmäisen maailmansodan melseissä. Tunteisiin veto-oikeutta käyttävä elokuva perustuu **Michael Mörpurgon** menestysromaanin. Hyytävän tarinan päähenkilö on täysiveri-nen raudikko Joey.

Passengers Ensi-ilta pe 23.12.
Kyllä mahtaa harmittaa, kun herää makeasta unesta 90 vuotta liian aikaisin. Valtavassa avaruusaluksessa kuuluu tuhina ja kuorsaus, sillä viisituhatta muu-ta uudisraivaajaa jatkavat yhä uniaan, kun Aurora ja Jim kömpivät ylös hor-rokapseleistaan ja yrittävät keksiä jotakin tekemistä loppumatkalle. Kertoo elokuvan taiteellisesta tasosta, että heiltä kestää niin kauan päästä itse asiaan. Pääosissa komeilevat **Jennifer Lawrence** ja **Chris Pratt**.

Lehdestä reväistystä

Arkkitehtiopinnoissa työturvallisuuteen kiinnitetään hyvin vähän huomiota.

Helsingin Sanomat
8. joulukuuta

Arkkitehti Lauri Saarinen kaataa puuta Sipoon vanhalla kirkolla.

Kohti uutta vuotta

Värikäs vuosi on päätynt loppumetreille, puheissa ja suunnitelmissa alkaa jo pikkuhiljaa vilkkua luku 2017 ja vanha vuosi on vähitellen painumassa osaksi historiaa. Vuoden vaihte on perinteisesti ollut sitä aikaa, jolloin pohditaan elämäntapamuutoksien aloittamista ja uusia tuulia tulevaisuuden varalle. Joku polttaa sen viimeisen tupakkinsa vuoden viimeisenä päivänä, toinen pyrkii pysymään alkoholittomana, sokerittomana tai lihattomana koko seuraavan vuoden ja jollakin on kiikarissa uusi työ, harastus tai opiskelupaikka.

Näitä tavoitteita on hyvä tehdä, vaikka perinteisesti uuden vuoden lupauksiin liitetäänkin herkästi se, että ne rikotaan nopeammin kuin vuoden ensimmäinen kuukausi ehtii kulua. Itsekin päätin laatia niitä muutaman; jos nyt en lupausken, niin päämäärän ainakin.

Ojennan käden auttaakseni. Tämän vuoden uutisia seuranneena tuntuu siltä, että maailmaan on mahtunut paljon pahaa. On pakolaiskriisiä, hallituksen leikkauslistoja, pommi-iskuja, puukotuksia ja ampumisia. Katastrofeja lähellä ja kaukana. Isoja ja pieniä. Omaa sädekehäni kiillottaakseni jatkan edelleen ihmisoikeustyön tukemista toimimalla muun muassa kuukausilahjoittajana, heittäydyn hyvää tekeviin kampanjoihin ja konkreettisesti ojennan käteni luovuttamalla verta.

Opettelen uutta. Kuluneen vuoden aikana taitoja on karttunut muun muassa villasukkan neulomisessa, potkunyrkkeilyn perusteiden omaksumisessa, auton renkaiden vaihdossa sekä CADS-suunnitteluohjelman käytössä. Vuoden päästä haluan osata seisoa käsillä, heittää frisbeegolfia ja tehdä hyvää kasvisruokaa!

Muistan äänestä. Keväällä on kunnallisvaalit, annetaan siis meidän rakentajien äänen kuuluu myös siellä. Rakentajien kokemusta, näkemystä ja ammattitaitoa tarvitaan myös kuntapäätöksenteon puolella!

Keskityn olennaiseen. Facebookin laatima koostevideo kuluneesta vuodesta herätti ajattelemaan. Vaikka videoon kootut kuvat ja päivitykset liittyivät pitkälti ystävien kanssa vietettyyn aikaan, niin tosiasia on se, että ruudun edessä vietetty aika, kommentit, tykkäykset, pelit ja sarjat ovat poissa reaali maailmasta vietetystä ajasta. Muistojen tallentamiseen some on äärimmäisen hyvä työkalu, mutta ehkä ensi vuonna nekin voisi yrittää konkretisoida, esimerkiksi perinteisten valokuvien muodossa. Onneksi elämä kuitenkin tapahtuu vielä ruudun ulkopuolella.

Rauhallista joulua ja onnea uudelle vuodelle 2017!

Suvi Partinen
opiskelija

THE BIG STONE

ROCK FEST

RAMMSTEIN

EVANESCENCE

PAIN | TURMION KÄTILÖT | STAM1NA

KOTITEOLLISUUS | PEER GÜNT

INFECTED MUSHROOM | MUSTA PAAVI

VANTAA, 9.-10.6. 2017

LIPUT MYYNNISSÄ NYT!

ROCKFEST.FI

RADIOGROCK